

KALEVALA

FIN DESTANI

(Runo 1 - 25)

çeviren

LÂLE OBUZ – MUAMMER OBUZ

kutuphaneci - eskikitaplarim.com

KALEVALA

(Fin Destanı)

1—25 Runo

Çevirenler:

LÂLE OBUZ-MUAMMER OBUZ

Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Őti. 1965 Ankara

PDF: Kütüphaneci

EPUB: balci60

İÇİNDEKİLER

[ÖNSÖZ](#)

[FİNLANDİYA](#)

[KALEVALA](#)

[ELİAS LÖNNROT](#)

[RUNO 1](#)

(Destana giriş)

[RUNO 2](#)

(Ozan hayata alışır)

[RUNO 3](#)

(Ozan - Joukahainen)

[RUNO 4](#)

(Aino'nun ölümü)

[RUNO 5](#)

(Ozan - balık kız)

[RUNO 6](#)

(Ozan vurulur)

[RUNO 7](#)

(Ozan Pohjola'da)

[RUNO 8](#)

(Ozan kız ister)

[RUNO 9](#)

(Tedavi)

[RUNO 10](#)

(Sampo)

[RUNO 11](#)

(Çapkın Lemminkäinen)

[RUNO 12](#)

(Lemminkäinen Pohja'da)

[RUNO 13](#)

(Lemminkäinen kız ister)

[RUNO 14](#)

(Lemminkäinen'in ölümü)

[RUNO 15](#)

(Lemminkäinen'in dirilişi)

[RUNO 16](#)

(Ozan kayık yapar)

[RUNO 17](#)

(Ozan dev'in karnında)

[RUNO 18](#)

(Gemi tamamlanır)

[RUNO 19](#)

(İlmarinen kız ister)

[RUNO 20](#)

(Düğün hazırlığı)

[RUNO 21](#)

(Düğün ziyafeti)

[RUNO 22](#)

(Gelinin tesellisi)

[RUNO 23](#)

(Geline öğütler)

[RUNO 24](#)

(Damada öğütler)

[RUNO 25](#)

(Gelinin karşılanması)

[SÖZLÜK](#)

Elinizdeki Kalevala, Finlandiya Edebiyat Cemiyeti'nin 1940 tarihinde, yirminci baskı olarak, yayınladığı ve Elias Lönnrot'un bir önsözünü ihtiva eden Fince aslından çevrilmiştir.

Kalevala, bir Destan olduğuna göre, tercemesinde, mümkün olduğu kadar, metne sadakat gerektiği göz önünde tutulmuştur. Kalevala'nın yabancı dillere çevrilmesinde, çoğunlukla (nesir) yolu tercih edilmekte ve özetlemeye gidilmektedir; Finlandiya okullarında yapılan olağan öğretimde de bu yol tutulur. Bu hal, Destandaki konuların ve Destanın toplandığı dolayların özelliği ve dilinin bünyesi sebebiyle, zorunlu görülmektedir.

Kalevala, Ömer Seyfettin Bey Merhum'un birkaç Runo tercemesi ve Sayın M. Tahir Alanğu'nun bir özetleme broşürü hariç, dilimize çevrilmemiştir; bunlar ise maksada elverişli değildir.

Destan üzerinde tedkikat yapacaklara veya ileride bir başka terceme yapmak isteyecek olanlara yardımcı nitelikte olması gereken bu kitabın noksanlarına, ilgililer, tabiati ile işaret edeceklerdir; ancak, okurlarımızın, şu noktaları önemle göz önünde tutmalarını gönlümüz ister:

- 1 — Terceme, Fince metne sadakat gayreti içinde yapılmıştır;
- 2 — Aktarmalar ve ilaveler yapmaktan dikkatle kaçınılmıştır;
- 3 — Özetlemeye, dil zorunluğu sebebiyle, istisnai ahvalde gidilmiştir;
- 4 — Destandaki olayların bünyesine nüfuz edebilmek için, bizdeki duyuşlara göre, metnin esasını etkilemeyen bazı tali konularda, geçici ve cüz'i tasarruflarda bulunulmuştur;
- 5 — Özentili kelimelerden kaçınılmış, mısra'lara da uyularak (serbest nazım) tecrübe edilmiştir.

Tedkiklerde kolaylık sağlamak için, yabancı dillerdeki Kalevala tercemelerinden bir kaçını burada zikretmekte fayda gördük:

- a — Kalevala. Finlandiya Edebiyat Cemiyeti. 1940. Helsinki.
- b — Kalevala. Martti Havio. 1954. Porvoo.
- c — Kalevala. Marpon et Flammarion. 1867. Paris.
- d — Quinze récits du Kalevala. Jean Lous Perret. 1929. Helsinki.
- e — Kalevala. The land of the Heros. — W. F. Kirby. 1949. Londra.
- f — Der Kalewala oder die traditionelle poesie der Finnen. Dominico Somparetti. 1892. Halle. (Ankara. Millî Kitaplık. No. 1953. A. 1085.)

g — Kalewala. Die Finnische volksage von Helden und Zauberern. Else Steup und Kari Hobrecker. (Ankara. Milli Kitaplık. No. 1954. A. 863.)

h — Kalewala. Das National — Epos der Finnen in der Übertragung. Anton Schiefner. (Ankara. Milli Kitaplık. No. 1954. A. 103.)

i — Kalevala. (Fince Metin). 1949. Lauko. (Ankara. Millî Kitaplık. No. 1948. A. 3176.)

j — Kalevaladan Runo'lar. Ömer Seyfettin. Türk Yurdu Mecmuası. Yedinci Yıl. Cilt. 14. Sayı. 3 — 7. 1341. İstanbul.

k — Kalevala. Finlandiyanın kahramanlık Destanı. M. Tahir Alanğu. 1945 İstanbul.

* * *

Yekdiğerinin çok yakını olan iki insanın, ayrı ayrı mensubu oldukları asîl ve kardeş milletlere nâçiz hizmetler îfa etmek ve yakınlıklarını bir başka yolda da dile getirmek iştiyakı içinde buldukları suretiyle ifâde olunabilecek, müşterek hislerinin mahsulü olan bu tereemenin yayınlanmasında gösterilen cesaret ve tesbit olunabilecek sâir kusurlar bağışlanır umudundayız.

15/Haziran/1965. Ankara.

Lâle OBUZ — Muammer OBUZ

FINLANDIYA

Finlandiya, Kuzey Avrupada, 337.009 Km², bir alanı işgal eder, 305.396 Km².sini toprak parçaları, 31.613 Km².sini akar sular ve göller kaplar. Bu alanın % 71'i ormanlarla örtülüdür. 30.000 ada, 60.000 göl vardır. Nüfusu: 4.448.500 dir.

Finlandiya'yı görenler, burada, ufukların enginliğini, gökyüzünün sonsuzluğa ulaşan masmavi derinliğini, hiçbir zaman unutamazlar. Tamamen orman, göl ve adalarla kaplı düzlüklerde, görüş dâima uzaklardadır. Dağlara, sivri kayalara rastlanmaz; yerlerine sapaşağlam oturmuş, yaşlı yuvarlak tepecikler, ağırbaşlı bir rahatlık manzarası hazırlamıştır gözlere ..

Finlandiya'da dört mevsim birbirinden ayrılmaz; tabiatın değiştirdiği renklerle yaşanır: Dört ay kış, göller bile, bembeyaz kar kaplanmıştır; ilkbahar ve yaz, yeşillikler ve mavi hakimdir; sonbaharda ise, en açığından en koyusuna kadar, bütün renkler sarmaş dolaştır. Bilhassa, kuzeye çıkıldıkça bu renk kucaklaşmalarındaki harikul'adelik insana, bir hayal aleminde yaşadığını hissinin verir.

Tabiat, Fin Topraklarını şiirle süslemiştir; Fin Halkı da bu tabiatın etkisindedir.

Finlandiya'da güneşin doğması ile batması, çoğunlukla, yekdiğerine karışır. Bu anı tesbit etmek hemen de mümkün değildir. Yaz günleri karanlık yaşanmaz; kuzeyde, Laponya'da 24. saat güneş vardır; biraz daha aşağılarda, örneğin, kutup hattının tam üstüne rastlayan Rovaniemi şehrinde ve dolaylarında, yazın yirmi günü pırıl pırıl güneşli geçer; daha kuzeyde Utzjoki'de, 70 gün, güneş hiç batmaz.

Eylül'den marta kadar, kış günleri çok kısadır: güneyde ortalama 6 saat, kuzeyde ortalama 3 saattir. Tam kuzeyde, Laponya'da ise, kışın güneş yüzü görülmez; karın beyazlığı ile ufkun ardında kalan güneşin ışıklarının aksi, karanlığı bir miktar kırar.

Finlandiya'da kışlar soğuktur; en soğuk ay da Şubattır. Fin Halkı, bu soğuğa alışıktır. Finlilerin meşhur sıcak hamamlarından —Sauna— çırılçıplak çıkmış, karlar üzerinde oynayan çocuklara rastlamak çoğu zaman, mümkündür.

Finlandiya'da kış günleri fırtına olmaz, gecelerin karanlığı içinde (Şimal Fecri) sessiz, pırıldar durur.

Her mevsim, güneşin ufuktan devrildiği anda, kıpkızıl bir renk, bulutları aydınlatarak, onları bir dantel gibi süsler.

Finlilerin hayatında Sauna —buharlı hamam— pek mühim bir yer işgal eder; Finli, evini yapmadan önce Sauna'sını yapar; her evin mutlaka bir Sauna'sı vardır; Finliler, Sauna'da gözlerini açarlar.

Fin hamamı Sauna, sobanın yerini tutan, taştan yapılmış bir ocak ile veya bir nevi gömme tandır ile ısıtılır; taşların üstüne dökülen sudan çıkan buharla terleme sağlanır. Sıcaklık, 120 santigrad'a kadar yükselebilir. Buharın kuru olması şarttır; Sauna'dan çıkınca soğuk bir duş yapmak ya da göle, kara, buza girmek zorunludur.

Sauna'da buhar alınırken, huş ağacı yapraklı dallarından yapılmış demetlerle, vücuda masaj yapılır; demetler güzel koku çıkarmakta ve kan hareketini kamçılıamaktadır. Alışmayanlar için Sauna'da, hele

uzun boylu durmak kolay değildir; hastalanmak tehlikesi de görülmez.

Finlandiya'da köyler ve kasabalar, ormanların içine yayılmıştır. Çiftlikler ve evler, göl kenarlarında ya da yamaçlarda ve mesafeli mahallerde bulunur. Kuzeyde toplu köy hayatı pek yoktur.

Laponlarla Finlileri, yabancılar, aynı sınırlar. Halbuki, Laponlar ayrı bir ırktır. Finlandiya'nın kuzey kutup hattından itibaren kuzeyinde, Buz Denzine kadar uzanan sahalarında Laponlar oturur, yarı göçebe hayatı yaşarlar ve İsveç ve Norveç'in kuzeyine de sirayet ederler. Toplu oldukları yer, 20.000 nüfuslu, Rovaniemi şehridir; modern şartlarla yeniden inşa halindedir.

Fin Halkı çok çalışkan, ciddi, konuksever insanlardır. Tevazuları, nezaketleri, diğer Avrupalılara kıyaslanamayacak kadar, aşırı ve kendilerine çok yakışan birer hususiyettir. Hayat şartları yüksektir. Okuma yazma bilmiyen yoktur. % 90 Fince konuşur.

Fin Dili, bağlı —agglutinante— bir dildir; sesler azdır; ahenklidir. Fin yazı dili, ilk defa, Protestan Papazı Agrikola tarafından, kutsal konulardaki yayınlarda kullanılmıştır.

*

Finlandiya'nın tarihine gelince:

Finliler, Estonlar'la birlikte, Fin-Ugr'ların Baltık Kolu'nu teşkil ederler. Diğer kollar, bilindiği üzere, İdil Kolu, Perm-Ural Kolu, Macar Kolu'dur.

Finliler, Antropoloji yönünden, Moğol sayılmaktadırlar. Böylece, Finlilerin, Orta Asyadan, göçle geldikleri bir gerçek kabul edilmektedir. Ancak, Türklerle olan akrabalık ilişkileri kesin değildir.

Ziya Gökalp «Türklerin Moğol, Tonguz, Samoyed ve Finuvalılar ve Macarlarla olan bazı müşârekeleri, siyasi ve medeni iştirâklerin neticesidir; ırk beraberliği yoktur» sonucuna varmıştır.

Orta çağlardan önceki tarihlerde, Fin Halkı üç sınıfa ayrılmaktadır: Aristokrat'lar, Hür Vatandaşlar ve Köle'ler.

Aristokratlar, daha ziyade, yabancılar ve çoğunluğunu İsveç'liler teşkil etmektedir; zengin ve memleketin umumî idaresinde söz sahibi kişilerdir. Hür vatandaş'lar ise, asıl Fin Halkını teşkil eder, çoğu çiftçi ve küçük mülk sahibidir. Köle'ler, hiç bir medenî hakka sahip kabul edilmeyen kişilerdir.

Eski Finlandiya'da aileler, birbirlerinden uzak ve bağlantısız bölgelerde yaşamaktadır; bunların, bazı ilişkili iş konularında, birleştikleri ve akrabalıklar kurdukları olağandır. Ailenin reisi erkek'tir; avcılıkla, balıkçılıkla, tarla işleriyle meşguldür. Kadın eve ve ev işlerine sıkı sıkıya bağlıdır.

(Dağınık aileler) hayatı yaşanırken, menfaatler çarpışmakta, kavgalar eksik olmamaktadır. Kıyı yerlerde, dolayların yabancıları tüccarların oralardan uzaklaştırılması zorunluğu, kavgalı insanları toplamaya ve birlikte yaşatmaya sebep olmuştur.

Hükümsüz, merkezi idaresiz, idare eden bir başı olmaksızın, yalnız aynı dili konuşan ve aynı adet ve an'anelere bağlı yaşayan, Hıristiyanlığın yayılması üzerine bu dinin tesirinde kendilerini birbirlerine

daha da bağılı hissetmeye başlayan, Fin Halkı 14. üncü yüzyıl ortalarında İsveç Krallığının egemenliği altındadır.

Hiristiyanlık, 12. nci yüzyıl başlarında Turku Şehri'nde yayılmaya başlanmıştır. Turku, aynı zamanda, kara ve deniz yollarının birleştiği bir ticaret yeridir ve Orta Çağlar'da 1500 - 2000 nüfusu ile Finlandiya'nın, yabancı ülkelere bağlantısını sağlayan ilk pazar yeridir.

13 ve 14 üncü yüzyıllarda, başta Alman'lar olmak üzere, yabancı tüccarlar Turku Şehri'ni doldurmaya başladılar. Finlandiya'nın ilk dış bağlantısı, Kuzey Almanya Memleketleri ile dir. Sonraları Holandalı, Fransız ve İngiliz tüccarlar Finlandiyanın iş hayatına girdiler.

Fin Gençlerinin, bu çağlarda Paris, Leipzig, Köln ve Upsala Üniversitelerinde öğrenime başladıkları görülmektedir.

Turku, orta çağda, büyük felaketlere uğramıştır; bir kere yanmış, bir kere yakılmış ve bir kere de Danimarkalılar tarafından yağma edilmiştir.

16 ncı yüzyılın ortalarında, İsveç Kralı Gustav Vaasa'nın oğlu Jean, Finlandiya Dük'ü ilan edilerek Turku şehrine yerleşti. Jean'ın karısı, Polonya Kralı Sigsmunde I.in kızıdır. 1562 tarihinde, evlendikleri zaman, Polonya Prensesi'nin, bütün cihâzını beraberinde getirdiği ve bu pek değerli eşya arasında, Türk ipeklileri'nin ve Halılarının da bulunduğu hala söylenir.

Finlandiya Dük'ü Jean, sonraları, kardeşi Norveç Kralı ile harbetmiş ve onu mağlup ederek, İsveç'e Kral olmuştur. Bu sıralarda, Finlandiya'da bir İsveçli Umumi Vali bulunmaktadır.

17.nci yüzyılın sonlarında, kuzeyde çıkan harplerde, Fin Halkı büyük zarar görmüş, nüfusunun hemen yarısını Veba silip süpürmüştür.

18.inci yüzyıl, Fin Halkının, Milli bir şuurla gelişmeye başladığı devrin ortamıdır. Bu çağda, İsveç Krallığının başı, Çarlık Rusyası ile derttedir. Kral Charles XII. —Demirbaş Karl— Avrupa'da İsveç hakimiyetini devam ettirmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu ile 30 yıllık Barış Anlaşması yapan —1700— Rus Çarı Büyük Petro, yönünü İsveç'e çevirmiştir. Danimarka, Lehistan ve Rusya, birlikte anlaşarak, İsveç'e saldırdılar; zaferi İsveç kazandı.

Osmanlı İmparatorluğu, Lehistan hududunda yeni komşu olduğu İsveç ile, bu sıralarda, dostluk kurmuştur. Çorlulu Ali Paşa Sadarete iken, ilk temas, Bender Muhafızı Yusuf Paşa yoluyla yapılmış ve elçi gönderilmiş ve kabul edilmiştir. —1707—

Osmanlılardan yardım görebileceğini, bazı siyasi ilişkilerle de uman Charles XII. Poltava'da Ruslarla tutuştuğu bir savaşta yenildi. — 1709 —

Charles XII. bu tarihte, yaralı olarak Osmanlı İmparatorluğuna, Özi Kalesi'nde sığındı; oradan Bender Kalesi'ne nakledilerek, Osmanlıların misafiri kabul edildi.

Rus Çarı Petro, Kralın teslimini, ısrarla, Osmanlılardan istedi; bu istek, kabul edilmedi. Kral

Charles'in ısrarı üzerine ise, Rusya ile harbe girildi. —1711 Prut Muharebesi—

Charles XII. 1500 maiyyeti ile —15 i subay— beş yıl üç ay, Türkiye'de kalmıştır; 1714 de memleketine gönderildi. Giderken kendisine Osmanlı İmparatoru Ahmet III. tarafından 10.000 altın yolluk ve bir donanmış at ve 25 eğersiz at hediye edildi.

Poltava yenilgesinden sonra İsveç Krallığı, Finlandiya topraklarından bir kısmını Ruslara bırakmıştır. Petersburg şehri bu tarihlerde, bu bölgede inşa edildi.

1809 da, Rus çarı Alexadre İsveç'e saldırdı; İsveç'in yenilmesi üzerine Finlandiya, tamamen Rusyaya terk olundu.

18 inci yüzyılda başlayan Fin Kalkınması 19 uncu yüzyılın başlarında, Rus Harpleri sebebiyle, gelişme imkanları bulamadı; Rus işgalinde ve Büyük bir Dükalık'dır. Rus Çarı aynı zamanda, Finlandiya Büyük Dükası'dır; başkent Turku'dan Helsinki'ye nakledilmiştir.

Başta subayları olmak üzere, Finliler uzun zaman Ruslara karşı koymuşlardır. Sınırları içinde huzursuzluğun devamından kocunan ve diğer Devletlerle harpde bulunan —Osmanlılar— Çarlık, Finlandiya'nın İsveç'e olan yakınlığını da nazara alarak, bu memleketin bağımsız bir şekilde idaresini öngörmüştür.

Çarın Helsinki'deki Genel Valisi, Fin Senatosunun da başkanıdır. Ancak, Senatonun İkinci Başkanı olan Finli, bir Başbakan yetkisi ile, memleketinin idaresinde söz sahibidir.

Osmanlı - Rus Harbi'nde (1877) Rus Ordusu ile bazı Fin askerleri Balkanlara getirilmiştir. Ruslar, Tuna'da hücumla geçtikleri bir sırada, bir kısım Osmanlı bot'ları hasar görmüştü. Bugün, Finlandiya'da söylenen bir marş bu olayı ve diğer bir marş da bu savaşı anar:

1) Uzun yıllar Balkanlarda savaştık,

Dayandık açlığa soğuğa!

Ey sevgili anavatan güzel Finlandiya,

Senden mutlu vatan yok!

Bando çaldı kahramanlar yürüdük,

Daldık Tuna sularına!

.....

.....

Çocukları Balkan'da gömdük,

Tuna'dan öte yana!

2) (Türk Harbine giderken)

Helsinki'nin limanından bin kahraman,

Kalktı da kalktı, kalktı da kalktı.

Konstantinopl'a varmadan önce

Durmadılar, durmadılar.

Türk Kralı sarayından dürbünle,

Baktı da baktı, baktı da baktı.

Fin gençleri kahramanca yürüdü,

Tuna'da köprü geçtiler;

Türk Kralı sarayından görünce,

Kızdı da kızdı, kızdı da kızdı.

Finler ateş açınca zırhlı gemi

Patladı, patladı da patladı.

Memlekette kimler bekler toprağı,

Arkları, açar, açar da açar.

Fin yiğitler denizlerde harbeder,

Döğüşür, döğüşür de döğüşür.

(Türklerin, Kuzey Memleketleri ile ve bu arada Finliler ile eski ve pek dostane ve Rusların zoruyla, yarı hasmane ilk münasebetlerine, burada bir vesile ile, kısaca temas edivermiş olduk.)

19 uncu yüzyılın sonlarında, Fin Ana Dili'nde yapılmaya başlanan yayınlarla, Fin Milliyetçiliği yeniden hız aldı. Resmi Dil olan İsveç'ceye karşı direnmeler yaygın bir hale geldi. Bu hareketin öncüsü olan Johan Wilhlem Snellman'dır. (1806 - 1881) Bu zamanların Finlandiya'sı, bize pek yabancı gelmez; Finlandiya'ya ve Fin Milletini Türklere tanıtan ve sevdiren (Beyaz Zanbaklar Memleketinde) kitabı, bu devrin hikayesidir.

Yetersiz tanınan Fin Dili'nin, kültürüne hizmet edip etmiyeceği, süratli bir dil değişiminin birçok güçlükler meydana getireceği, ilerlemede gecikmeye yol açacağı, aydınlar arasında tartışma konusudur. Ancak, bu tarihlerde, Elias Lönnrot'ın Fin Köylüleri ağzından derleyip yayınladığı Kalevala Destanı, Fin Dili'nin yetersiz olmadığını isbatlamıştır.

Çar Alexandre II, devrinde J.V. Snellman Senatördür; Rus idarecileri yanında, sözü geçen bir kişidir. Delâletiyle, Fin Dilinde öğrenime ve öğretime izin verilmiştir.

Finlandiya'da Bağımsız ve kendi Anayasası olan bir Devlet teşkili, bu maksatla Basın Hürriyetinin sağlanması, ticaret hayatının geliştirilmesi yolunda büyük emekler harcanmıştır. 1878 de ayrı bir Fin Parası basılmış ve (Rus Çarı'nın muhafızı) adı altında, bir de ordu kurulmuştur.

Finlandiya'nın Rusya'ya karşı, açıkça, bağımsızlık kavgasına giriştiği devre Çar Nicolas II. zamanına rastlar. (1894 - 1917)

1917 de, Rusya'da Çarlığın devrilmesi üzerine, Fin Parlemantosunu hemen teşkil olundu. Finlandiya'nın bağımsızlığı 6.12.1917 tarihinde ilan edilmiştir.

Türkiye, bağımsız Fin Devletini 21.Şubat.1918 de ilk tanıyan devletler arasındadır.

9.Ekim.1924 de, Varşova'da, imzalanan muahedenede: (Türkiye Cumhuriyeti ile Finlandiya Cumhuriyeti ve bunların teb'aları arasında, bozulmaz ve samîmi ve ebedi bir dostluğun devam edeceği) kabul edilmiş ve diplomatik ilişkiler kurulmuştur. İlk elçimiz o zamanki Stockholm maslahatgüzarımız Haydar Bey'dir.

İkinci Cihan Savaşına takaddüm eden günlerde, Ruslar Finlandiya'yı askeri üsler sağlamak amacıyla tazyik altında tutmakta idiler; Finliler buna benzer talepleri reddetmiştir. Bunun üzerine, 29.Aralık.1939 da Rusya, Finlandiya ile münasebatı keserek, bu memleketi kısmen işgal etmiştir.

Millî Birlik Kabinesi, General Mannerheim'a memleketin savunulması görevini verdi. Bir yıldan fazla bir zaman Ruslarla kahramanca savaşan Finlandiya, 12.Mart 1940 da, Doğu Karelia'yı Ruslara terkeden bir mütarekeyi kabul etmek zorunda kaldı; Almanyanın Rusyaya taarruzundan sonra ise 25.Haziran.1941 de Rusyaya karşı, tekrar, silaha sarıldı.

İkinci Cihan Savaşının umumi durumu içinde, Ruslarla ikinci mütarekeyi imzalayan Finlandiya 1940 daki arazi durumunu muhafaza etmek ve Rusyaya 300 Milyon Dolar harp tazminatı ödemek şartı ile yükümlü sayıldı. 53.000 Km².lik bir alanı kaybetti. (1947).

Finlandiya, 1947 denberi, sükûn içinde yaşamaktadır.

Büyük asker ve tanınmış Devlet Adamı Mareşal Mannerheim (1867-1951) Rus İhtilali sırasında Kızıl Ordu ve Bolşevik hareketlerine karşı koyan ve İkinci Cihan Savaşında istilacılara karşı, memleketini koruyan en kudretli kumandandır: sonraları Cumhurbaşkanlığı da olmuştur.

*

KALEVALA

Dünyaca tanınan Fin Destanı Kalevala, ilk olarak, değerli bilgin Elias Lönnrot tarafından derlenmiştir. Finlilerin Ana Vatanı sayılan Karelia bölgesinde, uzun yıllar araştırmalar yapan Lönnrot, halk ozanları yoluyla, yüzyıllardanberi ağızdan aktarıla gelen Destanı, 1835 de yayınlamıştır.

O sıralarda, halk arasında (türkülerin yabancılara söylenmesi kutsallığını bozar düşüncesi) yaygın olduğundan, Destanın bölgeden olmayan kişilere okunması yasak, gizli aktarılması hırsızlık sayılmakta idi. Elias Lönnrot, doktor olduğu için, halk arasına kolayca girebilmiş ve hastaları ile anlaşarak, türkülerini derleme imkânını bulabilmiştir.

Erkeklere nazaran, kadınlar Kalevala'yı daha iyi ezberlemiş ve nakletmiş görünmektedirler.

Destanın türkülerini, çoğunlukla ayakta okunur. Oturarak söylenmesi halinde, tahta sıralara ata biner gibi yerleşilir; el'ele tutuşularak, ahenge uyulup sallanılarak tekrarlanır. Birlikte söylenen parçaların ardı sıra, ozanlar, tek tek de okur ve söylerler. Bu adet bugün, Finlandiya'da aynen devam etmektedir.

Çalışmalarına uzun yıllar emek veren Lönnrot, son bulduklarını da ekleyerek, Kalevala'yı, yeni şekliyle, 22.800 Dört + Dört = Sekiz heceli mısradan ibaret Runo'lar halinde, ikinci defa yayınlamıştır. (1849). Kalevala'nın tüm metni budur.

(Runo) hikâye, şiir, kaside, türkü, ilham mânâlarına gelmektedir.

Destanda, esas teşkil eden, mitolojik ve tarihi olaylar arasında maniler, aşk şiirleri, mersiyeler önem taşır. Bilhassa, terbiye edici, öğretici, yetiştirici vasıfta olan dua ve nasihat pasajları, üzerlerinde dikkatle durmayı gerektiren kaideler koymaktadır. Bu kısımlar, bir nevî (İlmi Hâl) mesabesindedir.

Destan, Fin Folkloru'nu da iyice intikal ettirmiştir.

Söylenen haliyle toplanıp, yazılı hale getirilen Kalevala'nın, hususiyetlerinden pek çoğunu kaybetmiş olacağı aşikârdır. Halk Ozanlarının, yüzyılların ötelilerinden devrede gelen sözlerde işlerine geldiği surette tasarruf edeceklerini ve içinde yaşadıkları içtimai şartları ve hissiyatlarını, bunların arasına sıkıştıracakları tabii olarak düşünölmek lazımdır. Böylece, aslında, putperest ve efsanevî özelliği olan Kalevala Destanı, 12 nci yüzyılda yayılmaya başlayan Hıristiyanlığın etkisinde de kalmıştır. Bu etki, destanda pek belirli olarak ortaya çıkar.

Değişik bünyeli olayları ve sözleri, Fin Dili'nin yetersizliğinin söz konusu edildiği bir devrede, sade bir üslûp ile kaleme almakta gösterdiği başarıyı ögen bilginler, Elias Lönnrot'u, Homer ile kıyaslamak isterler.

Kalevala, bugün bilinen destanların başta gelenlerindedir: «yalnız Hind Edebiyatında örneğine rastlanan ince tabiat duyusu, Kalevala'da bir özelliktir» ve «Kalevala, İlyada'dan aşağı kalmaz» ve «Homer Edebiyatı, Almanların Niebelungen'i ve Fransızların Roland Efsanesi Türküleri ve Kalevala Destanı dünyanın tek popeleridir» denilir.

Kalevala Destanındaki mısralarda, aynı mânâyâ gelen değişik kelimelerin sıralanışı, bir sözün veya

bir fikrin hemen bir başka suretle ifadesi tarzı, Destanın öz dili Fince’de ahenk sağlamaktadır. Hikâyelerin aslında mevcut şiir niteliği, bu suretle ve nazım kalıbına da sokulmuş olmakla, bir başka değer kazanmıştır.

Kalevala’nın başka dillere çevrilmesinin kolay olmadığına herkes birleşir; Karelia lehçe ve kelimelerini iyi bilmiyen Finlilerin bile zorluk çekecekleri kısımlar olduğu, Finliler tarafından ifade olunur. Bunun için, öğretiminde ve pek çok yayınlarda, bu kısımlar ihmal edilmektedir. Uzun uzadıya tarif ve izahata lüzum duyulmaktadır. Olayların mahâlliliği kadar, eşya ve tabiatın özelliği ve duygular kendine has’dır. En başarılı çevirilerin Macarca’ya ve İtalyan’caya olduğu bilinir.

Destanda, cereyan eden olayların mahallerinin ve kahramanlarının yekdiğerleriyle olan alâkalarının ve hakikat ile hayâllerin kesinlikle belirmemesi, çevirmede bir zorluk sebebi olduktan başka, okuyucuyu veya dinleyenleri yorabilirdi. Ancak, biraz evvel işaret ettiğimiz, asıl metindeki âhenk, çevirmelerde açığa çıkan bu mahzuru bertaraf etmektedir.

Okuyanlar veya dinleyenler, bir ayırım yapmak veya bir ilişik kurmaktan ise verileni almak ve olayı yaşamakla yetinmektedirler.

Finlandiya tabiatının ve Fin Tarihinin etkisinde bulunan destanda, ana konu, iki halk topluluğunun, zaman zaman, yekdiğerlerine yaklaşıp uzaklaşmalarıdır: Finlandiya’nın güneyinde yaşayan halklar, kuzeydeki halk topluluklarının rekabeti ile karşı karşıyadır. Asıl Fin Halkı, güneydeki Kaleva halkıdır; bunlar, kahraman kişilerdir. Kuzeydeki karanlık, soğuk, bilinmeyen diyarlara uzanan bölgede oturanlar ise, Pohjola’lılardır, bunlar kötü, esrarlı kişilerdir.

Acaba, bu iki toplum halkı ayrı ayrı ırktan mı yoksa aynı ırktan mıdır?

Bu sorunun cevabı, kesinlikle, verilememektedir. Bazı bilginler, ezcümle, Elias Lönnrot Pohjola Halkı’nın Laponlar olması lâzım geldiği kanısında değildir: «Laponya, Destanda kaydedildiği haliyle, hiçbir vakit Pohjola kadar zengin ve kuvvetli olmamıştır; gerek Kalevalı’lar ve gerekse Pohjolalı’lar aynı dili konuşmaktadırlar. O halde, Pohja ve Kaleva halkları, menşelerinde Fin Irkından ve kavmindendirler. Tarih, Laponya lehine, diğerk halklara hâkimiyet kaydetmez» demektedir.

Kalevala Destanında, Orta Asyadaki Şamanizm ve Totemizm’in izlerine rastlandığına ve Kozmogonisinde benzerlikler bulunduğuna değinmek yerinde olur:

Çalgıya ve söze, şarkıya tanınan sihirli kuvvet; ateşe, aydınlığa, kıvıll renge, demire, bakıra verilen önem; karanlık, soğuk ve kara renge karşı duyulan itimatsızlık, kozalaklı çam, meşe, huş ağaçlarının ve Sampo gibi bazı eşyanın kutsallığı; kılık değıştirmeler, kıyafetlerdeki süsler, ziyafetlerdeki âdetler ve yenilip içilen şeyler, dünyanın ve ozanın yaradılışı şekli, örnek olarak sayılabilir.

Fin Edebiyatı, musikisi ve resmi destandan ilham almaktadır. Aleksı Kivi, Sibellius ve Gailen Kalela bu konuda şaheserler yaratan sanatçılardır, dehâlardır.

*

ELIAS LÖNNROT

Kalevala Destanı'nın toplayıcısı —yazarı demek de mümkün— Elias Lönnrot, 1802 de Finlandiya'da Samaatti kasabasında doğdu. Asıl mesleği doktorluktur; dilci, halkiyatçı olarak şöhret yapmıştır.

1833 de, Belediye Doktoru olarak yerleştiği Kajaani Kasabasında, Kalevala üzerindeki araştırmalarına başladı. 1835 de, Destanın ilk derlenen kısmını yayınladı; Helsinki Üniversitesi Fin Dili Kürsüsü Profesörlüğüne atandı; 1862 yılına kadar bu görevde kaldı.

Elias Lönnrot'un Kalevala'dan başka, 1829 da ve 1880 de yayınlanan «Fin Şiirleri» ile, 1884 de yayınlanan «Fin Ata Sözleri» değerli eserlerdir. Ayrıca, 200.000 kelimelik, Fince - İsveççe lugati vardır.

E. Lönnrot, bağımsız Fin Devletinin kurulmasında, memleketine büyük hizmetler veren vatanseverler arasındadır.

1884 de Samaatti de vefat etmiştir.

*

Gökyüzünde yaşamakta olan Havaların Bakiresi İlmatar, sudan ve rüzgârdan hamile kalmış, çocuk beklemektedir. Coşkun denizlerin sularında yıllarca çalklanır; ıstırap çeker. Efsânevî bir kuş bakirenin dizini görür, yuvasını oraya yapar; yumurtalarını bırakır. Yumurtalar kırılır, denize dökülür; parçalarından gökyüzü, güneş. ay ve bulutlar meydana gelir. İlmatar da sonraları, yeryüzünü yaratır. Ölümsüz Ozan Väinämöinen, İlmatar'dan dünyaya gelmiştir. (1 - 357)

DESTANA GİRİŞ

İçimden geldi birden

Kapıldım hevese neden:

Şarkı söylesem,

Sözleri bestelesem,

5 Türkü çağırırsam,

Ata Şiirlerini ansam.

Kelimeler ağızımda erir,

Usul usul söz dökülür;

Uçar gider dilimden,

10 Dişlerime seğirdir.

Can kardeş, mutlu yoldaş,

Genç yaşımın iyi dostu

Gel haydi!

Türküler okuyalım.

15 Yaklaş söyleşelim;

Berberiz bak şimdi,

Irak geldiğimiz yerler;

Çok var görüşmeyeli,

Kolay değil buluşmak;

20 Hüzünlü yurdumuzda,

Dertli Pohjola'mızda.

Ver elini elime,

Dolayalım parmaklarımızı;

Söyleriz türkülerin,

25 En güzellerini;

Daha hoşlarını anlatırız

Masalların!

Dostlar duygulansın,

Tanışlar övünsün;

30 Gençlikte, nesillerde

Bulduğumuz türkülerle:

Väinämöinen 'in kuşağında,

Ilmarinen'in örsünde;

Kılıcının ucunda Kauko'nun,

35 Joukahainen'in yayında;

Sonsuzluklarında Pohja tarlalarının

Kalevala bozkırlarında!

Bu türküleri babam

Çağırırdı eskiden

40 Sap yontarken baltasına;

Öğretirdi anam bana

Yününü eğirirken;

Ben bir küçük oğlan

Dizlerinin dibinde

45 Sütten bıyıklarım olurdu

Ağzım ayranlı bebek!

Sampo lafını eksik etmezdi,

Kuvvetli büyülerini Louhi;

Sampo kucağında kocadı kelimelerinin.

50 Louhi göçtü büyüleriyle,

Vipunen şarkılarıyla öldü,

Lemminkäinen çapkınlığa

Oldu kurban!

Başka sözler de var,

55 Çözülmemiş kelimeler;

Yol kenarında bulunmuş,

Yolunmuş fundalardan;

Kamışlardan koparılmış,

Sökülmüş çalılardan;

60 Ot saplarından örülü,

Patikalardan derlenmiş,

Tutam tutam..

Ben çobanken yollarda,

Sürüleri güderken

65 ayırlda, kırlarda

Bir ineğim yanımda,

Bir diğeri önümdede.

Kelimeler fısladı soğuk,

Yağmur türküleri besteledi;

70 Yenilerini taşırdı rüzgar,

Dalgaların getirdiği,

Kuşların verdikleri;

Ağaçların, böceklerin

Fısıf fısıf dedikleri,

75 Bunlar da var..

Yumak yumak sardım,

ileledim hepsini;

Yumakları kızağa,

Arabaya ileleri

80 Koydum, getirdim

Kızağımda eve;

Taşırdım anbara arabamla,

Bir bakırdan kaba,

Yerleştirdim onları,

85 Bıraktım rafa;

Soğukta kaldılar,

Uzun yıllar;

Bekleştiler karanlıklar içinde.

Alsam mı şarkıları soğuktan,

90 Türküleri dondan kurtarsam mı?

Testimi eve mi taşısam,

Bir kenara koysam mı,

Tavan arasına mı saklasam?

Gizli yerlere,

95 Kimse görmeden!

Salıversem de olur sözleri,

Bıraksam kutudan,

Şarkıları türküleri.

Yumağı çözsem mi,

100 Boşaltsam mı çileleri?

Okumak istiyorum,

Güzel mısralarımı;

Çağırarak istiyorum,

Güzel türkülerimi;

105 Çavdar ekmeğim olsa,

Bir lokma;

Veren olsa bana içecek!

Verseniz de, vermeseniz de

Ekmek, içecek;

110 Kuru boğazımla söylerim

Şarkıları, türküleri.

Neşelendirmeye yetecek akşamı,

Ses de verecek su!

Şerefine değerli günün,

115 Hoş olsun selâmlamak,

Şafağın dönüşünü..

* * *

Böyle duydum, böyle bildim:

Bizde tek gelirmiş geceler,

Sabahlar da tek başına;

120 Väinämöinen de geldi

Dünyaya yapayalnız,

Ozan apansız, güçsüz,

Kuvvetsiz taşıyanından,

İlmatar ana'dan.

125 Gökyüzünde bir bâkire yaşardı,

Muhteşem Luonnotar!

Yıllarca temiz kaldı,

Mutluluğu başardı;

Esintilerde bitmez tükenmez,

130 Boşluklarda uçsuz bucaksız.

Canı sıkıldı bir gün,

Bezdi hayatından,

Dâima yalnız kalmaktan;

Esintilerde bitmez tükenmez,

135 Boşluklarda uçsuz bucaksız.

İndi yerinden yavaşca,
Koca dalgalara.
Denizin parlak sırtında,
Mavi, yaygın suların
140 Bağına yaslandı.
Sert bir rüzgâr,
Bir fırtına doğudan esti;
Köpükler denizi örttü,
Dalgalar yükseldi;
145 Yel kızı sallar,
Dalgalar iter bâkireyi.
Mavi suların sırtında,
Köpüklü akıntılarda;
Bereket getirdi rüzgar,
150 Dolgun göğüslerine;
Dalgalardan, rüzgardan
Kaldı gebe bakire...
Taşır, ağır ağır,
Yedi yüz yıl;
155 Ağırlığını karnında,
Yedi yiğit ömrünce.
Doğmaz, gelmez dünyaya
Yaratılmamış varlık!
Suların anası bakire,

160 Yönelde, doğuya batıya;

Kuzeyde güneyde yüzdü,

Her yöne, ufka..

Sancılar, karnında

Korkunç acılar!

165 Doğmaz, gelmez dünyaya

Yaratılmamış varlık!

Ağlar, yavaş yavaş,

Mırıl mırıl söyler:

— Bahtsız!

170 Nedir değeri hayatının,

Sana ne sağlar kader?

Göklerin altında,

Uçsuz bucaksız;

Dalgalar iter,

175 Yel sallar;

Hırpalar keyifle seni,

Dipsiz kara sular;

— Değeri vardı daha

Kalsaydım semâlarda;

180 Yaşasaydım, bakire

Dolaşmak yerine, başıboş,

Dalgalara ana!

Üşüyorum bak, yaşamak

Soğukta, kalmak zor!

185 Oh, ulu Tanrı Ukko

Bütününüle tut kâinatı!

Gel, gözet, avut

Sana muhtaç olanı!

Koş yalvaranın yanına,

190 Acılarımdan kurtar,

Karnımın sancılarından,

Yetiş, geç kalma acı!

* * *

Anlar uzaklaştı,

Zaman aktı geçti;

195 Bir yandan obir yana

Uçan bir ördek,

Çıkageldi.

Güzel kuşa, yer yokmuş

Yuvasını yapacak,

200 Ocak kuracak.

Kuş, uçtu doğuya,

Yöneldi batıya,

Güneyde, kuzeyde uçtu.

Yer yok, barınak yok

205 Yuvasını yapacak,

Ocağını kuracak,

Bir yer göremedi.

Uçtu uçtu süzüldü,

Uçtu süzüldü, düşündü:

210 — Rüzgâra mı kursam,

Dalgaya mı yaslasam?

Yel devirir yuvamı,

Sular, sürükler!

Denizlerin anası,

215 Göklerin bakiresi

Dizini denizden çıkardı;

Geniş dalgaların üstünde,

Yer sundu ördeğe,

Yuva yapsın diye.

220 Uçup süzülen kuş,

Dizini gördü bakirenin;

Bir yer sandı,

Bir çimenlik

Mavi dalgalarda.

225 Yavaşlattı uçuşunu, sonu

Dizin üstüne kondu.

Yuva hemen hazırды,

Yumurtalar da vardı:

Altı altun yumurta,

230 Demirden yedincisi.

Güzel kuş oturmuş,

Yumurtalar sıcak olmuş;

Güzel kuş oturmuş,

Bir gün, bir gün daha

235 Oturmuş, üç gün.

Yumurtalar sıcak olmuş;

Göklerin bakiresi

Dizinde yanma duymuş;

Yanıyor derisi dizi,

240 Âlev âlev sanmış;

Oynatmış dizini,

Germiş vücudunun her yerini.

Kuşun yumurtaları birden,

Dalgalara, sulara dökülmüş.

245 Yumurtalar kayb' olmadılar,

Parça parça kırıldılar;

Denizde dağıldılar,

Derinlere inmediler;

Sürüklenmediler, yüzdüler.

250 Kırılan yumurtalar,

Başka şeyler oldular:

Alt yanından kabuğun,

Yer yüzünün üstü oldu;

Üst yanından kabuğun,

255 Kutsal kainat kuruldu.

Sarıısı parlak güneş,

Beyazının yarısı, ay

Bir yarısı yıldızlar,

Bulutlar, uçuştular.

260 Anlar uzaklaştı,

Zaman akdı geçti.

Güneşte ılım ılım,

Pırıl pırıl mehtap içinde

Yüzmekte bakire.

265 Yalpıyan sular sessiz,

Dalgalar yalap yalap;

Havada sis,

Önünde kaypak deniz,

Üstünde gök parlak.

270 Dokuzuncu yılın içinde,

Onuncu ilkbahar günlerinde

Bakire, başını çıkardı dalgadan;

Alışmak istedi,

Bu yepyeni âleme.

275 Altında pırıltılı deniz,

Bağrında dipsiz dalgalar.

Dünyayı şöyle kurdu:

Eli değdiği yerde,

Sivri yalçın kayalar;

280 Ayağı ilişince,

Balıklara çukurlar;

Uzandığı yerlerde,

Derin uçurumlar;

Kalçasıyla yoklar,

285 Düz kıyılar;

Elleriyle, derin koylar

Yeryüzünü hazırlar.

Uzaklaştı karadan,

Açıkda konakladı;

290 Kayalara şekil verdi,

Sularda, tepeleri sakladı

Batan gemilere, ölen tayfaya.

Adalar yerlerini buldu,

Kayalar denizlere oturdu,

295 Göklere dayanak oldu;

Dile geldi yer yüzü,

Ülkelere ad kondu,

Dağ taş belli oldu.

Gelmedi hâlâ Väinämöinen,

300 Ölümsüz ozan dünyaya..

* * *

Koca ozan Väinämöinen

Anasının karnında,

Otuz yaz günü,

Bir bu kadar kış günü,

305 Şöyle böyle, geçirdi.

Çırpıntıları sessiz,

Sisli deniz

Ozanı düşündürdü:

— Nasıl vücut bulmalı,

310 Yaşamalı nasıl?

Bu yerler hüznü dolu!

Ay parlamıyor,

Yok güneş parıltısı!

Ey ay, çözsene bağlarımı,

315 Ey güneş, bari sen kurtar beni,

Ey (Kutup Yıldızı) yol göster

Kilitli kapıdan çıkınca,

Bu yerlerden uzakta!

Kavuşturun beni toprağa,

320 Hasretim yaşamaya!

Gökte ayı görsem,

Sıcak güneşe doysam,

Dalsam seyrine yıldızların,

Ne mutlu!

325 Ay gelmeyince yardıma,

Kurtarmayınca güneş;

Vainämöinen bezgin,

Usanır hayatından.

Bozar sessizliği,

330 Barınağının kapısına

Adsız parmağıyla vurur. (*)

Sol ayağının ucunda,

Kemik tokmağı bulur;

Geçer kapıdan.

(*) işaret parmağı.

335 Tırnaklarıyla eşiği,

Dizleriyle dehlizi

Aşar, ulaşır dışarıya.

Gökten yere,

Başı önde düşer,

340 Suya gömülür Vainö.

Zorlar kendini,

Kollarıyla çevrilir;

Lâkin, beş yıl

Esir olur dalgalara.

345 Beş yıl belki altı,

Sularda çalkandı.

Yedi yıl belki sekiz,

Sularda sallandı.

Sonunda, bir kayaya

350 Adsız sansız, kup kuru

Bir toprağa tutundu.

Doğruldu dizlerinde,

Kollarını zorladı, kalktı.

Böyle doğdu ateşli ozan,

355 Ölümsüz Väinämöinen,

Kutsal ana İlmatar'ın

Son nefesi oldu...

*

Väinämöinen kıyıya çıkmıştır. Hiçbir yerde istediğini bulamaz. Sampsa Pellervoinen'den nebatları yetiştirmesini ister - Meşe ağacı çabuk gelişir, dalları gökyüzünü kaplar; ay ve güneş görünmez olur. Bundan memnun kalmıyan Ozan esâtirî bir yaratıktan ağaçları kesmesini ister, bütün ağaçlar devrilir; yalnız bir ağaç kuşlar için bırakılır. Kartal bundan memnundur; Ozana yardım eder.

Bütün bitkiler çok güzel yetişti; lâkin arpa çıkmadı. Yeni tohum bulan Väinämöinen arpayı da yetiştirir, Tanrıya dua eder (1-287)

Väinämöinen denizlerin ortasında,

Ağaçsız çorak bir adamın

Topraklarında, gezdi tozdu,

Uzun yıllar yaşadı.

5 Kim sürececek toprağı,

Ekini kim işleyecek?

Pellervoinen, delikanlı Sampsa

Sürse, çorak toprağı

İşlese gerek.

10 Pellervoinen beklemedi,

Ovaları batakları,

Dik yerleri, çorakları

Tohumladı.

Fıstıklı çam tepelere,

15 Yükseklerle kara çam,

Kumsala funda,

Dereye çalılar, dikti.

Sulağa huş'u,

Akçağacı kuruya,

20 Çamura sazi,

Çorağa ardıcı,

Meşeyi nehir kenarına

Döşedi ekdi.

Kısa bir zaman geçti

25 Tohum topraktan çıktı:

Çiçek dolu ağaçlar,

Yere sarkık çamlar,

Huş ağacı yemyeşil

Ortalığı süsledi.

30 Ormanlar ardıca,

Kuş kirazı meyveye, büründü.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Görür Sampsa'nın yaptığını

Pek sevinir:

35 Filiz sürmüş,

Dal salmış ağaçlar,

Her yer yemyeşil,

Lâkin meşe,

Kutsal ağaç

40 Kök salmamış, büyümemiş.

Üç gün, üç gece

Geldi baktı, ozan.

Hafta geçe:

Yok yeşili,

45 Sürmemiş kök, meşe!

Dört kız, beş mi desek,

Peri kızı çıktı sudan.

Otları söktüler,

Ellerinde tırmık,

50 Yığın yığın yığdılar

Bir tepeye.

Tursas, denizden çıkageldi,

Otları ateşledi,

Yandı kül oldu, hepsi.

55 Çorak yerde, kül içinde

Meşe yeşerdi, canlı filiz,

Bir çatal dal, verdi.

Zaman geçti, meşe gelişti:

Koca koca yapraklar,

60 Gökte gezen dallar

Kainatı kucaklar.

Küçük bulut çarpınca, durur;

Büyük bulut çarpınca, geçemez.

Dallar, yapraklar

65 Güneşi kapar, yeryüzü

Karanlığa bürünür.

Kim sökecek, meşeyi

Kökünden devirecek?

Ay görünmezse,

70 Parlamazsa güneş

Hayatın tadı kalmaz;

Balıklar korkar yüzmekten!

Yüz dallı ağacı sökecek,

Meşeyi devirecek,

75 Ne bir yiğit, hiç kimse

Görünmedi çıkmadı.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Oh anam benim,

Karnında beni taşıyan,

80 Kutsal Luonotar!

Yolla su yaratıklarını

Meşeyi söksünler,

Devirsinler ağacı;

Güneşe yol açılsın,

85 Ay ışıklarını saçsın.

Sudan bir yaratık çıktı,

Bir yiğit, dalgalardan;

Ne büyük ne de küçük,

Bir erkeğin başparmağı,

90 Bir kadının karışısı, sanki:

Başında tolğası,

Ayağında çizmeleri,

Elcekleri, hep bakır,

Belinde kuşak bakır,

95 Kuşaktaki balta bakır;

Baltasının sapı bir parmak,

Ağzı yarım parmak;

Yaratığı görünce

Yaşlı Väinämöinen:

100 — İnmişin sen cin mi sin,

Kimsin, necisin?

Hem var hem yok varlığın,

Sanki hayal gibisin!

Deryaların küçük adamı,

105 Dalgaların kahramanı:

Ben ne inim ne de cin,

Denizlerin yaratığıyım!

Geldim istek üzerine,

Meşe ağacını kesmeye,

110 Uğursuzu devirmeye.

Şaşıp kaldı Väinämöinen:

— Bu iş yaramaz sana,

Meşe büyük, sen küçük

Bir bak kılığına!

115 Yaratığa birşey oldu:

Başı gökte, ayak yerde

Sakalı dizde, uzun saçlar;

Ateş çıkan gözlerinin arası

Bir arşın; beli kalçası,

120 Pantolonunun paçası

Heryanı böylesine.

Yaratık biler baltasını,

Altı, yedi taşa sürter;

Gözünü kumsala diker,

125 İlerler, bir adımda kumsala,

Bir adımda kızıl toprağa,

Ateşli meşeye üçüncüde, varır.

Çekti baltasını savurdu,

Vurdu ha vurdu;

130 Üç vuruşta mıydı neydi,

Balta ateş kesildi;

Yattı yere, devrildi meşe:

Doğuda. kökleri,

Tepesi gökte,

135 Dalları gerilerde

Yatan meşe, yer yüzüne

Uğur saldı:

Bir dalını koparan

Bahtiyar olur;

140 Tepesinden dal kesen,

Sihir kazanır;

Bir demet, ya da

Tek yaprağını tutan

Ölümsüz aşka ulaşır.

145 Yiğit böldü bine meşeyi,

Denizlere, nehirlere serpti.

Dalga ile rüzgarlar

Uzaklara sürükledi;

Parçalar yüze yüze,

150 Ulaştılar Pohja kıyısına.

Pohjola'da bir bakire

Suda oturmuş kayaya,

Çamaşır yıkar.

Görünce dalları,

155 Sepetine topladı,

Götürdü evine.

* * *

Meşe devrilince,

Yok olunca kutsal ağaç,

Güneşle ay ışık yayar;

160 Bulutlar uçuşur,

Serer renklerini, gökkuşığı

Adaların üstüne.

Yeşillenir fundalar,

Koca koca ormanlar

165 Canlı hepsi:

Yerler çimenle süslü,

Kuşlar cıvıl cıvıl

Dallarda, kuğuk ötüşür.

Ağaçlarda meyve,

170 Altun çiçekler tarlada;

Bin renk yeşillikler,

Yaygın heryanda;

Arpa çıkmadı hâlâ, arpa?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

175 Yavaş, dalgın

Gitti geldi kıyılarda;

Günlerden birgün,

Altı, yedi belki de

Tohum buldu kumsalda,

180 Deri çantasına koydu.

Tohumları ekeceği sırada,

Osmo'nun tarlasına

Pınar başında;

Bir kocaman arı kuşu

185 Konuştu ağaçlarda:

Tarla kaplı ağaçla,

Bunlar yakılmazsa

Osmo'nun emeği boşa gidecek,

Tohumlar yeşermeyecek,

190 Kaleva'nın arpası bitmiyecek!

Yaşlı, ağırbaşlı Vainamöinen

Dinledi kuşun öğünü,

Baltasıyla ağaçları devirdi;

Kesti ağaçların hepsini,

195 Bıraktı yalnız birisini;

Huş ağacı ayakta,

Gökte gezen kuşlara

Barınak oldu.

Kuğuk kuşları dalında,

200 Ötüşecek, öpüşecek.

Bir kartal çıkageldi,

Göklerden havalardan:

Neden ağaç kesilmedi?

Vainamöinen dedi:

205 — Gökte gezen kuşlar,

Başlarında kartal

Gelsin dinlensin, dileğim!

Koca kuş, kartal memnun:

— Demek bıraktın huş' u

210 Gökte uçan kuşu,

Ağırlamaya, başta beni,

Aman ne iyi!

Kartal, kuru dallara

Ateş verdi, alev yükseltti;

215 Rüzgârlar yardıma geldi,

Ağaçlar kül oldu.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Tertemiz gördü heryeri,

Tohumlar da hazırды;

220 Sevinçle işe girişti:

— Uğurlu ellerimle

Tarlamı ekeceğim;

Ey yerlerin Tanrısı,

Ey toprakta yaşayan!

225 Yer yüzüne hâkimsin,

Bırak çimen yeşersin

Tuttur tohumları!

Allah kısmet verirse,

Yardım ederse tabiat ana,

230 Zaman akıp gitse de

Bereket artar yerde!

Ey toprak uyan,

Kutsal renk yeşil

Aç gözlerini!

235 Başaklarım yükselsin

Saplar çatal çatal uzasın!

Tarlama neşe gelsin,

Boşa gitmesin emeğim.

Ey Ukko,

240 Kutsalların kutsalı Tanrı,

Göklere hâkim Ata!

Bulutlarını topla,

Öğüt ver onlara;

Güneşin ışıklarında süz

245 Bırak aşağılara!

Doğudan bir bulut gelsin,

Batıdan, gerilerden gelsin

Gökten bolbol su insin!

Şerbet yerlere aksın,

250 Filizler yükselsin!

Gökte hakim Ata,

Kutsalların kutsalı Tanrı

Topladı bulutlarını,

Güneşin ışıklarında süzdü

255 Saldı aşağılara.

Sular, ballı şerbetler

Gökten, boşandı nebatlara.

Birgün, birgün daha

Üç gece sonu,

260 Bir hafta geçe

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Gider bakar tarlasına:

Arpalar büyümüş

Üç kök, üç başak salmış,

265 Saplar da üçer boğum.

Yaşlı, ağırbaşlı Vainamöinen

Dileğinin oluşuna, sevindi;

Keyifle bakındı etrafına,

Kuğuk kuşunu gördü.

270 Kuş, güzel kuş

Oturmuş bir dal üstüne, sordu:

—Huş neye kesilmemiş?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

—Huş ağacı bu,

275 Var kutsallığı!

Kesilmedi senin için

Oturup dinlenesin.

Haydi kuş, tatlı sesinle

Altun göksünden,

280 Dök şarkıları!

Heryerde duyulsun

Sabah, akşam, gün ortası

Şakı tarlalarımnda!

Ormanlara, kıyılara bak,

285 Bereketeye türkü yak!

Havalar güzel olsun,

Ormanlar neşe dolsun!

*

Väinämöinen'in bilgisi ve tecrübesi artmıştır; şöhreti etrafa yayılmaktadır. Dolaylardan bir delikanlı, onu kıskanır, boy ölçüşmek ister; karşılaşırlar. Sözden ve bilgiden yana, delikanlı yenilir; ozanın büyüleri ile büyülenir ve bir batağa saplanır. Kurtulmak çarelerini arayan delikanlı, sonunda kız kardeşi Aino'yu ozana vermek vâdinde bulunur, kurtulur.

Annesi bundan memnundur, ancak Aino istemez. (1-478)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Väinölä ormanlarında,

Kaleva'nın bozkırlarında

Gezer tozar, şarkı okur;

5 Türküler çağırır,

Marifetlerini gösterir.

Sabah akşam, gece gündüz

Anar anlatır,

Geçmiş geleceği;

10 Çocukların bilemeyeceği,

Yiğitlerin beceremeyeceği,

Şu ölümlü dünyanın

Dertlerini yakınır.

Uzaklara şöhreti

15 Ozanın türkülerinin,

Dört bir yana, yayılır.

Anısı ulaşır kuzeye,

Söyleşilir güneyde!

İnce zaif delikanlı

20 Laponyalı, Joukahainen

Günlerden birgün

Kasabaya indi;

Duydu öğrendi,

Okunan türküleri:

25 Güzel türküler çağırılmakta,

Söylenir değerli şarkılar;

Väinölä ovalarında,

Kalevala bozkırlarında;

Bildiklerinden canlı,

30 Babasının öğrettiklerinden

Daha heyecanlı.

Yaşlı ozan Väinö'ya

Ölümsüz kahramana pek kızdı.

Südünü emdiği anasına

35 Karşı oluşunu Väinö'ya

Uzun uzun anlattı.

Razı olmadı anası,

Babası da beğenmedi

Öğüt verdiler delikanlıya:

40 — Eğlenirler seninle,

Büyülerler, kara gömerler;

Sokarlar kafanı buza,

Avuçların suda,

Donar kalır, elin kolun;

45 Ayakların uyuşur,

Taş kesilir, heryanın!

İnce zaif delikanlı

Yorar kafasını:

— Babam doğruyu söyler

50 İyiyi düşünür anam;

Bende de akıl yaman,

Bir girişsem işe hele

Herkesi büyülerim;

Eğlenirim, benimle eğleneni!

55 Sihirbazın ustası

Ya da kötüsü

Yanımda bir hiç olur.

Ayaklarına taş kundura,

Sırtına, bacağına

60 Odun urba giydiririm;

Doldururum göksüne

Bir yığın taş;

Omuzuna koca kaya,

Demir elcek eline,

65 Başına kesek külah

Takar, eğlenirim.

Delikanlı Joukahainen

Dinlemez güzel sözleri;

Koşar en güçlü atını

70 Yıldızlı kızağına;

Elinde incili kamçı

Vurur küheylana,

At pek hızlı, dörtnal

Seğirdir yel gibi.

75 Birgün, iki gün

Sonunda üçüncü günün,

Ulaşır Kaleva kırlarına,

Väinölä ormanlarına.

İnce, zaif delikanlı Joukahainen

80 Yolda rastlar Väinö'ya:

Okları vuruşur kızakların,

Koşumlar karışır, birbirine;

Sırtları dumanlı atlar

Şahlanır küheylanlar!

85 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

—Söyle haydi delikanlı!

Kimlerdensin,

Deli gibi gelirsin

Parçaladın koşumları,

90 Kırdın kızağımı?

Delikanlı Joukahainen,

Çelimsiz oğlan:

—Bana derler Joukahainen!

Sen söyle önce necisin,

95 Soyun sopun ailen,

Anlat duyalım?

Yaşlı ozan söyler adını,

Çıkartır konuşmanın tadını:

—Öğrendim turalım adını,

100 Kahramansın diyelim;

Hele çekil yolumdan,

Yaşımdan bari utan!

Delikanlı Joukahainen:

— Yaş değmez, gelmez

105 Toyluk konuşmaya!

İyi bilen her işi,

Anlayışlı yiğit kişi,

Haklı kalmakta yolda;

Öteki açar geçişi.

110 Yaşlı ozan kızar:

— Nedir değerim,

Ozan, ya da bilgin miyim?

Bu yaşıma yaşadım,

Dolaştım tenhalarda;

115 Kuş sesleri dinledim,

Doğduğum topraklarda!

Bırakalım bunları

Seni dinleyelim,

Bildiğin nesneyi?

120 Delikanlı Joukahainen:

— Çok şey var aklımda,

İlkin, hatırlarım geçmişi;

Bir evin çatısından

Eğer duman çıkarsa,

125 Ocaktaki ateşten

Yangın çıkmış demektir;

Balık suda yaşar,

Büyük balık Fok

Daha kolay yaşar;

130 Alabalık Som'u yutar,

Yuttukça da semirir;

Som düzde gezer,

Sevmez kayaları;

Turna balığı don suda,

135 Alabalık durğununda,

Şakalaşır, oynaşmaz;

Tatlı su balığı utanır,

Baharda derine iner,

Yaz günleri de, kıyılarına

140 Irmaklara koşar!

Bunlar bildiğim şeyler,

Yetmezse eğer,

Yenilerini söylerim:

Pohjola'da Ren Geyiği,

145 Tam kuzeyde atlar,

Laponyada öküzler

Tarla sürer.

Ormanlar koca dağları,

Sarp kayaları çam örter.

150 Yeryüzünde üç şelale,

Güzel göl de üç tâne,

Üç de güzel dağ vardır!

Gök kubbesinin altında

Hälläpyörä, Häme de,

155 Kaatrakoski, Karelia'da;

Vuoksia feth' edilmedi,

İmatra'dan geçilmedi!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Çocuk bilgisi, kadın aklı!

160 Bunak lafi bile değil,

Bilinmeyen sözler söyle!

Delikanlı Joukahainen:

— İspinoz bir kuştur,

Karayılan da sürüngen;

165 Sazan bir balıktır,

Kara toprak acı,

Kaynar su yakıcı,

Ateş kavurucu,

Ben bunları bilirim!

170 Su en eski ilâç,

Köpürmüşse, büyü;

Tanrı, ölümsüz ozan

En kudretli kurtarıcı;

Şimşek gökte çakar,

175 Demir yerden çıkar;

Bakır yerin kiri'dir!

Tepeler, yer yüzünün,

Kamış ağaçların,

Çam dibi yuvanın,

180 En eskisidir!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Daha var mı sözün,

Bitti mi gevezeliğin?

Delikanlı Joukahainen:

185 — Hatırımda başka konu,

Deryaları işledim;

Denizleri yardım geçtim,
Balıklara çukur açtım;
Girdapları derinlettim,
190 Gölleri yerine ben koydum,
Küçük dağları yarattım;
Kayaları sıraya dizdim,
Hazırdım altıncı,
Yiğitlerin yedincisi;
195 Dünya yaratılırken,
Kutsal kubbe kurulurken,
Destek konurken gökyüzüne.
Gökkuşağını ben taşıdım,
Güneşi aldım götürdüm,
200 Kutup yıldızına yer verdim,
Semaya yıldızları ekdim.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Kızdı, sabırsızlandı:
— Yalan hep dediklerin!
205 Deniz sürülürken,
Balıklar çukurlara
Sular, yerlerine yerleşirken
Tepelerle dağlar birleşikken
210 Sen yoktun!
Yeryüzü yapıldığında,

Açılırken gökyüzü,
Gökkuşağı serilirken;
Yerine takıldığında ay,
215 Kutup yıldızı olduğu
Yıldızlar saçıldığı
Yere konurken
Sen yoktun!

Delikanlı Joukahainen:

220 — Yetmediyse marifetim,
Sözüme inanmıyorsan,
Kılıcım konuşacak, şimdi;
Bunak sende, koca Väinö!

Haydi gel vuruşalım,
225 Çık ölümün karşısına,
Koca ağızlı geveze!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Kılıcından kininden,
Kargından palavrandan,

230 Väinö'nun yok korkusu,
Seninle kavga, gelmez işime!

Delikanlı Joukahainen

Büker dudaklarını,

Sallar başını, küçümser:

235 — İstemeyeni benimle savaşmayı,

Ölümü göze alamayanı,

Domuz yapacağım!

Yanına yiğit katacağım,

Atacağım bir ahırın dibine!

240 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Hem kızdı, hem utandı,

Başladı söylemeye;

Sihirli sözler söyledi

Delikanlıyı büyüledi.

245 Ölümsüz ozanın sözleri

Ne bir çocuk, ne de

Kadın gevezeliği;

Sakallı yiğit deyişleri,

Ölümlü dünyada,

250 Sonsuz hayatın içinde,

Çocuklar beceremez,

Ne azını ne çoğunu!

Väinämöinen, çağırır türküleri.

Toprak yerinden oynadı,

255 Sarsıldı bakır dağlar;

Taşlar çatladı,

Eridi kayalar, çakıllar,

Büyüledi Joukahainen:

Atın başlığında dallar,

260 Koşumlarda saz,

Sağrısında bir söğüt çıkdı.

Süslü güzel kızağı,

Batakta ağaç;

İnci gümüş kamçı,

265 Suda yüzen kamış;

Alın çakal küheylan

Nehir sularında taş!

Altun kılıç, gökte şimşek,

Süslü yay, gökkuşağı;

270 Kanatlı oklar çam dalı,

Joukahainen'in köpeği

Tarlabaşında kesek;

Şapkası delikanlının

Gökteki bulut,

275 Kemer yıldız,

Elcek çiçek oldu;

Joukahainen büyülendi.

* * *

Delikanlı saplandı çamura

Belinden aşağı:

280 Omuzlarını ot sardı,

Vücudunu funda kapladı;

Pek geç, nihayet

Delikanlı Joukahainen

Yoluna çıkan kişi

285 Kimdir, anladı.

Delikanlı Joukahainen,

Kendini zorlar:

Oynattığı ayağı

Dondu kaldı;

290 Adımlamak istedi,

Taştan kundura içinde

Ayakları çakıldı.

Kaybetti cesaretini

Koca ozana yalvardı:

295 — Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Ölümsüz büyücü,

Al geri, kutsal sözlerini,

Değerli hediye vereceğim;

Şu hâlimden kurtar beni!

300 Yaşlı ozan Väinö:

—Bozarsam büyüleri

Seni kurtarırsam

Ne verirsin bana?

— İki güzel yayım var,

305 Hangisi giderse hoşuna

Beğen onu al!

Düşüncesiz adam sen de,

Yayların hiç yarar mı işime!

Evde heryer yay dolu,

310 Yoktur bana bunun lüzumu.

Benim yay'lar, elim değmez

Giderler kendi kendilerine

Ormanda ava hem de!

Yaşlı ozan güldü Joukahainen'e

315 Batırdı daha derine. Delikanlı çelimsiz:

—Var iki gemim, yarışır biri,

Hem büyük hem geniş diğeri!

—Gemilerin yarar mı hiç işime,

320 Var benim gemilerim

Büyük sağlam kocaman;

Rüzgara dayanıklı, ihtişamlı!

Yaşlı ozan güldü Joukahainen'e

Batırdı daha derine.

325 Delikanlı çelimsiz:

—İki güzel atım var

Sırtları pırıl pırıl;

Biri koşar şimşek gibi,

Yüke elverişli diğeri!

330 — Atların yaramaz; işime,

Bendekiler demir tırnaklı,

Sağrılarını şişman, yağlı;

Ahır dolusu atlarım!

Yaşlı ozan, büyüledi Joukahainen'i

335 Batırdı daha derine.

Delikanlı çelimsiz:

—Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Başla mutlu sözlerine.

Çöz büyülerini!

340 Sana bir miğfer dolusu altun,

Dolu bir başlık gümüş vereyim;

Babam bunları harpte aldı,

Kazandı eve getirdi!

—Vız gelir bana gümüş,

345 Altununu küçümserim!

Bol altunum var,

Gümüşlerim en azından

Güneş kadar, dopdolu

Anbarlarım, yaşlı ay kadar!

350 Väinämöinen büyülerini artırdı,

Çelimsizi derinlere batırdı.

Delikanlı Joukahainen:

—Çıkart beni bu yerlerden,

Kullan kutsal büyünü,

355 Sana toprak vereyim,

Tarlaları bağışlayım;

Başımı kurtarmam için,

Bu deritten sıyrılmam için!

Väinämöinen şöyle dedi:

360 — İstemem topraklarını

Arzulamam tarlanı;

Bende çok var onlardan,

Yığın yığın demet dolu!

Büyüledi Joukahainen'i,

365 Derinlere soktu.

Cılız oğlan çok korktu:

Çenesi çamura,

Pis yerlere sakalı,

Ağzı ıslak yosuna, battı.

370 Sıska oğlanın dişleri

Takılı bir kütüğe

Söylendi Väinämöinen'e:

— Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Ölümsüz koca büyücü,

375 Çöz büyülerini,

Kurtar bu zavallı mahlûku

Sal beni kaçıp gideyim;

Bak, batacak çekiyor

Gözüme kum doluyor!

380 Geri al kutsal sözlerini

Kız kardeşimi sana vereyim!

Aino, anamın tek kızı

Sana iyi eş olsun,

Temizlesin kulübeni;

385 Döşemeni süpürsün,

Kap kacağını yıkasın;

Gözetsin giyinmeni,

Elbiseler dokusun,

Ballı çörek pişirsin!

390 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Doldu taştı sevinçten:

Joukahainen'in kız kardeşi

Eş olacak yaşlıyken..

Çıktı sevinç taşına,

395 Yaslandı türkü kayasına;

Şarkılar okudu, türkü çağırdı,

Her birini üç defa;

Büyülerini geri aldı,

Çözdü sihirlerini

400 Joukahainen kurtuldu.

Çamurdan çelimsizin çenesi,

At, kayalıktan, kızak sudan

İnci kamçı kamışlıktan

Sıyırıldı.

405 Delikanlı Joukahainen

Bindi kızağına, neşe dolu

Tatlı anasının yanına

Evine, ocağına vardı.

* * *

Pek hızlı girdi içeri

410 Kızak, kapıyı deldi.

Hamam duvarı yıkıldı,

Gürültüye koşuştular

Babasıyla anası:

— Kızağı bilerek çarptın,

415 Okunu parçaladın;

Çaban nedir, derdin?

Delikanlı Joukahainen

Başlar ağlamaya,

Eğik baş, büzük dudakla.

420 Büyüteni şöyle sordu:

— Ne ağlarsın zavallı,

Gençliğimde doğurduğum!

Dudakların büzülmüş,

Burnun ağzına varmış?

425 Joukahainen cevap verdi:

— Ömrüm boyu ağlayacağım,

Sürüneceğim dizlerimde!

Ağlamam değil sebepsiz:

Kız kardeşim Aino'yu

430 Verdim yaşlı Väinö'ye;

Ona eşlik yapacak,

Destek titreyene,

Bunağa kan olacak!

Ellerini uğuşturana,

435 Cevap verdi oğluna:

—Sebepe yok ağlamaya,

Üzülme boşuna!

Ben de bunu isterdim;

Dizlerimde süründüm

440 Tanrıya dua ettim!

Väinämöinen'i diledim

Ozan, damad olsun istedim!

Aino duydu konuşmayı,

Ağlamaya başladı;

445 Uzandı merdivene,

Gece gündüz demedi.

Bir gün bir gün daha ağladı,

Dert dolu keder dolu.

Anası acıdı sordu:

450 — Nedir halin, ağlarsın

Aino'm benim, kızcağzım

Var şöhretli nişanlın?

Namlı adamın evinde,

Pencerede heryerde

455 Cıvıldayacaksın!

Aino, genç kız bakire:

— Yok mu sandın sebebi,

Anam benim, taşıyanım?

İnce güzel saçlarıma,

460 Kıvırcık buklelerime

Ağlar, sızlarım!

Genç yaşımda, başımda

Örtü dolaşacağım;

Saçlarım kapalı kalacak,(*)

(*) Evlenen kız başını örter.

465 Ilık güneş, tatlı ay

Bana haram olacak!

Yüksek gökler, güzel yer

Baba evim, pencere

Benden uzak kalacak!

470 Üzüntüm buna!

Aino'nun yaşlı anası:

— Hiç mi akıl yok sende,

Unut derdini de,

Asma suratını!

475 Kutsal güneş, her yerde var!

Babanın evinde değil yalnız

Toplanacak çiçekler,

Her yerde var!

*

Väinämöinen ormanda dolaşırken, Joukahainen'in kız kardeşi Aino'ya rastlar Genç kız, ormanlarda demet toplamamaktan gelmektedir.

Yaşlı ozanın istediğini kabul etmez; beğendiği her şeyi, incisini, küpelerini, kordelâsını çıkarır, yerlere atar, anasının yanında, baba evinde daha mutlu yaşayacağını söyler ve ağlayarak eve döner. Annesi yine kandırmaya, ozanla evlenmeye zorlar. Kız kabul etmez üzüntü içinde evden uzaklaşır.

Bir gölde yıkanmak ister; suda boğulur.

Haberi alan annesi yas tutar, yıllarca ağlar. (1-457)

Günlerden birgün,

Güzel bakire Aino

Joukahainen'in kız kardeşi

Gider ormana,

5 Huş ağacı dalı toplamaya.

Topladığı dallarla

Demetleri hazırlar:

Bir babasına, bir annesine

Bir üçüncü, al yanaklı ağabeysine.

10 Dönerken kulübesine,

Atlaya, zıplaya çalılarda,

Rastlar yaşlı Väinö'ya.

Yaşlı ozan da onu görür,

Otla dolu entarisi, heryeri;

15 Yaklaşır genç kıza,

Sevimli olmaya çalışır:

— Başkalarına değil güzel kız,

Benim için küçük hanım;

Güzel inciler tak boynuna,

20 Göğsüne güzel kolye,

Saçlarını ör buklele,

İpek kordeleyle!

Bakirecik şaşırdı:

— Ne başkalarına ne sana

25 Süsler göğsümü kolye,

Örgülü saçlarım kordeleyle,

İstemem mavi ceketlileri,

Buğday ekmeğini de.

Eski elbiseler giyerim,

30 Kuru ekmeğe yerim;

Babamın kulübesinde,

Anamın dizi dibinde!

* * *

Başından çekti kordeleyi,

Göğsünden kolyesini,

35 Parmağından yüzükleri;

Attı yerlere, incileri dağıttı

Ağaçların içine, rastgele,

Ağladı, kaçtı uzaklaştı..

Hıçkırır hıçkırır eve ulaştı:

40 Babası avluda,

Sap yontar baltasına

Sordu kıza:

—Sebebi ne ağlamanın

Güzel yavrum?

45 Aino üzgün, kederli:

— Sebebi çok ağlamamın,

Göksümdeki gümüş kolye,

Bakır tokalı kemerim,

Başımdaki kordele

50 Bunlaradır kederim!

Aino'nun oğlan kardeşi

Kapı eşiğinde oturmuş

Yay yapar, kendisine;

Sordu kardeşine:

55 — Sebebi ne ağlamanın

Güzel kardeşim?

Aino üzgün kederli:

— Sebebi çok ağlamamın,

Yüzüğüm parmağımdan düştü;

60 İnci kolyem yok artık

Gümüş gerdanlığım da!

Aino'nun kız kardeşi

Bir kenarda durmuş

Kuşak örer; sordu:

65 — Sebebi ne ağlamanın

Güzel kardeşim?

Aino üzgün kederli:

— Sebebi çok ağlamamın,

Alnımın altun süsü,

70 Saçımdaki gümüş tarak,

İpekli yaşmak,

Kırmızı kordele

Yok artık!

Annesi güzel kızın

75 Yanında anbarın,

Merdivenin başında

Süt döğer yayıkta;

Duyunca konuşmayı:

— Sebebi ne ağlamanın

80 Güzel kızım bakirem?

Aino artırdı ağıtını,

Dert yandı:

— Anam benim, güzel anam,

Doğuran, bakıp çeken anam

85 Boşa değil ağlamam!

Dal topladım ormandan

Bir anama bir babama

Demet yaptım, bir üçüncü

Al yanaklı ağabeyime;

90 Eve dönmeye başladım,

Çayırılıktan geçerken

Osmo'ya rastladım.

Kaleva'nın oğlu, lâf attı

Bana şöyle çattı:

95 Başkalarına değil güzel kız

Benim için küçük hanım,

İnciler tak boynuna

Göğsüne güzel kolye,

Saçlarımı ör buklele

100 İpek kordeleyle.

Çıkardım kolyeyi göğsümden,

Boynumdan incileri;

Mavi yaşmağı başımdan

Çektim attım.

105 Hepsini fırlattım

Ağaçların içine

Ne olursa olsunlar!

Dedim Väinämöinen'e:

Ne başkalarına ne sana,

110 Kolye göğsümü süsler;

Örgülü saçlarım kordeleyle!

İstemem güzel elbise,
Buğday ekmeğini sevmem;
Babamın evinde benim
115 Dizinin dibinde annemin,
Kuru ekmek yerim dedim.

Annesi güzel kıza,

Şu sözleri söyledi:

— Ağlama tatlı yavrum,

120 Gençliğimin meyvesi

Sıkma güzel canını!

Beslen tereyağıyla bir yıl,

Olacaksın taze canlı;

İkinci yıl etle beslen,

125 Olacaksın al yanaklı;

Çörek ye üçüncü yıl,

Olacaksın çok tatlı!

Haydi koş hemen tepeye,

Anbarı aç!

130 Bir sandık var,

Diğerinin üstünde;

Yanyana iki çekmece

Beğen beğendiğini aç,

Seç istediğini:

135 Altı altun kemer,

Yedi mavi elbise;
Küçük kızken ben
Yeşil fundalıkta gördüm,
Ellerinde mekikleri
140 Kumaş dokuyan melekleri;
Gümüş süsler istedim,
Bana vermelerini söyledim
Hediyeler, verdiler.
Aldım geldim, süslendim;
145 Astım incileri,
Büyük sevinç içinde,
Diğer süsleri,
Alnıma, yanaklarıma takdım.
Bir gün takdım, iki gün
150 Üçüncü gün bıraktım,
Anbardaki sandığa.
Gümüş süsler, kolyeler,
İncili işlemeler
Durur anbarda!
155 Haydi, hemen git
Süslen gel, başına
Mavi yaşmak, alnına
Altun saçak, tak!
Göğsüne kolyeyi,

160 İncileri boynuna,

Örme ince bluzu,

Saf ketenden yeleği

Yünlü eteği, giy

Üstüne, ipek kuşak bağla!

165 Saçlarını örgüle, kordeleyle;:

Parmağına yüzük koy,

Kollarına altun bilezik!

Sonra dön gel buraya,

Annen baban hepimiz

170 Sevinip seyredelim;

Doyalım güzelliğine

Kıvanç duyalım!

Çiçek olacaksın,

Kır çiçeği;

175 Çilek olacaksın,

Tatlı orman çileği,

Eskisinden daha iyi!

Böyle bitirdi anne sözü,

Kıza öğüt verdi;

180 Genç kız kulak asmadı öğüde,

Yaş dolu gözlerle

Evden çıkıp gitti...

Düşünceler sardı Aino'yu:

— Mutlu kişilerde,

185 Nedir duygunun değeri?

Kuştaki kederin yeri?

Üzgün kişinin duygusu

Kuşların kederi:

Derin kuyuda su,

190 Tepelerde saklı kar!

Aklım erdi ereli,

Umutsuz bir kuşum,

Gülmedi kaderim!

Kuru otda dolaşır gönlüm;

195 Kaderim, kırlarda, çayırlarda

Uzanır fundalarda.

İçim kömürden kara,

Keşke gelmeseydim dünyaya;

Ne uzasam ne büyüsem,

200 İyi olurmuş ölsem;

Altıncı gecemde,

Sekiz günlük çocukken;

Bir karışçık keten çul,

Bir çayırılık köşesi;

205 Bir damla göz yaşı anamdan,

Birazcık da babamdan

Yeterdi bana,

Oğlan kardeşim ağlamazdı!

Aino, güzel kız

210 Bir gün ağladı, iki gün

Annesi görüp sordu:

— Sebebi ne ağlamanın,

Güzel yavrum, bakirem?

Aino ağıtlı, cevap verdi:

215 — Yaşlı geçecek günlerim,

Beni vermek istedin

kmş, titrek sallanana

Destek olayım diledin.

Beni vaktinde atsaydın suya,

220 Orada, balıklarla

Kardeş olsaydım,

Eş olmaksansa kocamışa!

Paaları dolanmışa,

Esvabı ağır gelen,

225 orabını ekemeyen

Titrek yaşlıya!

Denizlere gömülmek,

Dost olmak balıklarla,

Kardeş kardeş oynaşmak,

230 Dalgalarla kol kola,

Gezip dolaşmak

İyi gelirdi bana!

Aino çıktı gitti anbara,

İşlemeli sandığı açtı;

235 Altı altundan kemer,

Yedi mavi entari,

Seçti aldı.

Giyindi kuşandı,

Alnına süsler takdı;

240 Saçına gümüş,

Başına mavi yaşmak,

Kırmızı kordele

Koyup, uzaklaştı.

Ormanda, bayırda kırdı,

245 Yapayalnız, başı boş

Gezdi dolaştı:

— Başım ağrır,

Kalbim sancı içinde;

Keder dolu içimde!

250 Ağrısın başım,

Sancısın kalbim,

Keder içimde varsın çoğalsın;

Dayanamaz ölürüm,

Dünyadan kurtulurum!

255 Tuoni'ye gitsem mi,

Atılsam mı Manela sularına?

Ağlamaz babam,

Annem aramaz;

Kız kardeşimin yanakları kuru,

260 Oğlanın gözü yaşarmaz!

Düşsem sulara,

Balık dolu göllere kaysam;

Derin dalgalarda yatsam,

Gömülsem çukurlara!

265 Genç kız, bakire

Uzaklara gitti, bir gün

Bir gün daha gitti;

Üçüncü günün sonunda

Ulaştı deniz kenarına:

270 Sık sazlıklı bir kıyıda

Gece bastı, karanlıklar

Kucakladı genç kızını.

Sessiz soğuk bir gecede,

Aino'cuk, hıçkırıklar içinde;

275 Kıyıda bir taş üstünde,

Kapalıca bir yerde.

Sabah erken Aino,

Baktı uzağa, dalgaya:

Denizde yıkanan üç kız gördü,

280 Dördüncü olsun istedi,

Beşinci oldu, kızcağız!

Entarisini bir kamışa,

Gömleğini kavağa astı;

Çoraplarını yere,

285 Pabuçlarını bir kayaya;

İncilerini kumsala,

Yüzüklerini çakıllara

Yerleştirdi, bıraktı.

Denizin ortasındaki kaya.

290 Altun ışık saçmakta;

Pek hoş geldi Aino'ya

Oraya yüzeyim dedi,

Gecikmedi yetişti.

Pırıltılı taşlara yerleşti!

295 Parlayan kaya,

Denizlere gömüldü;

Çekti aldı Aino'yu

Derin dalgalara,

Kader kıydı Aino'ya!.

300 Aino çocuk ölürken,

Daha akli başındayken

Nefessiz sessiz söyledi:

— Yıkanmaya gelmişim. öldüm!

Ne yazık dertli kuş,
305 Pek erken öldüm!

Bütün ömrü boyunca,
Babam gelmesin buraya,
Balık tutmaya!

Yıkanmaya gelmişim, öldüm!

310 Ne yazık dertli kuş,
Pek erken öldüm!

Ömrü boyunca anam
Gelmesin buraya,
Su doldurmaya!

315 Yıkanmaya gelmişim, öldüm!

Ne yazık dertli kuş,
Pek erken öldüm!

Oğlan kardeşim atına,
Su vermesin buradan!

320 Yıkanmaya gelmişim, öldüm!

Ne yazık dertli kuş,
Pek erken öldüm!

Kız kardeşim burada
Yüzünü yıkamasın!

325 Damla damla kanım, dalgacıklar;
Etlerim parça parça, balıklar;

Kamış dalları, kemiklerim;

Tutam tutam saçlarım,

Çimen kıyılara!

330 Sevimli kuş, güzel ördek

Böyle mahvoldu

* * *

Kim götürecek kara haberi,

Olayı kim anlatacak eve,

Aino'sunu bekleyene?

335 Ayı götürsün haberi!

Konuşmak bilmez,

Salar inek sürüsüne.

Kim götürsün haberi

Aino'sunu evde bekleyene?

340 Kurt götürsün haberi!

Kurt koyunları sever

Salar sürülere.

Kim götürsün haberi,

Aino'sunu evde bekleyene?

345 Tilki götürsün haberi!

Tilki kazları sever,

Salar sürülere.

Kim götürecek kara haberi,

Olayı kim anlatacak, eve?

350 Tavşan götürecek haberi,

Olayı anlatacak:

Tavşan fırlar ileri,

(Uzun Kulaklı) sıçrar;

Zıplaya zıplaya (Eğri Kalçalı)

355 Uzaklara ulaşır;

(Burnu yirik) sonunda

Aino'nun evine varır,

Yerleşir eşiğe.

Evde, kadınlar,

360 Ellerinde huş dalları

Hamamda oturmuşlar;

Bunlar, tavşanı görünce

Şakalaşır sorarlar:

— Kızartılmaya mı geldin

365 Patlak gözlü,

Haşlanmak mı diledin?

Kocamıza yemek yapalım,

Sabah yesin, isterse karısı,

Kızı tadına baksın,

370 Oğlanın canı çekerse,

O da yesin!

Patlak gözlü tatlı tavşan,

Savundu kendisini:

— Lempo'yu pişirin tencerede

375 Elinizden gelirse!

Bırakalım şakayı,

Kötü haberim var size:

Güzel bakire kayboldu,

Yok artık küçük bebek;

380 Gümüş kemerli hiçliğe gitti,

Bakır tokalı öldü!

Derin dalgalardaydı

Sularda akdı!

Balıklara ablalık edecek,

385 Deniz kızlarıyla,

Akrabalık kuracak!

Aino'nun anası,

Duydu kara haberi;

Yas tuttu, yaşlarını akıttı:

390 — Anneler hiçbiriniz,

Hayatınız boyunca

Boşa beşik sallamayın;

Gözetmeyin, kollamayın

Yavrunuzu!

395 Varsa eğer niyetiniz,

Kızı zorlamak isteğiniz;

Kocamışa eş yapmak,

Ya da sevmediğine vermek;

Görün bu yola gidenin halini!

* * *

400 Aino'nun anası,

Feryad etti, yas tuttu;

Tüketti yaşlarımı,

Mavi gözlerden yanağa

Damlalar biribirini koğaladı.

405 Çoğalan damlalar,

Göğsüne döküldüler!

Damlalar biribirini koğaladı.

Çoğalan damlalar,

Islattı eteğini;

410 Damlalar biribirini koğaladı.

Çoğalan damlalar,

Nakışlı çoraba indi!

Damlalar biribirini koğaladı.

Çoğalan damlalar,

415 Kunduralara vardı!

Damlalar biribirini koğaladı.

Çoğalan damlalar,

Toprağa taşı yayıldı!

Ananın göz yaşlarından

420 üç şelale hasıl oldu:

Şelalelerin köpüren sularında,

Üç altun ada, çıkar ortaya;

Her adanın üstünde, ayrı ayrı

Üç huş ağacı görünür;

425 Ağaçların üstünde, tâ tepede

Üç altun kuş, ayrı ayrı

Oturmuşlar, ötüşürler:

Bir kuş; Aşk! Aşk!

Der öter.

430 Bir kuş; Oynaş! Oynaş!

Der öter.

Bir kuş; Saadet! Saadet!

Der öter.

Aşk, aşk diyen kuş,

435 Üç uzun ay öttü;

Aşktan yoksun bakireye.

Oynaş, oynaş diyen kuş,

Altı uzun ay öttü;

Yalnız kalan nişanlıya,

440 Dertli Oynaşa.

Saadet, saadet diyen kuş,

öttü ömür boyunca;

Durmasıya ağladı anaya,

Meleğini kaybeden zavallıya..

445 — Yavrusu yok olan ana

Kuş sesi dinlemesin,

Bu ses duyulunca,

Kalp çarpar; yaş boşanır

Gözlerden yanaklara.

450 Nohut nohut!

Bu ses duyulunca

Kalp çarpar, ömür kısalır

Arşın arşın!

Bu ses duyulunca,

455 Kalp çarpar, ana yaklaşır

Karış karış!

Ölüme ulaşır.

*

Väinämöinen, Aino'un ölümünü duymuştur; denizlerde aramaya gider. Bir balık yakalar, bu Aino'dur. Kız, ozana kimliğini söyler ve sulara kaçar.

Ozan. Keder içinde evine döner. Annesinin ruhu kendisine yardımcı olur ve Pohiola'dan bir güzel kız arayıp bulmasını tavsiye eder. (1 - 175)

Yok oluşu Aino kızın,

Bâkirenin ölümü duyulur,

Yayılr kara haber.

Ağırbaşlı, yaşlı Väinämöinen

5 Düşer derin kedere

Sabah akşam ağlar

Bahtına, geceleri de.

Sularda uyuyan kıza

Yanar yanar ağlar,

10 Kalbi sızı, dolu.

Yönelir kıyılara:

— Ey Untamo, söyle bana

Nerededir Ahtola?

Vellamo'nun kızları?

15 Untamo anlatır rüyasında:

— Ahtola, kuytadaki adanın

Bulutlu burun'un

Ötesinde, derin sularda

Köpüklü kara dalganın

20 Ortalarında barınır;

Vellamo'nun kızları da

Renkli, benekli kayanın

Mağarasında kalır!

* * *

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen

25 Oltaları, ağları,

Bir de demir çapayı

Doldurur çantasına;

Küreklere dayanır,

Kuytadaki adaya,

30 Bulutlu burun'a varır.

Väinämöinen, usanmaz

Bekler, bakır ip titrer,

Altun ağlar sallanır suda.

Bir gün ve bir sabah

35 Balık çarpar oltaya;

Väinämöinen çeker,

Boşaltır kayığına.

Dikkatlice bakınca:

— Ne biçim balık?

40 Tanımıyorum, alabalık

Değil, bu yayvan;

Turna balığı değil,
Bu parlak; renkli,
Dişi balık olamaz;
45 Değil erkek balık,
Zaif, seyrek pullu;
Genç kız, desem
Başında yazması yok;
Su kızı olsa kemeri yok;
50 Güvercinse, ördekse
Nerede kulakları.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Çekti gümüş bıçağını
Kemerinden, biraz sabah
55 Biraz öğle, akşama da
Yerim, diye düşündü;
Balığı kesmek istedi.
Güzel balık bir anda,
Kırmızı kayıktan kaydı;
60 Väinämöinen'in yanından
Fırladı, suya daldı.
Altun ağın kenarından,
Sağ omuzunu, başını
Sudan çıkardı.
65 Yedinci kayanın önünde

Dokuzuncu dalga üstünde.

Tırmandı sağ elile;

Sağ ayağını attı,

Göründü Väinämöinen'e:

70 — Yaşlı Väinämöinen!

Anam beni doğurmadı,

Yem olayım sana diye!

Biraz sabah, biraz öğle

Akşam yiyesin diye!

75 Väinämöinen sordu kıza:

— Neye yaratıldın sen acaba?

Balık sudan cevap verdi:

— Güvercinin olacaktım

Az kalsın, göksünde

80 Yatacak, tatlı eşin

Yanında kalacaktım;

Döşegini serecek,

Yastığını düzeltecek,

Odanı silip süpürecek,

85 Ateşini yakacaktım

Az kalsın; ballı çörek,

İçecek, sofrana neşe

Verecektim az kalsın!

Ben bir balık değilim,

90 Gz yaşları dktgn,

Arayıp ağladığın;

Joukahainen'in kız kardeşi

Bakire, Aino'yum!

Hey, akılsız Vinminen

95 Kocamış koca ozan,

Tutamadın Vellamo'nun kızını

Ahtola'nın biricik bakiresini!

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Vinminen

Bunaldı kederinden,

100 Başı ne yıkıldı:

— Joukahainen'in kız kardeşi

Bakire, yaklaş yanıma!

Genç kız gelmedi hiç,

Alacalı taşlara kaydđ;

105 ekildi denizin yüzünden

Karanlık suya daldđ.

Yaşlı, ağırbaşlı Vinminen

Dayanamadı ayrılışa, yandı;

İpekten ağları, sulara

110 Denizin her yanına,

Kayalara, boğaza,

Çukurlara yaydı.

Yaşlı ozan Väinämöinen

Çok balık tuttu;

115 Lakin yazık, bulamadı,

Tutamadı Aino'yu.

Kalbi kırık, başı yıkık:

— Oh, ne deliyim ne deli,

Aklım nerde yitti!

120 Şu ölümlü dünyada,

Çekilmez kocamışlığım.

Düşünemem, bilemem

Ruhumda kuvvet kalmamış

Sönmüş inançlarım!

125 Vellamo'nun bakiresi

Su perilerinin yıldızı,

Hayalimde yaşattığım,

Eşliğini istediğim,

Güzel Aino, kayığa geldi de

130 Tutamadım, sulara kaçtı

Hiçliğe karıştı!

Bakire dalgalarda kaldı,

Ben evime dönüyorum!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

135 Gözleri yaşlı,

Kalbi taşkın kederden;

Oradan uzaklaştı,

Döndü evine:

— Nerde kuğuk kuşlarım,

140 Sabah akşam, gün ortası

Şakırlardı, gece gündüz;

Kim kesti seslerini,

Kim susturmuş onları?

Keder kesti seslerini,

145 Ümitsizlik susturdu;

Akşam güneş batarken,

Sabah şafak sökünce

Ötmiyorlar kuşlarım,

Neşe vermiyorlar!

150 Nasıl dayanmalı hayata,

Dünyada nasıl kalmalı?

Büyüklerim sağ olsaydı,

Anam yaşasaydı,

Onlar bana anlatırdı;

155 Acır kötü günüme

İnanır beni kurtarırdı.

* * *

Vainämöinen'in annesi

Duydu ozanın sesini;

Son durağı dalgalardan,

160 Öte dünyadan seslendi:

— Yaşıyorum, bak ölmedim!

Sana süt veren, besleyenin

Girmedi sonsuz uykuya!

Acılarına derman bulacak,

165 Ümit verecek oğluna;

Anneler ölse bile,

Duyar çocuklarını,

İyi dinle:

Git Pohjola dolayına,

170 Güzel kızları gör;

Seç en tatlısını,

Yüzü boyu bosu güzel;

Gözleri güzel, tatlı bakışlı

Ayağına çabuk, oynak

175 Bir eş seç kendine!

*

Joukahainen, kız kardeşi Aino yüzünden ozana kin tutmuştur, öldürmek için fırsat kollar. Annesi önlemek ister, başaramaz. Delikanlı, ozanı bir gün denizde yakalar; okuyla atını devirir, öldürdüğünü sanır.

Väinämöinen ölmemiştir uzun zaman sularda çalkanır, bir yere ulaşır.(1-163)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Çöpten hafif,

Nohut sapından ince,

Bir at seçer kendine;

5 Ağzına altun gem,

Gümüşten dizginler takar;

Atlar üstüne, tutar

Pohja yolunu.

At koşar, yolculuk ilerler

10 Evler geride kalır,

Hedef yaklaşır.

Denizlerden, deryalardan,

Väinölä ormanından,

Kaleva bozkırından,

15 Geçer gider küheylan.

At sıçrar, ayakları ıslanmaz,

Tırnakları denize değmez..

Genç Joukahainen,

Delikanlı sıkska oğlan

20 öte yandan, dolu kinle

Vainämöinen'e karşı,

Ozanı öldürmeye kararlı;

Gösterişli bir yay yapar,

Demir bakır karışımı,

25 Daha çabuk alevden;

Altun gümüş kakmalı,

İpi sihirli, Hiisi'nin siniri

Lempo'nun kılı ile örülü.

Eksiği yok, değeri çok:

30 Şahlanmış kısrak,

Yanında tayı ile süslü;

Yayın üstünde bir kadın,

Okun ucunda bir tavşan

Yatar, şahlanmış küheylan

35 Resimleriyle süslü;

Keskin, iyi bileli,

Meşe saplı, çam dallı;

Delikanlı oklar yaptı,

Kırlangıç tüyü takdı,

40 Serçe kanatları ya da;

Yılan zehrine buladı,

Hazır herşey.

Yay nerdeyse kurulacak,

Oklar hemen uğacak;

45 Gözetledi Väinämöinen'i,

Gece gündüz, sabah akşam

Demedi, ozanı bekledi:

Tarlada nöbete yattı,

Uzağa gitti baktı;

50 Akıntının başında, koy'da

Kutsal nehrin kenarında

Sırtında oku yayı.

* * *

Bir kaç günün sonunda,

Güney doğuya gözü kaydı;

55 Döndürdü başını kuzeye,

Denizde bir nokta gördü,

Bir karartı dalgalarda:

Doğudan gelen bulut mu,

Güneydoğudan güneş mi?

60 Ne bir bulut, ne güneş

Yaşlı Väinämöinen geliyor;

Ölümsüz, yaşlı ozan

Pimentola yönünde,

Pohjola'ya gidiyor;

65 Ottan hafif, nohut

Sapından ince at.

Delikanlı Joukahainen,

Laponyalı sıska oğlan

Yapıştı sür'atli okuna,

70 Sert yayını gerdi

Väinämöinen'i denkledi.

Sıska oğlanın anası,

Gördü bu hâli, önledi:

Kime nişan alırsın,

75 Kimi böyle denklersin?

Joukahainen, dedi:

— Vainö'ya hazırladım okumu,

Nişanlarım yaşlı ozanı;

Onu yoketmek isterim,

80 Kalbinden, ciğerinden,

Ya sırtından deleceğim.

Anası önlemek istedi:

Öldürme Väinämöinen'i,

— Ozan büyük sülâledir

85 Kocamla da akrabadır.

Vainö'ya ok atma,

Ozan vurulursa,

Kıyarsan Kaleva'nın oğluna

Neşe kalmaz dünyada;

90 Şarkılar susar;

Bırak yurdda kalsın neş'e,

Gitmesin Manela'ya!

Bu lafların üstüne

Sıska oğlan dalar düşünceye,

95 Aklını erdirmeye çalışır;

Eli yayına gider,

Dirseği geriye çeker;

Sinirli parmakları

Beklemekten titrer:

100 — Varsın neşe kalmasın,

Sussun şarkılar!

Yayımı gereceğim,

Vainö'yu geberteceğim.

Torbasından bir ok aldı,

105 Birini de yanına koydu;

Sağ omuzuna dayadı yayını,

Vainämöinen'i nişanladı,

Şöyle söylendi:

— Vur okum, huş okum

110 Sağlam çamdan okum, vur!

Yay'ım, sen de iyi geril,

Ben şaşarsam, hedefi sen bul!

İlk okunu bıraktı:

Ok, çok yukardan uçtu,

115 Bulutlara, göklere

Çıktı gitti.

İkinci okunu bıraktı:

Ok, çok alçaktan gitti

Toprak anaya girdi,

120 Tepelere, Manala'ya..

Üçüncü okunu bıraktı:

Ok, hedefe ulaştı,

Ozanın çöpten hafif,

Nohut sapından ince

125 Atının omuzunun içine

Girdi, sağ yanından

Koltuğunun altından, çıktı.

Yaşlı ozan devrildi attan,

Dalgalara yuvarlandı,

130 Baş üstü, sulara.

Denizlerde fırtına,

Dehşet, korkunç dalgalar

Aldı Väinö'yu açığa,

Uzaklara sürükledi.

135 Delikanlı Joukahainen,

Kasala kasala:

— Gelme bir daha koca Väinö,

Ne Kaleva çayırına,

Ne Pohjola dolayına!

140 Sularda çalkan, altı yıl

Sallan akıntılarda, yedi yaz

Dalgada yuvarlan!

Altı yıl çam kütüğü,

Yedi yıl ak çam kütüğü,

145 Sekiz yıl adi kütük

Gibi dolan sürt yürü!

Delikanlı Joukahainen

Döndü evine geldi.

Annesi görünce sordu:

150 — Öldürdün mü Kaleva'nın oğlunu?

Joukahainen cevap verdi:

— Öldürdüm Kaleva'nın oğlunu

Yolladım koca Väinö'yu

Dalgaların içine;

155 Tepe üstü yuvarlandı,

Yana döndü, sırt üstü

Gömüldü sulara;

Dalgalara kapıldı,

Uydu rüzgârlara.

160 Anası pek üzüldü:

— Kötü yaptın, zavallı

Öldürmekle Väinö'yu

Kaleva'nın oğlunu!

*

Väinämöinen uzun zaman denizde çalkanır. Laponyadan bir kuş gelir kartal eskiden Väinö'yu tanımaktadır; sırtına alır ve bilmediği yerlere bırakır.

Ozanın bulunduğu yer Pohjola'dır; yaşlı ev sahibi kadın Väinämöinen'in ağlamalarına dayanamaz, memleketine iade edecektir; ancak, kendisine bir Sampo yapmasını şart koşar. Bu takdirde ozana kızını da karşılık olarak vermeyi vadeder; ozan Sampo yapamayacağından Ilmarineni göndermek, sözünü verir; evine döner. (1-285)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Derin sulara yüzer.

Oradan oraya dolaşır,

Kütük gibi yuvarlanır;

5 Altı yaz günü,

Bir bu kadar kış günü.

Önünde hareketli dalgalar,

Üstünde berrak gökyüzü;

Sekizinci günün sonunda,

10 Dokuzuncu sabahda

Çok acı çekti Väinö,

Ümitsizliğe düştü.

Ayaklarında tırnak kalmadı,

Kan dolaşmadı parmağında:

15 Bıraktım evimi, zavallı

Ben, ne yazık!

Tepemde gökyüzü,

Fırtınalarda, çalkanırım

Karanlık sularda

20 Soğukta kalmak,

Dalgalarda sallanmak

Zor, ne acı!

Sulara ev mi yapsam,

Havaya kulube mi kursam;

25 Sular alıp götürür,

Havalarda destek yok!

Laponyadan bir kuş uçtu,

Çıkageldi bir koca kartal;

Kuzeyden gelen kuş

30 Küçük ya da büyük değildi:

Bir kanat gökte buluta değer,

Diğer kanat sıvazlar denizi;

Kuyruğu dalgayı yalar,

Gagası kayalara çarpar.

35 Kuş uçtu, döndü, süzüldü

Vainämöinen'i gördü:

— Ne ararsın buralarda,

Kahraman, işin nedir denizde?

Yaşlı, ağırbaşlı Vainämöinen

40 Şöyle söyledi, cevap verdi:

— Sebebini sorma bana,

Şu yüzden geldim bu tarafa:

Pohjola'ya kız istemeye,

Pimentola'dan evlenmeye

45 Giderdim; deniz yoluyla,

Birkaç sabah sonra

Joukola açıklarında,

Bana hücum ettiler

Atımı devirdiler;

50 Suya düştüm yüz üstü,

Dalgalara yuvarlandım;

Rüzgârda sallandım,

Denizlerde çalkandım.

Pohjola'dan Batı yel'i

55 Esti, doğudan fırtına

Uzaklara sürüklendim.

Karadan uzaklarda

Bakındım her tarafa,

Tanıyamadım, nerdeyim.

60 Hangi ölüm erken gelecek:

Açlıktan mı öleceğim,

Ya da boğulacağım dalgada!

Kartal dinledi ozanı

Cevap verdi:

65 — Üzme tatlı canını,

Yerleş sırtıma çık;
İyi günlerde, eskiden
Tanırım seni; Kaleva'da
Osmo'nun ormanında,
70 Ağaçları yakarak
Tarla açtığın günleri
Hatırlarım şimdi;
Ortada bir tek ağaç,
Kuşlara bırakmıştın;
75 Bir yer de bana ayırmıştın!
Otur omuz başlarıma,
Kanadımın arasına;
Geldim seni kurtarmaya.
İstediğin yere, taşırım!
80 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Çıkardı başını denizden,
Dalgalardan kurtuldu;
Yerleşti kartalın sırtına.
Göklerin kuşu,
85 Taşdı Väinö'yu;
Rüzgârların önünde,
Kuzey yolu üzerinde;
Karanlık Pohja dolayına
Uğursuz Sariola'ya.

90 Kartal bıraktı ozanı Sariola'da,

Uçtu, süzöldü gitti.

Väinämöinen, bir kıyıda

Bilmediği yerlerde

Başladı ağlamaya;

95 Fırtınalar, yaralar

Vücudunun her yerini;

Binbir rüzgârın vurduğu,

Sakalları yolundu;

Saçları keçe keçe oldu.

100 Väinämöinen ağlar,

Bir gece, iki gece

Bilmez nereye gideceğini.

Yabancı, yolunu bulamadı,

Öz yurduna, toprağına

105 Kavuşamadı.

* * *

Pohjola'nın güzel kızı,

Ay ve güneşle anlaşmış:

Birlik doğup batacaklar!

Günlerden bir gün bâkire,

110 Ay'dan güneşten önce;

Erkence uyandı, horoz ötmeden

Tavuğun oğlu seslenmeden;

Beş koyun kırptı, belki altı,

Yünlerden kumaş dokudu,

115 Elbiseleri de ördü;

Güneş daha doğmadan

Gün ağarmadan.

Masaları yıkadı,

Süpürdü yerleri;

120 Bakır kaba topladığı çöpleri

Dökmeye gitti tarlaya

Çitin altından;

Çöpleri atıp durunca

Bir ses duydu uzaktan:

125 Nehrin öte başından,

Denizden, haykırmalar

Bağırmalar duyulur.

Sesi duyan bakire

Koştı eve geldi;

130 Annesine bildirdi:

— Denizden ağlamalar

Haykırışlar, nehirden

Sesler gelir her yönden!

Pohjola'nın kadını,

135 Seyrek dişli yaşlı;

Çıktı dışarıya dinledi:

Değil bunlar çocuk sesi,

Ya da kadın ağlaması;

Sakallı yiğit haykırması!

140 Üç kenarlı tekneyi,

Saldı deniz sularına;

Küreklere yapıştı

Çabuk çabuk, ulaştı

Väinämöinen'in yanına

145 Ağlayan kahramana.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Bataкта ağlamakta:

Sakalı tir tir,

Dudakları büzülmüş;

150 Germiş çene kemiklerini.

Pohjala'nın yaşlı kadını:

— Yabancı topraklardasın,

Kimsin, necisin ihtiyar

Anlat derdini dinleyelim?

155 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle cevap verdi:

— Biliyorum, yabandayım

Bilmediğim yerlerde;

Evimde ne rahattım.

160 Adım, sanım şöretim

Belli tanırım;

Väinölä'da şarkı okur

Dolaşır, türkü çağırırım.

Yaşlı kadın sordu:

165 — Cevap vermedin sözüme?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Berbat battığım yer

Nasıl kurtulacağım?

Yaşlı kadın şöyle dedi:

170 — Çık çamurdan, bataktan

Haydi bize gidelim;

Şarkı oku dinleyelim

Anlat dertlerini!

Gözyaşları dindi Väinö'nun

175 Feryatları kesildi.

Kadının kayığına girdi,

Kadın çekti kürekleri;

Pohjola'ya geldiler,

Yaşlı kadın doyurdu ozanı,

180 Susuzluğunu giderdi;

Bir hafta baktı, besledi,

Onardı yaralarını, Väinämöinen'den sordu:

— Neye ağlardın Väinämöinen,

185 İnledin durdun neye

Kötü kötü yerlerde,

Deniz kıyısındaki yerde?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle cevap verdi:

190 — Sonsuz engin denizde,

Uçsuz bucaksız kıyılarda

Haftalarca çalkandım;

Ağlar sızlar yaşardım,

Burada da herşey

195 Yabancı düştü bana:

Ağaçlar kinle bakar,

Huş ağacı söz atar;

Dallar saplanır batar.

Bir güneşi tanıdım,

200 Rüzgar da yabancı gelmez bana!

Louhi, yaşlı ev sahibi:

— Ağlama üzülme Väinö,

Hoş geldin evimize;

Burada da herşey var,

205 Et hazır, balık yanında.

* * *

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen:

Yad yerde yemek, yavan kalır

Konuksever ev de bile;

Tanrı izin verse de

210 Bağışlansam yönünde

Evime varsam kavuşsam!

Tahta çanakla su içmenin

İnsan kendi evinde,

Değeri vardır daha,

215 Altun tastan yabanda

Şerbet içmek yerine!

Louhi, Pohjala'nın kadını:

— Hak veririm sana,

Seni yollarsam evine,

220 Gönderirsem tarlana

Ne va'd edersin bana?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Nedir dileğin söyle sen?

Ne istersen vereyim

225 Kavuşursam yurduma;

Tarlalarım varırsam,

Kuguk seslerini duyarsam;

Bir miğfer dolusu altun,

Ya da bir başlık gümüş?

230 Pohjola'lı yaşlı kadın:

— Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Kudretli, ölümsüz ozan,

Altununu istemem,

Gümüslere çekmez canım;

235 Altunla çocuk oynar,

At süslenir gümüşle;

Bir Sampo yapabilirsen,

Bir de kapak işlersen:

Kuğu kuşunun tüyünden,

240 Kısır inek südünden;

Bir tek arpa tanesi,

Biraz kuzu yününden;

Kızımı da veririm

Evine gönderirim,

245 Kuşların öttüğü yere,

Horoz sesi duyduğun

Tarlalarına kavuştururum!

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Bilmem Sampo yapmasını,

250 Kapağı da beceremem;

Yolla beni yuvama,

Kulübeme kavuştur

Demirci İlmari'yi

Göndereyim sana;

255 Altun kapak işlesin

Yapsın güzel Sampo'yu.

Usta çekici İlmari

Göklere kubbe çaktıydı;

Çekiç yeri görünmez,

260 Maşa izi belirmez.

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Sampo'yu kim yaparsa

Kuğu kuşunun tüyünden,

Kısır inek sütünden;

265 Bir tek arpa tanesi

Biraz kuzu yününden;

Kızımı ona veririm..

Louhi, yaşlı kadın,

Güzel bir tay koşumladı;

270 Kahve rengi kızağa koştu

Bindirdi Väinö'yu içine

Şöyle söyledi:

— Kaldırma sakın başını,

Oynatma hiçbir yanını

275 At yorulmadıkça,

Karanlık da basmadıkça;

Yapmazsan bunu

Kötü günlerin gelecek!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

280 Şaklattı keten kamçıyı;
At dörtnala, uzaklara koştu,
Yeleleri rüzgarda,
Karanlık Pohjola dolayında
Uğursuz Sariola'da;
285 Yaşlı ozan evine vardı.

*

Väinämöinen Pohjola'dan evine dönmekle iken, yolda Loubi'nin güzel kızına rastlar. Evlenme teklif eder. Kız bazı şartlarla bunu kabul eder: Ozan kirman kırıklarından bir kayık yapacak ve bunu el değdirmeden yüzdürecek..

Väinämöinen kayığı tamamlamak üzere iken baltayı dizine kaçıırır, yaralanır. Tedavi için, güzel sözlere, büyülere ihtiyaç hasıl olur, civardaki bir yaşlı adam, Tanrının yardımı ile çare bulabileceğini söyler. (1-193).

Pohjola'nın güzel kızı,

Herkeslerin bildiği,

Suların gözbebeği;

Gökkuşağında oturmuş

5 Apaydınlık heryeri;

Esvabı pek süslü,

Kumaş dokur, sırmalar;

Elindeki mekik altun,

Kasnağı gümüşten;

10 Mekik kuş gibi sıçrar,

Yumak yumağı koğalar;

Bakır kasnak seslenir,

Gümüş gergef mırıldar.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

15 Dalgın dalgın giderken,

Kuytu Pohjola da,

Uğursuz Sariola'da,

Yolun üzerindeki tepede

Mekik seslerini duyar.

20 Kaldırır başını bulutlara,

Gözlerini göge diker;

Gökkuşağını görür.

Üzerinde bakire

Bir altun tül elinde,

25 Tüle gümüş işlemekte.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Bakire, güzel kız

Gelsene kızağıma,

Yanıma yerleşsene!

30 Pohjola'lı güzel kız:

— Ne işim var kızağında,

Gelecekmişim yanına?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Sorma nedir sebebi,

35 Koş, haydi yaklaş,

Yanıma bir yanaş!

Ballı çörek yapacaksın,

İyi bira kuracaksın,

Şarkı söyle, türkü çağır

40 Pencerede heryerde

Väinölä'daki evimde,

Kaleva çiftliğinde!

Nazlandı bakire,

Direndi sözlerinde:

45 — Dün gün batarken,

Çiçekli kırlarda;

Sarı otlulu tarlada,

Gezdiğim bir sırada,

Bir kuş sesi duydum;

50 Ardıç kuşu anlattı bana,

Bakirenin duygusunu,

Genç kızlardan yakındı.

Kuşa sordum, kulağıma

Söyle yavaşça dedim:

55 Babasının evinde bakire

Ya da eş olan mı kocaya.

Kıvançlı, şanslı?

Kuş kulağıma söyledi:

Gün, güzün beyazdır,

60 Bakire bundan beyaz;

Karda demir soğuktur,

Kocaya eş, daha soğuk;

Baba evinde bakire,

Verimli toprakta meyve;

65 Ere varan genç kız,

Zincirde bir (Fino) dur,

Köle aşkı bilmez,

Gelin kız, hissetmez!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

70 — Kuş, yalan konuşmuş,

Geveze ardıç kuşu!

Bana sorarsan eğer:

Baba evinde bakire,

Kucaktaki çocuktur;

75 Kocaya varan genç kız,

Mes'ut olur, sevinir!

Haydi gel kızağıma,

Kötü insan değilim;

Yapacağım iş de var!

80 Bakire alay etti,

Tatlı tatlı güldü:

— Seni yiğit sandım'dı!

Kılı ikiye böler misin?

Sapsız kör bıçakla?

85 Yumurtayı düğümler misin?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Kör bıçakla kılı böldü,

Belirsiz, düğümledi yumurtayı.

Seslendi kıza, çağırdı.

90 Alay etti bakire

Tatlı tatlı güldü:

— Gelirim belki;

Taştan kıymık çıkarırsan,

Buzdan bir çit kurarsan

95 Çıtırdı, ses çıkartmadan!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

Çıtırtısız çit kurdu,

Taştan kıymık çıkardı,

Kızı kızağa çağırdı.

100 Alay etti bakire

Tatlı tatlı güldü:

Eşim yiğit olsun isterim!

Bana bir kayık yap

Kırık kirmanımdan,

105 Parçalanmış iğ'inden;

Sonra yüzdür kayığı,

El değirmeden.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

Bu işi kolay sandı;

110 — Bu dünyada benden usta

Yok yapacak, dediğini!

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Kırık kirmanı, iğ'i aldı

Çıkrıkları topladı;

115 Emek verdi yılmadı.

Bir gün bir daha

Çattı parçaları, sonunda

Üçüncü günün,

Hiisi Baltaya yolunu şaşırttı.

120 Şeytana uyan balta,

Bir taşa çarpınca;

Keskin ağzıyla girdi

Yaşlı ozanın bacağına.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

125 — Ey eğri burunlu,

Yassı yüzlü balta!

Odun mu sandın ayağımı

Ya da tahta!

* * *

Väinämöinen başladı

130 Büyülü şarkı okumaya,

Sihirli sözler söyledi;

Lakin, demirden yana

Tek söz bulamadı.

Kanı akdı harıl harıl,

135 Irmak gibi coştı,

Örttü her yeri,
Yeşillikler kapandı,
Tümsekler kanla örtüldü.
Yaşlı ozan yosunları,
140 Kuru otu topladı,
Sardı yarasına.
Yara merhametsiz,
Delik büyük!
Kan dinmez, tıkaç yetmez.
145 Väinämöinen korkusundan
Başlar ağlamaya.
Bakar başka çare yok,
En güçlü atı seçer,
Atlar arabasına,
150 Durmacasına kamçılar.
At koştu, yol tükendi,
Araba gıcırdadı,
Hedef yaklaştı;
Väinö kasabaya ulaştı.
155 Yolun kavşağında,
İlk eve sordu:
— Var mı kimse bakıcı,
Demire derman bulacak?
Durduracak akan kanı?

160 Yerde oynayan bir çocuk:

— Yok burda kimse,

Demire derman bulacak,

Durduracak akan kanı,

Yandaki evde vardır,

165 Aradığın kişi!

Väinämöinen kamçılıdı atı

İkinci eve vardı:

— Var mı kimse bakıcı,

Demire derman bulacak?

170 Durduracak akan kanı?

Döşeginde yatan bir karı

Üç dişinin arasından:

— Yok burada kimse,

Sana ekmek verecek,

175 Doyuracak karnını,

Sancını da kesecek

Bas bakalım haydi!

Väinö şaklattı kırbacını

Yol aldı, az gitti

180 Yukardaki bir eve vardı:

— Var mı kimse bakıcı,

Demire derman bulacak?

Durduracak koyu kanı?

Bir yaşlı adam, oturmuş

185 Sobanın başına;

Sessiz aksakallı biri,

Durduğu yerden, dedi:

— Daha derinleri kapandı,

Azmiş yara tıkanı,

190 Demirden yana!

Ulu Tanrının isteğiyle,

Gökten inen sağnaklar,

Göl, koy, nehir kurur.

*

Yaşlı adam, Väinämöinen'in kimliğini bilmek, kudretini ölçmek ister. Ozanın, Demirin nasıl yaratıldığını bilmesi üzerine, kendisine yardım eder ve sihirli merhemlerle yarayı onarır.

Väinämöinen hayatından memnun Tanrıya şükreder. (1 - 295)

Bu sırada Väinämöinen

İndi arabasından,

Yardım görmeden.

Kendinden aldı kuvvetini,

5 İlerledi, eve girdi.

Sobadaki yaşlı adam

Aksakallı kişi, dedi:

— İnsanlar arasında,

Yiğitlerin içinde,

10 Yerin, varmı değerini?

Bak şurada yedi fiçı,

Sekiz kazan, kan akmış!

Çok sözler var, bilirdim

Lakin şimdi, azı kaldı

15 Aklımda, kocamışlığımda;

Sen de söyle bildiğini.

Demirin aslı nedir,

Nereden çıktı

Bu uğursuz maden?

20 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Demirin aslını bilirim,

Çelik nereden gelir:

Hava anaların ilkidir,

Su kardeşlerin en yaşlısı;

25 Demir, kızların küçüğü,

Ateş, ikisinin arasına girdi.

Ulu Tanrı Ukko,

Tüm dünyanın Ulu'su,

Ayırdı havayı, suyu.

30 Dünya, sudan kurtulunca

Tanrının isteğiyle,

Demir yoktu bile.

Ulu yaratıcı Ukko,

Tüm yerlerin Tanrısı,

35 Yumdu avuçlarını,

Parmağını şaklattı,

Sol dizine elini vurdu.

Bu işaret üzerine,

Hemen doğdu üç bakire,

40 Tabiatın üç kızı!

Bulutlarda oturdular,

Birlikte bağdaş kurdular;

İri güzel göğüsleri

Sütle doldular.

45 Göğüslerden taşan sütler,

Yer yüzüne yayıldılar;

Topraklara, göllere

Pırıltılı denizlere..

Kızların en yaşlısı,

50 Bir siyah süt verdi;

Ortanca kız beyazını,

Küçüğü de kırmızı.

Siyah sütü veren kız ,

Tavlanmamış demire;

55 Beyaz sütü veren kız,

Demirin en iyisine;

Kızıl sütü veren kız.

Parlayan çeliğe

Sebep oldu!

60 Aradan çok zaman geçti,

Demirin aklına geldi;

Kardeşi ateşe

Kavuşmak diledi.

Ateş buna pek kızdı,

65 Fırladı, yerinden kalktı;

Neredeyse yutacaktı,

Küçük kardeşi demiri.

Demir kaçtı kurtuldu,

Ateşin elinden;

70 Kardeşinin yakan dilinden

Saklanacak yer buldu.

İşte bugün bugündür

Gizli kaldı demir

Gizli yerlerde.

75 Bataklarda, çoraklarda,

Kuğuların yumurtladığı,

Ördeğin kuluçka yattığı

Yalçın kayaların üstünde,

Dağlarda, saklı kaldı.

80 Demir bataкта kalır,

Sularda gizlenir

Bir yıl, iki yıl;

Üçüncü yılın içinde,

İki gök'ün arasında

85 Ateşe yakalanır;

Demir ateşe teslim olur.

Kurt bataкта koşar,

Sinsi ayı dolaşır

Çorak toprakta;

90 Demir bu yerlerde,

Kurdun ayağında,

Ayının topuğunda

Kendini zor bulur.

* * *

Demirci İlmarinen

95 Bu dolaylarda doğdu.

Bakır saplı çekiç elinde,

Avucunda maşası, gece yarısı

Dünyaya geldi.

Ocağını, örsünü, körüğünü

100 Gündüzleyin kurdu;

Bataklıkta demiri buldu!

Islak yatağından

Çıkar gelir demir

İlmarinen'in önüne serilir.

105 Zavallı demir

Ateşin sesini duyunca

Pek korkar, ürperir.

Demirci İlmarinen, üzgün

Tavlamaya girişir:

110 — Korkma sakın demir kardeş

Yakmaz ateş dostunu;

Kardeşe kıymaz!

Ateşe yat ,bak,

Güzel kılıç olacaksın!

115 Beyaz kadınlara

Süs takılacaksın!

Demirci İlmari,

Yakalar demiri;

Bir, iki üç

120 Körükler ateşi,

Kardeş kollarına,

Ocağa salar!

Körükler üfler..

* * *

Demir yumuşadı,

125 Kaymak gibi akdı;

Kaynadı çorba gibi,

Hamura döndü, yuğuruldu;

Ocağa yığıldı, mırıldandı:

— Hey İlmari, kurtar beni!

130 Ateş, kardeş yakıyor..

Demirci İlmari

Yarı sert, yarı gevşek:

— Kurtulursan ateşten,

Azarsın yeniden

135 Zalim yaratık olursun,

Korkarım!

Saldırırsın ateşe, kardeşe.

Öldürürsün, söndürürsün

Öz ananın oğlunu!

140 Demir dile geldi,

Yemin etti, söz verdi,

Yalvardı ocakta örste;

Çekicin altında inledi:

— Ormanları dişlerimle paralar,

145 Yutarım kayaların kalbini!

Kardeşime çullanmam,

İlişmem anamın öz oğluna!

Bırak, rahat kalayım,

Uslu uslu, bu iyisi,

150 Yaşamamın şereflişi!

Yolcuya yoldaş,

Gezgine koldaş olmak

Ne iyi!

Sataşmak sağa sola,

155 Dirlik bozmak yerine.

Demirci İlmarinen,

Ölümsüz çekiççi ,

Örsten demiri aldı,

Vura vura yassılttı:

160 Hançer yaptı, balta yaptı

Kılıçlar, silahlar..

* * *

Lafim bitmek üzere,

Beni iyi dinle:

— Demirin dili kapanmaz,

165 Ağzı yapışmaz çeliğin;

Suya batsa da, sertleşmez!

Demirci İlmari

Biraz toprak, biraz kül

Karıştırır tadar,

170 Tesirini yoklar:

— Bunlar yaramaz işe,

Demiri sertleştirmeye;

Sular da yetmiyor,

Demiri çelikleştirmeye!

175 Bir arı çıkar, yerden

Mavi kanatlarını çırpar;

Uçar süzülür,

Seppo'nun ocağına konar.

Demirci İlmari:

180 — Arıcık, güzel kuş!

Bal getir, al getir

Dilinde tatlı suyu;

Altı çiçekten, yedi otdan

Sihirli suları

185 al getir!

Arı mavi kanatlarını çırpar,

Damdan yana uçar.

Arıcık, unuttu gitti

İlmarinen'in dediğini:

190 Hiisi'den korku,

Yılandan zehir,

Karıncadan, bekten

Kurbağadan acı usareler

Getirdi ölümsüz ekiciye.

* * *

195 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Yoruldu, kesti sözünü birden;

Saçı sakalı dimdik,

Ozanı dinleyen,

Yaşlı başladı:

200 — Ben de bilirim, demir

Sen neyin nesisin,

elik, neler geçirmişsin!

Dikkatli ol alçak demir,

Uğursuz maden,

205 Büyülenmiş elik!

Ne büyükdün ne küçük,

Sevimli de değildin

Unuttun mu!

Süt olup yerde akdığın,

210 Üç bakire göksünde

Yattığın günler, kızmazdın!

Ne büyüktün ne küçük,

Hiç gururlu değildin,

Hamur gibi yuğurulduğun

215 Ovalarda, kırlarda

Su olup akdığın günler!

Ne büyük ne küçük

Yoktu bir derdin;

Çamurlarda, bataкта

220 Kızgın yamaçlarda

Serilip kaldığın günler!

Üstünde geyikler zıpladı,

Kurt pençesiyle deşti,

Aylar tepindi.

225 Şimdi mağrur bir kine,

Kötü öfkeye tutulmuşsun;

Bozmuşsun yeminini,

Utanmaz olmuşsun;

Köpek gibi,

230 Verdiğin sözü unutmuşsun!

Aklını başına topla,

Gör ödevini sonra!

Anana derim suçunu,

Kardeşine haber veririm!

235 Analar yapacağını bilir,

Kardeş birşey düşünür,

Çocuk kötülüğe sapınca!

Kan, artık sen de akma

Kes fişkırmanı!

240 Zevkine kapılmışsın,

Akup çoşmanın;

Tut kendini gizli yerde,

Et içinde, kemik dibinde;

Derinin altında kalsan,

245 Damarlarda dolaşsan;

Boşyere toprağa taşma,

Yuvarlanma pislikte!

* * *

Kanın ağzı tılandı,

Önü kesildi.

250 Aksakallı yaşlı:

Dağa döksen, delen

Kayaya döksen, eriten

Kuvvetli ilaçları

Sürdü Väinämöinen'e.

255 Ozanı sardı, sarmaladı

Şöyle dedi:

— Onardığım insan,

Benim değil Tanrının!

Ben de olan bilgiler.

260 Benim değil Tanrının!

Dilim tatlı söylerse,

Tanrı neler bilir,

Ellerimin işini beğendiysen,

Tanı neler bilir,

265 Kim bilir!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Sargıların içinde yatar,

Oradan buraya atar kendini,

Sükünet bulamaz, dinlenemez.

270 Aksakallı yaşlı adam,

Bir top kumaş alır;

Keser dilim dilim,

Väinämöinen ‘in dizini,

Parmaklarını kundaklar:

275 — Ulu Tanrım, gözet

Sana muhtaç olanı!

Kemikler ters kaynamasın,

Kocamış sakat kalmasın!

Väinämöinen rahatlar

280 Rengi rengini bulur;

Dizini oynatır, yürür,

Acımaz bir yeri,

İnemeleri diner, kurtulur.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

285 Gözlerini göklere çevirdi:

— Merhamet gökten gelir,

Yukarlardan, emniyet!

Şükürler sana yaratıcı,

Ulu Tanrı!

290 Destek oldun bana,

Yardımsız komadın,

Sağlığımlı bağışladın!

Ey insanlar, akıldan çıkarmayın:

Lafla gemi yürümez,

295 Taştan kıymık çıkmaz!

*

Väinämöinen evine döndüğünde, İlmerinen'i bulur. Bir Sampo yapması ve Pojola'ya giderek kızı getirmesi için, kendisini kandırmaya çalışır. Demirci bunu pek istemez. Netice de, ozanın büyülerle meydana getirdiği bir ağaca bakmaya giderler ve İlmarinen kendisini Pohja'da bulur.

Sampo yapılır ve kızın İlmarinen'e verilmesi kabul edilir. Kızın anası sihirli âleti gizli bir yere saklar. (1-426)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Güçlü kızıl aygırını

Süslü kızağına koşar;

Kırbaçlar küheylanı.

5 İnci kamçı şaklar.

At koşar, yolculuk ilerler

Kızak kıcırdar,

Koşumlar inler,

Sarsılır yerler.

10 Yol tükenir, hedef yaklaşır

Batak geçer, toprakda seğirdir.

Bir gün gider, iki gün

Üçüncü günün içinde,

Bir uzun köprü gelir:

15 Kaleva toprakları,

Osmo'nun tarlaları!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Memnun hayatından:

— Ey koca kurt.

20 Git ye sayıklayanı!

Ey hastalık,

Var öldür Laponyalı'yı!

Hani bana dedilerdi,

Väinölä tarlalarını,

25 Kalevala dolaylarını

Göremeyeceğimi?

Yaşlı, ölümsüz ozan

Kullanır büyülerini

Bir çam ağacı çıkartır.

30 Tepeleri çiçekli,

Altundan yaprakları

Buluta dayalı dalları,

Gökyüzünü sarmış.

Dallarının arasına,

35 Yıldızları sarkıtır,

Ay'ı takar parlatır,

Sallana sallana

Üzgün düşünceli,

Osmo tarlasının başında,

40 Kısdı dizginleri:

Etrafa kulak verdi,

Gelen sesleri dinledi;

Demirci Ilmarinen'in

Ocağının yanından.

45 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Hemen vardı yanına,

Demirci Ilmarinen'i

Ocağında gördü.

Ilmarinen görünce ozanı:

50 — Anlat bana, yaşlı Väinö

Çok zamandır, neredesin?

Neler yaptın gözükmedin?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Kaldım orda bir hafta,

55 Uzun vakit Pohja'da;

Laponyayı dolaştım,

Bilginlerin yurdunda!

Önemli sözüm var sana:

Bir kız Pohja'da yaşamakta

60 Bakire, soğuk kasabada,

Evlenmeyi kabul etmez,

Kendisine eş istemez.

Kızı görsen seversin,

Alın ay gibi parlar;

65 Göğüslerinden güneş çıkar,

Yıldız yıldız omuzları;

Hemen git ara.

Pek güzel bir kız,

Doyamazsın saçlarına!

70 Bir Sampo yaparsan,

Bir de süslü kapak;

Emeğine karşılık

Bu kızı alacaksın.

Demirci İlmarinen,

75 Şüphelendi bu sözden:

— Ha, hay Väinämöinen

Bakıyorum söz verdin,

Kuytu Pohja'ya gideyim,

Saçı örgülü bakireyi

80 Sampo ile değişeyim?

Tam hayatım boyunca,

Gökte ay parladıkça

Gitmem Pohjola'ya;

Sariola'nın olduğu yer,

85 Yiğitler olur heder!

Yabancılar boğazlanır!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Güzel şeyler de var

Yollarda görülecek;

90 Tepesi çiçekli çam,

Altundan yaprakları;

Osmo tarlasının içinde

Ay pırıldar tepesinde;

Yıldızlar da asılı

95 Ötesinde berisinde!

Demirci İlmarinen:

— İnanmam bunlara da,

Gözümle görmedikçe,

Bakıp ellemedikçe.

100 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— İnanmazsan sözüme,

Kalk beraber gidelim,

Doğru, yalan bilelim!

Kalkar birlik giderler

105 Çiçekli çamı görmeye;

Önde Väinämöinen

Arkasında İlmarinen.

Varınca, Osmo'nun tarlasına

Demirci yaklaşır bakar

110 Ağaca, pek şaşar:

Dalında yıldız asılı,

Tepesinde ay parlar.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Demirci kardeş, hele

115 ık tepesine, al ay'ı

Topla yıldızları!

İndir yere, bak değerine

Senin olsun beğenirsen!

Demirci İlmarinen.

120 Tırmandı altun ama;

ıktı ıktı yükseldi,

Göklere bulutlara.

am dile geldi:

— Oh, budalanın budalası

125 Yalancı yiğit İlmari!

Geldin, tırmandın tepeme

ocuk gibi istemeye;

Uydurma ayı, yıldızları

Alıp götürmeye!

130 Yaşlı, ağırbaşı Väinämöinen

Şarkılarla, büyüyle

Karışır işe,

Fırtınalar ıkartır,

Sert rüzgarlar estirir.

135 Demirci İlmarinen,

Uçar gider göklere;

Yıldızların arasından

Pohjola kırlarına düşer.

Gelişini köpekler duymaz,

140 Pohjola'nın seyrek dişli

Yaşlı kadını Louhi

Duyar gürültüyü,

ilmarinen'i görür:

— Sen kimsin, necisin

145 Yiğitlerin içinde,

Nedir yerin?

Yel attı seni buraya,

Havadan, kaygan yoldan

Çıkageldin dolaya;

150 Köpek duymadı gelişini

Yün kuyruk işitmedi!

Demirci İlmarinen:

— Ben buraya gelmedim,

Köpekleri havlatmaya;

155 Yün kuyruğa dost olmaya,

Dolaylarda yabancıyım!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Tanırmısın acaba

Demirci İlmarinen'i?

160 Duyduk şöhretini,

Usta demir döğeni

Uzun zaman bekledik.

Pohjola'ya 'gelecek,

Bize Sampo yapacak!

165 Demirci Ilmarinen,

Söyledi kimliğini:

— Biraz tanırım onu,

Benim demirci Ilmari!

Sampoyu ben yaparım,

170 Kapağı da çekiçlerim.

Seyrek dişli Pohja'lı,

Evin içine girdi:

— Güzel kızım,

İyi kalbli çocuğum!

175 Giyin güzel esvabını,

Hazırla, kendini ;

Boynuna boncuk,

Göğsüne inciler tak;

Boya yanaklarını,

180 Süslen gel!

Çoktandır beklediğimiz

Demirci Ilmari geldi,

Bize Sampo yapacak,

Altun kapak çakacak!

185 Güzellerin güzeli,

İyi huylu bakire,

Yeni esvabını seçti,
Giyindi temiz;
Başına ipek kordela,
190 Bir de bakır tarak,
Beline altun kemer, bağladı.
Canlı, manalı yüzü tatlı,
Yanakları kırmızı boyalı;
Göksünde altun kolye,
195 Saçında gümüşleri
Pırıltılı, pek süslü
Döndü geldi.
Seyrek dişli yaşlı kadın,
İlmarineni içeri aldı
200 Doyurdu karnını,
İçecek de verdi;
Konuğunu ağırladı,
Şöyle dedi:
— Oh, demirci ilmarinen
205 Usta, tanınmış çekiçci
Bize Sampo yaparmısın?
Kuğu kuşu tüyünden,
Kısır inek sütünden;
Bir tek arpa tanesi,
210 Biraz kuzu yününden

Yaparmısın bir kapak?

Yaparsan dileğimi,

Veririm sana bakiremi

Emeğine karşılık!

215 Demirci İlmarinen,

Güvendi kendine:

— Yapacağım Sampo'yu,

Kapağı işleyeceğim!

Gökyüzünü ben kurdum,

220 Bir de kubbe koydum;

Elimde birşey yoktu,

Bir karış tel,

Ya da demir parçası!

* * *

Demirci İlmarinen

225 İşe girişir hemen;

— Göstermeliyim kadınlara

Kendimi, ben kimim;

Beceriksiz değilim

Bulunanın iyisiyim!

230 Örs kuracak, ocak yapacak

Körüğünü yerleştirecek

Uygun bir yer aradı.

Pohjola tarlalarında,

Bir gün, iki gün

235 Üçüncü günün sonunda,

Rastladı bir renkli taşa.

Demirci İlmarinen

Bu kayayı beğendi,

Çalışma yerini seçti.

240 Ateş yaktı, örs çaktı,

Körüğünü yerine, koydu

Malzemeyi ateşe bıraktı.

Körükçüler , çağırıldı,

Köleler geldi

245 Herkes işe koyuldu.

Üç yaz günü, üç de gece

Aradan geçti;

Demirci İlmarinen

Eğildi ocağa baktı.

250 Ne çıkacak dı?

Ocakta bir mızrak,

Altundan bir mızrak,

Ucu gümüşlü, ateşte

Güzel görünümlü

255 Lakin iki yüzlü:

Tanrının her günü

Bir baş ister!

Başka başlar da ister,

Olağan üstü.

260 Demirci İlmarinen, üzüldü,

Mızrağı ikiye böldü

Parçaladı, saldı ateşe.

Köleler, körükler

Bir gün iki gün,

265 İkinci günün içinde

Ocağın derinlerinde

İlmarinen bir şey gördü.

Ne çıkacak ateşten?

Ocakta bir kayık,

270 Kıpkızıl bir tekne

Baş tarafı gümüşlü;

Altun yaldızlı,

Bakır süslü,

Güzel görünüşlü.

275 Lakin iki yüzlü:

Tanrının her günü

Savaş ister!

İlmari savaşı sevmez,

Gemiyi ikiye böldü,

280 Parçaladı, saldı ateşe.

Köleler, körükler

Bir gün iki gün

Üçüncü günün içinde

Ocağın derinlerinde

285 İlmariinen birşey gördü

Ne çıkacak ateşten?

Boynuzları altundan

Koskocaman bir inek,

Almı yıldız parıltılı

290 Başında hale asılı.

Güzel görünüşlü

Lâkin iki yüzlü:

Ormanlarda yatar,

Boşyere sütlerini saçar;

295 Beğenmedi İlmariinen

İneği ikiye böldü,

Parçaladı, saldı ateşe.

Köleler, körükler

Bir gün iki gün

300 Dördüncü günün sonunda

Ocağın derinlerinde

İlmariinen bir şey gördü

Ne çıkacak ateşten?

Altun bıçaklı bir pulluk

305 Bakırdan her yanı;

Güzel görünüşlü

Lakin iki yüzlü:

Tarlaları deler deşer;

Beğenmedi İlmарinen

310 Pulluğu ikiye böldü

Parçaladı, saldı ateşe.

Rüzgarlar körükler,

Sertçe, dikkatlice;

Doğudan gelen yel.

315 Batıdan gelen yel

Körüklerler, körüklerler

Kuzey rüzgârları esti,

Güney rüzgârları üfledi;

Bir gün iki gün

320 Üçüncü günün içinde.

Ateş bacayı sardı,

Kıvılcımlar yayıldı;

Toz duman göklere,

Bulutlara dayandı;

325 Üçüncü günün sonunda

Ocağın derinlerinde

İlmарinen bir şey gördü

Ne çıkacak ateşten?

Ocağın derinlerinde

330 Sampo başlar belirmeye;

Yavaş yavaş, süslü kapak

Gelişmiş, irileşmiş.

Demirci Ilmarinen,

Ölümsüz koca usta

335 Döğer, çekiçler,

Sampo hazır olur, biter.

Sampo sihirli, marifetli:

Bir yanında un üğütür;

Bir yanında tuz çeker;

340 Öte yanı gümüş saçar.

Sampo çalışmaya başlar,

Altun kapak oynar;

Elendikçe elenir,

Üğünür iner, çok şeyler;

345 Bir sandık satılık eşya;

Bir sandıkda yiyecekler;

Her istenen üçüncüde.

Şölenlerde, törenlerde..

Pohjola'nın seyrek dişli

350 Yaşlı kadını, donakaldı;

Sevindi, kıskandı Sampo'yu

Bir tepenin ardına,

Bir bakırdan kayaya

Dokuz kilidin altına,

355 Soktu sokuşturdu, sakladı.

Kapısına ağaç dikti,

Kökleri sekiz kulaç derinde

Toprağa yaygın, bekişkin.

* * *

Demirci Ilmarinen,

360 Şöyle dedi, kız istedi:

— Güzel küçük bakire

Benim olacak mı?

Bakın bitirdim Sampo'yu

İşlemeli kapak hazır!

305 Pohjola'nın güzel kızı:

— Ben başka yere gidersem,

Kim konuşur kuşlarla,

Önümüzdeki baharda;

Kim öğretir şarkılarını

370 Kuş yavrularına?

Ben başka yere gidersem

Önümüzdeki yaz'ın başında

Büyük kuşlar, küçük kuşlar

Bütün kuşlar, giderler!

375 Neşeli dağlar, bu topraklar

Anamın yurdu, boş kalır!

Bırakmam evimi,
Genç kızlık günlerimi.
İşlerim var görülecek:
380 Daha çilek toplanmadı,
Irmak, şarkımı dinlemedi;
Orman oyunlarım doymadı,
Otları ayaklarım çiğnemedi!
Demirci İlmarinen,
385 Ölümsüz koca usta;
Kalbi kırık, başı bükük
Düşündü taşındı:
Evine dönse mi,
Varıp gitse mi yuvasına;
390 Pohjola'yı terk mi etse,
Ayrılma mı Sariola'dan?
Pohjola'nın yaşlı kadını:
— Oh, demirci İlmarinen
Başın eğik, kalbin yıkık
395 Üzgünsün, neden?
Yurdunu mu özledin?
Demirci İlmarinen:
— Canım yurdumu çeker,
Oralara varmak,
400 Evimde ölmek isterim!

Pohjola'nın yaşlı kadını

Yiğide bir kayık verdi

Bakır kürekleriyle;

Rüzgar esti, kuzey yeli

405 Kayığıyla Demirci İlmari

Memleketin yolunda,

Mavi sularda, dalgalarda

Bir gün gitti, iki gün

Üçüncü günün sonunda

410 Anasının yurduna,

Evine, toprağına ulaştı.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Görünce İlmarinen'i:

— Oh, demirci kardeş İlmari,

415 Ölümsüz koca usta!

Yaptın mı Sampo'yu,

Kapağı da çaktın mı?

Demirci ilmarinen:

— Sampo çalışır, harıl harıl

420 Kapak durmaz üğütür!

Daha günün doğuşunda

Üğünmüştü çok şeyler:

Bir sandık satılık eşya;

Bir sandık da yiyecekler;

425 Her istenen üçüncüde,

Şölenlerde, törenlerde!

*

Lenminkäinen adında bir delikanlı vardır; evlenmek kararındadır. Komşu adalardan birinde yaşayan bir güzel kıızı, ailesinden istemeye gider. Adada kızlar birarada toplanmış eğlenmektedirler; delikanlı ile alay ederler, sonunda da dost olurlar.

Lenminkäinen, kızların en güzeli Kyllikki'yi kaçıırır. (1-349)

Zamanıdır söz açmanın Ahti'den

Övmenin, bu neşeli dostu

Kaukoniemi'nin ötesinde.

Koy'un içinde,

5 Bir koca köşkte doğdu.

Yetiştii, geliştii Kauko

Tatlı su balığı yiye yiye;

Beslendikçe beslendi,

İri bir yiğit oldu;

10 Kızıl suratlı,

Vücudu bakımlı,

Aklı başında.

Tek kusuru vardı,

Alışkanlığı sıkıcı:

15 Kadınlara fazla bakar,

Geceleri çılgınlıkla dolar;

Kızların töreninde,

Boy gösterir, caka satar.

* * *

Güzel bakire Kyllikki

20 Saari adasının tek çiçeği,

Saari 'nin hanım kızı

Soyu sopu belli, tanınmış

Koca bir evin yetişkini;

Babasının yanında,

25 Büyüdü gelişti.

Büyüdükçe geliştikçe bakire

Şöhreti yayıldı uzaklara,

Onu herkes tanıdı,

Görücüler sık sık gelirdi;

30 Güneş bir kez oğluna istedi,

Genç kız reddetti gitmeyi;

Güneşin yanında, yaz günleri

İşler sıkışık, üşendi.

Ay, bir kez oğluna istedi,

35 Genç kız reddetti gitmeyi;

Gökyüzünde durmasıya

Işık saç geceleri.

Yıldız bir kez oğluna istedi.

Genç kız reddetti gitmeyi,

40 Uzun kış geceleri

Göz kırp durmasıya.

Estonyadan yiğitler,

İngri'den görücüler

Sıra sıra geldiler,

45 Bunları da beğenmedi:

— Altununuz boşa gider,

Paranızı savurmayın

Estonya'ya kim gider?

Adalarda kürek çekmem,

50 Estonya balığını sevmem,

Sulu çorbasını yemem!

İngri'ye giden kim,

Fakir, çorak bir toprak;

Açlığın olduğu yer

55 Çırasız, meşâlesiz;

Suyu kıt, arpası kıt,

Buğday ekmeği bulunmaz,

Çavdarı da değersiz.

* * *

Günlerden bir gün

60 Çapkın Lenminkäinen,

Uçarı Kaukomieli

Düşündü gerektiğini:

Saari'nin çiçeği,

Eşsiz güzel sevgili,

65 Saçları tatlı, örgülü

Mutlaka elde edilmeli.

Anası salmaz önler,

Oturtur yanına

Şöyle söyler:

70 — Gitme sakın tatlı yavrum,

Düşme ayaklarına;

Yüksek kişilerin yanına,

Seni kabul etmezler

Saari adasındakiler!

75 Çapkın Lenminkäinen,

Uçarı Kaukomieli:

— Yakışıklı değilsem,

Ailemden yana pek asil;

Kılık kifayetim yerinde.

80 Cakam, yeter bana!

Anası salmaz önler:

— Kızlar alay eder,

Kadınlar burnuna güler.

Lenminkäinen, çapkın

85 Dinlemez anasını:

— Kadınları güldürmem,

Sustururum kızları;

Oğlanlara birer tekme

Alayları dindirir,

90 K f rleri sindiririm!

Lenmink inen in anası:

— Vay başıma gelenler,

Saari'ye gideceksin;

Kadınlara yüz vereceksin,

95 Kızları kandıracaksın;

 nce ağız kavgası,

Arkasından da d g ş;

Yüzlerce yiğit oğlan Saari'de

Komazlar yaptığını yanına!

100  apkın Lenmink inen

Aldırmadı anasının sözüne.

En iyi atını aldı,

Kızağını hazırladı;

Binbir Őamata içinde

105 Evinden ayrıldı:

Saari adasına gidecek,

 i eğini kandıracak

Güzel kızı avlayacak..

* * *

Kadınlar g l ş verdi,

110 Kızlar tüm alay etti;

 apkın  kınca ortaya,

Çiftliğe deli gibi dalınca:

Kızak devrile yazdı,

Kapu eşiğinde, delikanlı

115 Tökezledi, düşeyazdı.

Çapkın Lenminkäinen:

— Ömrümde böylesini görmedim,

Duymadım hiçbir zaman;

Kadınlar bana gülsünler,

120 Kızlar alay etsinler!

Aldırmadı kadınlara,

Kızlara kulak asmadı:

— Gezip tozacağım,

Oynayıp zıplayacağım

125 Bir yer var mı Saari'de?

Yanımda kızlar da gelsin,

Örglü saçlılar birlikte!

Saari'nin güzel kızları:

— Çok yerler var sana Saari'de,

130 Zıplamana, tepinmene;

Senin gibi çobana,

Ormanların sığırtmacına

Fundalık bayır, tepe!

Saari de oğlanlar sıska olur,

135 Amma taylor burada,

Semirmiştir senin gibi!

* * *

Çapkın Lenminkäinen

Çoban kılığına girdi hemen;

Gündüzleri sürü güttü,

140 Geceleri kızları öndü;

Örgülü saçlıların iyilerini

Biribiri ardına sıraladı.

Çapkın Lenminkäinen,

Uçarı Kaukomieli;

145 Böyle durdurdu, gülüşmeleri:

Adada tek kız kalmadı,

Lenminkäinen'in okşamadığı;

Belki tek kız kalmıştı,

Kimseyi beğenmeyen kız;

150 Görücüleri çeviren

Adına Kyllikki denen,

Saari adasının çiçeği.

Çapkın Lenminkäinen,

Uçarı Kaukomieli

155 Yüz çift çarık eskitti,

Yüz kayak küreği kırdı;

Koşarken Kyllikki'nin peşinde.

Bakire Kyllikki, birgün

Gözleri süzgün süzgün:

160 — Çapkın sen de,

Ne sürtersin peşimde?

Yağmur kuşunu kovalarsın,

Kollarsın, gözetlersin;

Gizli gizli heryerini

165 İnce belini seyredersin?

Halim değişmez benim:

Değirmen taşı aşınmadıkça,

Elimden tokmak alınmadıkca;

Tekne boşalmadıkça!

170 İşi nedir budalanın benimle,

Ardımda durmasıya koşanın?

Akıllı eş isterim,

Huyu huyuma uysun;

Güzelliğime eş isterim,

175 Boyu boyuma uysun!

* * *

Birçok günler geçti,

Akşamleyin toplandılar

Ormanda güzel kızlar,

Bir alan yerde; oynar

180 Eğlenirler kızlar,

Başlarında Kyllikki,

Saari 'nin çiçeği birinci.

Çıkageldi Lenminkäinen

Çiçeği burnunda hovarda,

185 Bizim delikanlı, atıyla;

Yanında tayı, ortaya.

Çapkın Lenminkäinen

Atıldı kızın üzerine,

Kyllikki'yi yakaldı

190 Aldı gitti kızağına.

Kırbaçladı atını,

Kamçısıyla okşadı;

Uzaklaşırken şöyle seslendi:

— Hey kızlar, söylemeyin,

195 Haber vermeyin kimseye

Kyllikki'yi kaçırdığımı!

Kulak asmazsanız sözüme

Fena olur hepinize;

Oynaşlarınızı savaşa salarım,

200 Yiğitler durmaz giderler,

Belki geri dönmezler

Görünmezler dolaylarda,

Peşinizden gelmezler!

Kyllikki, güzel çiçek

205 Ağlar çırpınır, yolda:

— Bağışla, beni koyuver

Sal, anama döneyim!

Bırakmazsan gideyim,

Başına geleceği belle:

210 Beş oğlan kardeşim,

Yedi de dayımın oğulları;

Tavşanın izini bulurlar,

Bakireyi elinden alırlar!

Serbest doğdum büyüdüm,

215 Başıma buyruk yaşadım;

Sana edemem kulluk!

Çapkın Lenminkäinen:

— Altun kalbim,

Tatlı çileğim!

220 Vaz geç üzülmekten,

Benden kötülük gelmez:

Yemekte kollarımda,

El'ele gezintide;

Yanı başımda döşekte,

225 Benim olacaksın!

Üzüntün neye, ağlamak neye?

İneğim mi, ekmeğim mi

Yok sanırsın, aç mı yım?

Üzme kendini boş yere:

230 İneklerim bol sütlü

Batakta otlar Murikki,

Tepede yayılır Manzikki;

Fundalıktaki Puolukka..

İneklerim yemez, yaşar;

235 Geceleri bağlanmaz,

Sabahları salınmaz;

Tuz yalamaz, kepek yemez!

Ailem büyük değil mi,

Üzüntünün sebebi?

240 Evim küçük diye mi?

Ailem büyük değilse de,

Evim de küçük ise,

Ateş gibi kılıcım var

Bir görsen!

245 Hiisi'nin ateşinde bilendi,

Kıvılcım saçar, soylu kılıç;

Kutsal alevde parlatıldı.

Bu silahla ben,

Ailemi büyütecem!

250 Alev saçan kılıç,

Ateşte bilenmiş kılıç.

Bakirecik içini çekdi,

Şu sözleri söyledi:

— Oh sevgili Ahti,

255 Lemmi'nin oğlu!

Eşin olayım istersen,

Ölenedek eş olayım;

Kollarında güvercinin

Bana and içmelisin:

260 Savaşa gitmeyeceğine

Ne altun hırsıyla,

Ne de gümüş peşinde!

Çapkın Lenminkäinen:

— En kutsal andı içerim,

265 Savaşa gitmiyeceğime;

Ne altun hırsı ile,

Ne de gümüş peşinde;

Sen de bana söz vermelisin,

And içmelisin:

270 Kasabada sürtmeyeceğine,

Ne eğlence hırsıyla.

Ne şölende, törende!

Karşılıklı uyuştular,

Sözleşip anlaştılar;

275 Tanrı tanıklık etti:

Ahti savaşa gitmeyecek,

Kyllikki kasabada sürtmeyecek.

Çapkın Lenminkäinen

Keyfe geldi, kamçıladi atını

280 Yapıştı dizginlere, dedi:

— Hoşça kalın hepiniz,

Saari'nin çiçekleri,

Çam kökleri, kütükler!

Yazları dolaştığım,

285 Kışın tozduğum,

Yağmurda saklandığım,

Fırtınada kaçtığım,

Çil avladığım,

Su kuşu kovaladığım

290 Yerler, hoşça kalın!

Araba gider yol alır,

Sıçrar sallanır;

Karşıda bir kulübe gözüdür,

Kyllikki de bunu görür:

295 — Bak, bir kulübe,

Açlık haraplık bu ne?

Kimin ola bu kulübe,

Hangi işe yaramazın?

Lenminkäinen hemen:

300 — Sen aldırma biçimine,

Ağlamaya kalkma girince;

Yenisini yapalım,

Çatalım daha iyisini;

Koca ağaçlardan kurarız

305 İri kütüklerle!

* * *

Girdiler eve, ana evde;

Her dediği olan ana

Gözleri yolda:

— Bir hafta kaldın oğlum,

310 Yad yerlerde, bir hafta!

Lenminkäinen çapkın:

— Kadınlar alay ettiler

Öcümü aldım!

Azıttılar şakalarını,

315 Burnuma güldüler;

En güzelini kaçırdım,

Attım altun kızağıma;

Taşıdım buralara!

Güzel kızı kapınca,

320 Kadınlarla ödeşmiş saydım!

Ey anam, karnında taşıyanım,

Buradan giderken hayallediğimi

Gittiğim yerde buldum aldım!

Hazırla yumşak yastıkları,

325 Ser döşegin iyisini;

Kendi yurdum yuvamda,

Yatayım yeni eşimle!

Lenminkäinen'in anası:

Şükürler sana Tanrım,

330 Tek yaratıcı hamd'ederim!

Gelinimi bağışladın:

Ateşi üfleyişi,

Yün büküşü,

Çamaşırını ağartışı,

335 Aman ne iyi!

Oğlum, taliinle kıvanç duy,

Bulmuşun iyi eşi;

Allah dilediğini verdi!

Denizde köpük beyazdır,

340 Yanındaki ondan beyaz;

Güzel martı asildir,

Yanındaki ondan asil;

Yıldız gökte parlaktır,

Senin eşin ondan parlak;

345 Hiç durma kapıları büyült,

Koca koca pencere aç;

Yeni duvar hazırla!

Eşine iyi bak,

Tut canından daha tatlı!

*

Genç gelin Kyllikki, eşine verdiği sözü tutmaz; kasabaya iner. Lenminkäinen’de buna kızar, evi terkeder. Uğursuz Pohjola’ya yeni bir kız bulmaya gidecektir. Annesi salmak istemez. Delikanlı saçını tarar ve başına bir felâket gelirse fırçadan kan akacağını, bunun bir kötülüğe işaret olduğunu ifade eder. Yola çıkar. (1-438)

Çapkın Lenminkäinen

Yakışıklı Kaukomieli,

Genç eşinin yanında

Birkaç zaman yaşadı,

5 Savaşa karışmadı;

Kyllikki de inmedi şehre.

Günlerden birgün

Güzel Ahti, delikanlı

Balık avına gitti,

10 Akşam eve dönmedi;

Gecesi de gelmedi.

Eşi Kyllikki kızdı buna,

Kalktı gitti kasabaya,

Genç kızlarla toplantıya.

15 Kim ulaştıracak bu haberi,

Olup biteni kim anlatacak?

Annikki, ulaştırdı haberi,

Anlattı olup biteni:

— Ey, Ahti kardeşim!

20 Kyllikki kasabaya. indi,

Yabancı kapılarda dolaştı;

Toplantıya katıldı,

Örgülü saçlılarla.(*)

Ahti'cik, mağrur oğlan

(* Evlenmemiş kız.

25 Bizim çapkın Lenminkäinen

Pek üzüldü haberden,

Vuruldu kalbinden;

Huysuzlandı bir hafta,

Sonunda anlattı anasına:

30 — Her şeyi iyi bilen

Tatlı anam!

Yıka gömleğimi,

Kara yılan zehrine bula;

Savaşa gideceğim,

35 Laponya'da doğuşeğim!

Kyllikki şehre indi,

Yabancı dostlar edindi;

Genç kızlarla eğlendi,

Andını inkar etti!

40 Kyllikki duydu konuşmayı,

Şöyle dedi:

— Ahtim benim, güzel eşim

Gitme kavgaya, savaşa!

Gördüm rüyamda,

45 Derin uykumda:

Ateş ortalıkda oynardı,

Hertaraf, apaydınlık parlardı;

Penceremin altından,

Duvarın ard yanından,

50 Evin içini sardı,

Çoştı harladı;

Pencereden pencereye

Yayıldı ulaştı!

Lenminkäinen aldırmadı:

55 — İnanmam kadın rüyasına,

Yeminleri de boşa!

Ana, ver zırhımı bana,

Kavga esvabımı;

Savaşa herhal katılacağım

60 Kavga birasını tadacağım!

Anne üzgün kederli:

— Ahtım, benim yavrucu'm

Gitme kavgaya, savaşa!

Bira istersen var burada;

65 İç içebildiğin kadar,

Gece gündüz günlerce.

Çapkın Lenminkäinen:

— Ev birasını sevmem,

Irmaklardan su içsem

70 Ziftli tahta çanaktan,

İyi gelir senin birandan;

Getir zırhımı, hazırla

Savaş esvabımı, gideceğim;

Laponlarla savaşa,

75 Pohjola'da kavgaya;

Altun kazanacağım,

Gümüş toplayacağım!

Anne üzgün kederli:

— Evimizde yeter altun

80 Ambarlar dolusu gümüş;

Daha dün, geçen gün

Sabahleyin çok erken,

Köle saban sürerken

Yılanlı topraklarda,

85 Bir sandık buldu yerden;

Sandığı açar bakar köle

Paralar sandıktan taşar;

Yüzlerce binlerce!

Sandık ambarda dopdolu,

90 Git de bak inanmazsan,

Dip köşede dayalı.

Lenminkäinen aldırılmaz:

— Bıktım evde kalmaktan!

Alacağım tek kuruş savaşta,

95 Daha iyi gelir bana,

Evdeki bütün altunlardan,

Sabanın çıkarttığı sandıktan!

Getir büyülü elbisemi,

Zırhımı hemen hazırla;

100 Pohjola'ya gideceğim,

Savaşa gireceğim;

Laponlarla vuruşmak,

Başta gelen dileğim!

Kulaklarım duymak ister,

105 Canım sonsuz çeker;

Gözlerimle bir görsem,

Pohjola'da genç kız kaldı mı,

Pimentola'da bakire yaşar mı,

Ere gitmemiş,

110 İsteyeni reddetmiş?

Lenminkäinen 'in anası:

Dinle Ahti, canım oğlum

Kyllikki eşin değil mi?

İki karılı olmak,

115 Kucağında iki güvercin

Çok da çirkin değil mi?

Çapkın Lenminkäinen:

— Kyllikki şehre indi,

Törenlere karıştı;

120 Kalsın dilediği yerlerde,

İsteddiği evde yatsın;

Örgülü saçlılarla,

Eğlenceye katılsın!

Lenminkäinen 'in anası:

125 — Gitme zavallı yavrum

Pohjola'ya gitme!

Sen onları bilmezsın,

Dillerini konuşmaz,

Adetlerini bilmezsın;

130 Orada Lapon sözü geçer,

Sana büyü yaparlar;

Ağzına ateş tıkarlar,

Çamura başını sokarlar;

Aleve korlar kollarını,

135 Sıcak küle gömerler!

Lenminkäinen dinlemedi:

— Eskiden de büyülendim.

Sihirbaza yenildim;

Üzerime yılan saldılar,

140 Bir gece üç Lapon oğlanı:

Koca taşın üstünde,

İpsiz, kemersiz yakaladılar;

Ne oldu sanki?

Balta taşa vurunca,

145 Dağa kazma girince,

Ne olursa, ne çıkarsa

Benden, o kadarımı aldılar.

Boş evden ölü çıkmaz,

Uğraştılar durdular;

150 Vurmak, yormak,

Bataklığa saptamak;

Vücudumdan köprü yapmak,

Üstümde tepinmek;

Çenemi çamurlara,

155 Sakalımı gübrelı yere

Sokup eğlenmek istediler.

Korkmadım yine,

Bu işlere aldırım!

Ben onları büyülerim,

160 Okur türküler söylerim;

Sihirbazları oklarıyla,

Bıçaklarıyla büyücülerı,

Bilginleri demir sopalarıyla

Tuoni'nin sularına,

165 Kara akıntılara,

Anaforun ta dibine, sererim..

Varsın yatsın gebersinler,

Kıskanç uğursuz büyücüler!

Kafalarındaki miğferde,

170 Omuzlarında, sırtlarında

Her yerlerinde ot bitsin!

Ana dinlemez direnir,

Oğlunu salmak istemez:

— Zavallı aklı ermez!

175 Gitme sakın oraya,

Soğuk yerlere varma;

Karanlık Pohjola'da

Felaketler seni bekler;

Yazık olur yiğit oğluma.

180 Lenminkäinen saçlarını taradı

Fırçayı duvara astı mırıldandı:

— Başıma bir dert gelirse,

Felakete uğrarsam

Kan fişkırarak fırçadan!

185 Hazırlandı Lenminkäinen,

Demirden kemer bağladı,

Söylendi gururlandı:

— İnsan kuvvet bulur,

Demir zırhın içinde,

190 Çelik gömlek de mükemmel!

Döğüşcünün iyisi,

Korkar mı kötüsünden.

Hiisi'nin ateşinde bilenmiş

Kıvılcımlı kılıcı aldı,

195 Kemerine sarkıttı.

Oraya buraya gitti geldi;

Döndü, dolaştı gerindi

Kadınları tenbihledi:

Yalnız kaldıklarında

200 Her gelene, yabancıya

Kapu açmamalarını söyledi.

Yolun kavşağında,

Mavi taşın yanında,

Bataklıkta, çamurda,

205 Akıntılar içinde

Kürek çekip giderken

Mırıldanırdı Lenminkäinen:

— Öte dünya Uluları,

Çekin kılıçlarınızı

210 Topraklardan fişkırın!

Silahşörler, okçular

Nehirlerden çıkın!

Orman, sen de sal yiğitleri

Topla tüm varlıkları!

215 Dalgaların kutsal Tanrısı,

Kuvvetinle gücünle

Koma yalnız bu kahramanı!

Ey suların Tanrısı Hiisi,

Kullan büyülerini,

220 Topla sulardaki halkını

Yalnız koma kahramanı!

Açılınız çukurlar,

Bakireler, güzel kızlar

Yardıma koşsunlar,

225 Yiğit yalnız kalmasın!

Sihirbazın silahları,

Büyücünün okları dokunmasın!

Sular canımı acıtmasın,

Ateşler beni yakmasın!

230 Eğer bunlar yetmezse,

Ya da yardıma gelmezse,

Var yeni dileklerim:

Gökyüzüne yalvarırım,

Ukko'yu yardıma çağırırım,

235 Bulutların ulusu'nu:

Ey Ukko, yüce Tanrı,

Gökyüzünün kahramanı!

Sesi bulutlardan gelen,

Semâlarda konuşan Tanrı!

240 Kını ateş, kendi ateş

Bir kılıçla koş yanıma,

Kötülüğü yeneyim,

Tehlikeyi önliyeyim;

Önümdeki, arkamdaki,

245 Solumdaki sağımdaki,

Havadaki tepemdeki,

Sihirbazlar büyücüler

Serilsin kalsın yerlere;

Tümünü esir edeyim!

250 Yiğit Lenminkäinen

Yakışıklı Kaukomieli

Bir ıslık çaldı, çağırdı;

Fundalıktan bir tay çıktı:

Yelesi altun küheylan

255 Koşumlandı, hazırlandı;

Altun yaldızlı kızağa,

Kırmızı okların arasına.

Yiğit Lenminkäinen

Yakışıklı Kaukomieli

260 Atını kırbaçladı,

Şaklattı kamçısını.

Kızak kaydı, hedefe yaklaştı

At koştukça yol tükendi;

Gümüş kumlar ses verdi,

265 Altun toprak inledi;

Bir gün geçti, iki gün,

Sonunda üçüncü günün

Uzakta bir köy göründü.

Yiğit Lenminkäinen

270 Yan yoldan yandaki eve

Köyün kenarındaki

Bir kulübeye geldi,

Eşikteyken seslendi:

— Kimse var mı orada

275 Yardıma gelsin bana,

Zırhımı çıkarsın,

Koşumları indirsin,

Takımları da çözsün?

Eşiğin hemen önünde

280 Bir çocuk yerde:

— Yok kimse evde,

Sana yardım edecek,

Koşumları indirecek,

Takımları çözecek!

285 Yiğit Lenminkäinen

Kırbaçladı atını,

İnci kamçıyı şaklattı;

Orta yoldan, ortadaki eve

Köy ortasındaki

290 Bir kulübeye vardı,

Eşikteyken seslendi:

— Kimse var mı orada

Dizginleri alsın,

Ön takımları indirsin

295 Atın uşkununu çözsün?

Ocağın yanbaşında,

Bir çaçaron karı cevapladı:

— Var dilediğin kadarı,

Dizginini alsın,

300 Takımlarını indirsin!

Uskununu mu çözsün,

Yüz adam mı istersin,

Yedeğine at da mı versin?

Uğursuz yabancı,

305 Buralarda ne gezersin,

Şimdi gösteririm sana

Gelirsem bir yanına;

Zor kurtulursun elimden,

Bas babanın evine,

310 Ananın dizi dibine sığın;

Güneş batmadan, ufka yatmadan

Haydi var git buradan!

Aldırmadı Lenminkäinen:

— Çok söylenme koca karı,

315 Canı çıkası cadı!

Kırbaçladı atını

Üst yoldan, en üstteki

Köyün tepesindeki

Eve vardı, yalvardı:

320 — Hiisi, uluların ulusu

Kapat it'in ağzını,

Çenesi açılmasın

Ben yanından geçerken,

Havlayıp ses çıkarmasın!

325 Bahçeyi geçerken Lenminkäinen

Toprağı kırbaçla döğdü,

Yerden bir sis yükseldi;

Sislerin arasından

Bir küçücük adam

330 Yardıma geldi.

Koşumları, takımları,

Okları yularları,

İndirdi atı saldı.

Lenminkäinen kulak verdi

335 Yosunlu yerlerden,

Duvarların gerisinden,

Kimseye görünmeden.

Ağaçların arasından

Evin içine girdi.

340 Sihirli sözleri, büyüleri,

Türküleri, şarkıları

Sezdirmeden dinledi.

Bir odada sihirbazlar,

Sıralarda oturmuşlar

345 Şarkıcılar, çalgıcılar;

Duvar kenarlarında falcılar

Laponya'dan Hiisi'den

Şarkı, türkü okurlar.

Uçarı Lenminkäinen

350 Kullandı büyülerini,

Kılığını değiştirdi;

Daldı odadan içeri

Bir köşeye yerleşti;

Şu sözleri söyledi:

355 — İyi olur şarkı çabuk biterse

Hele çok uzun sürmezse;

Arasına susmak gerekir,

Ortasında kesmektense!

Pohjola'nın ev sahibi

360 Onu gördü şöyle dedi:

— Bir köpeğimiz vardı

Demir tüylü koca it,

Et yer, kemik sever

Kan da içer, vahşidir.

365 Kimsin, necisin

Kahramanlık derecen nedir?

İçeri kolay girdin,

Aramıza sızdın geldin

Köpek varmadı farkına!

370 Uçarı Lenminkäinen:

— Hazırlıksız, bilgisiz

Güçsüz kuvvetsiz değilim;

Hazırlıklı geldim,

Büyüklerimi dinledim.

375 Köpeğin tutamaz beni,

Isıramaz, parçalayamaz.

Beni ilkin yıkadılar

Üç defa yaz,

Dokuz bahar gecesinde;

380 Bebekken ıslattılar,

Büyüledim, uğur kazandım:

Her yol açık bana,

Her beldeye giderim;

İçerlerde konuşur,

385 Dışarda şarkı söylerim!

Uçarı Lenminkäinen, böylece

Yakışıklı Kaukomieli

Gösterdi. hünelerini,

Büyülü sözler söyledi:

390 Ateş çıktı ağzından,

Gözlerinden alev saçtı;

Şarkı söylerken

Yiğit Lenminkäinen.

Saydı döktü güzel sözler,

395 Türküler de çağırdı,

Her kötü sözü, iyi cevapladı

Ağızları taşla, tıkadı,

Yamyassı kocamanlarıyla

Boğazlarını, ozanların;

400 Yendi en kudretlileri,

Darma dağın etti

Dört bir yana, çorağa,

Sürülmemiş tarlalara;

Balıksız bataklara,

405 Rutja şelalesine,

Akıntının tam altına.

Taş kesildi hepsi,

Ateş ateş yandı,

Alevlerle sarıldı.

410 Yendi hepsini Lenminkäinen:

Yaşlı güçlü adamları,

Hakladı delikanlıları;

Tek kişiye dokunmadı,

Sürü çobanı bir zavallıya

415 Kötü bakışlı bir yaşlıya;

Dik saçlı, keçe külâhlı

Bir kocamış adama.

Adam sordu Lenminkäinen'e:

— Ey yiğit, Lemmi'nin oğlu!

420 Büyüledin genci, yaşlıyı

Bana önem vermedin?

Yiğit Lenminkäinen dedi:

— Dokunamam ben sana,

Değmez sataşmak,

425 Korkunç manzaran bak,

Bir şey yapmasam da!

Hatırlarım, sen genç iken

Kız kardeşini kirlettin,

Bakireyi, atları tayları

430 Ormanda, bataкта lekeledin!

Keçe külahlı yaşlı adam

Kızgın, çıktı kapudan,

Tarlalara yöneldi,

Ulaştı vardı Tuonela'ya;

435 Kaukomieli'yi nehrin kenarında

Gözetledi, bekledi;

Lenminkäinen dönerse Pohja'ya

Ahti'den intikam alsın istedi.

*

Lenminkäinen Pohjola'da evin kızını ister; kızın annesi şartlar koşar: Lenminkäinen önce bir geyik yakalayıp getirecektir. (1-239)

Uçarı Lenminkäinen

Pohjola'daki kadına der:

— Görelim kızlarımı,

Getir de beğenelim;

5 En iyisini isterim,

Uzun boylu severim.

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Vermem kızlarımı,

Tanıştırmam, göstermem;

10 İyisini ya da kötüsünü,

Kısasını, uzununu sana,

Evlisin biliyorum

Bir eşin var önceden!

Çapkın Lenminkäinen:

15 — Kyllikki'yi köye saldım,

Yad yerlere bıraktım;

Yaşasın, başına buyruk

Gezsin dolaşsın,

Dilediğini yapsın!

20 Buradan iyisini beğeneceğim,

Seçip karar vereceğim;

Görelim kızlarımı,

Tatlısını, hoşunu!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

25 — Yalancı yiğite kız vermem,

Değersize göstermem!

Hiisi'nin tekesini tutan kişi,

Hiisi'nin topraklarından,

Hak kazanır eş almaya,

30 Başı çiçekli güzeli!

Çapkın Lenminkäinen

Bu sözü duyunca hemen,

Alıp yayını gerdi,

Oklarını topladı:

35 — Mızrağım da bileli,

Yay elimde, ok gerili;

Lakin yok kayaklarım,

Nereden kayak bulmalı

Kimden istemeli?

40 Kauppi'nin evinde

Lyylikki'nin yanına vardı:

— Ey, usta kayakçı

Yakışıklı Lapon Kauppi!

Çabuk hazırla yakaları

45 İşlemeli olsun tahtası;

Hiisi'nin yurduna gideceğim,

Teke tutup getireceğim.

Lyylikki yutkundu,

Kendini tutamadı:

50 — Gitme sakın Lenminkäinen

Hiisi tekesini tutmaya,

Korkarım yakalarsın

Odun kütüğünü zorla,

Alır gelirsin!

55 Lenminkäinen dinlemedi,

Kayakçıya şöyle dedi:

— Hele yap sen kayakları,

İşlemeli ağaçları;

Hiisi'nin yurduna gideceğim

60 Tekeyi tutup getireceğim.

Usta kayakçı Lyylikki,

Eşsiz doğramacı Kauppi

Bir son bahar gününde,

Kayağı yaptı bitirdi;

65 Bir kış gününde,

Oymalarını işledi.

Bastonları bir günde,

Altındaki yuvarlağı

Kara batmasın diye

70 Bir başka günde hazırladı.

Yuvarlaklar, sopalar

Ren yağıyla yağlandı

Temizlendi parladı.

Pek değerli şeylerdi:

75 Sopaların bir çifti,

Su samuru derisi;

Kar tutacak yuvarlak,

Tilki postu birisi;

Değişilse ederdi!

80 Usta kayakçı Kauppi

Gururla baktı:

— Var mı dersin kabadayı

Bu kayakla kayacak,

Üstünde tutunacak?

85 Lenminkäinen pek emin:

Bir iki var kabadayı

Bu kayakla kayacak,

— Üstünde tutunacak,

O da benim!

90 Yayını omuzladı,

Oklarını sırtladı;

Dayandı sopalara,

Kaydı uzaklaştı:

— Şöyle güzel bir günde,
95 Masmavi gök üstümde,
Şu kayakla varamazsam
Dört ayakla koşana
Ayıp doğrusu bana!

* * *

Lenminkäinen'in gelişini
100 Duydu ormanda Hiisi.
Hiisi'ler bir arada toplandı
Bir teke yapmaya koyuldular:

Tekenin başı ağaç kütüğü,
Boynuzları dal'dan;

105 Ayakları saz,
Vücudu çalı örülü.

Gözler sarı çiçek,
Kulakları nilüfer;

Kuyruğu çam püskülü,

110 Etler ağaç çürüğü;

Teke çıktı meydana!

Hiisi tekeye şöyle dedi:

— Hadi koş çabuk çabuk,

Kendini göster geyiğim,

115 Temiz kanlı tekem benim!

Ren'lerin yurduna koş,
Lapon tarlalarına yaklaş;
Arkandan gelen terlesin,
Kimse seni tutamasın;
120 Lenminkäinen'e rastlarsan
Yor yiğiti, kes nefesini!
Geyik canlandı, gerindi,
Büküp bacaklarını seğirtti.
Pohjola tarlalarından,
125 Laponların yurdundan,
Ambarların altından
Sızdı, koştı fırladı;
Kovalar tekmelendi,
Tencereler ateşe devrildi;
130 Yemekler küllere serildi,
Ateş sularda söndü.
Herkes birden telaşlandı,
Köpekler havladı;
Çocuklar ağlaştı,
135 Yaşlılar homurdandı.
Lenminkäinen'e gelince
Koşar geyik peşinde:
Batakları, çorakları geçti,
Kırlarda, ovada koştı;

140 Kayağından ateş saçtı,

Sopasından duman fişkırdı.

Geyik yok ortalıkta,

Koca teke görünmez dolaylarda!

Batakları çorakları geçti,

145 Denizlerin ötesini,

Ormanların hepsini,

Hiisi yurdunu,

Ölüm yuvasını,

Baştan başa dolaştı.

150 Her yanında türlü belâ!

Ölüm çıktı karşısına,

Azrâil dik dik baktı;

Tutmak yutmak istedi,

Arkasından yetişemedi.

155 Girilmemiş ormanlara,

Varılmamış topraklara,

Ta Pohjola ötesine,

Laponların yurduna

Ulaştı vardı.

160 Bu yerlerden geçerken

Çapkın Lenminkäinen

Sesler duydu:

Köpekler havlar,

Çocuklar ağlar,

165 Kadınlar ığlık ığlık,

Yaşlılar ağıt tutar.

Dinledi seslerin yerini,

O çevreye yöneldi;

Dayandı kayaklara,

170 Lapon topraklarında:

— Kadınlar ığlık atar,

Çocuklar neden ağlar;

Köpekler de havlar,

İhtiyarlar sızlanır?

175 Hiisi'nin geyiği burdan geçti.

Uzun bacaklı bu dolayda!

Fıçıları tekmeledi,

Tencereleri ateşeye döküti;

Çorbalar devrildi,

180 Ocaklar söndü.

Al yanaklı Lenminkäinen

Dayandı kayaklara,

Kaydı ha kaydı karda:

Ağaçların arasından,

185 Koca çamın önünden,

Diri yılanın yanından,

Fırladı gitti.

— Tüm Laponlar hazır olun,

Gelin geyiği toplayın;

190 Kadınlar çabuk olun

Tekeyi pişirmeye,

Çocuklar ateş yaksın!

* * *

Salladı ayaklarını

Bir ileri bir geri,

195 Çabaladı, zorladı:

Tek adımda göz tutmaz yere,

İkincide ses gelmez yere,

Hiisi tekesine üçüncüde

Kavuştı, yanına vardı.

200 Akçaağaçtan bir dal,

Huş ağacından da bir dal

Kesti, büktü kement yaptı.

Geyik kolay yakalandı!

Lenminkäinen önce,

205 Bir meşeden çit içine

Hiisi tekesini kapadı.

Tüylerini okşadı,

Sırtını sıvazladı:

— Şu tekenin sırtında,

210 Ne hoş olur oturması,

Yanında insanın bakiresi

Güzel kızla yanyana!

Başlar teke tepinmeye:

— Seni şeytan götürsün bakireyle,

215 Genç kızlara sürüsün!

Koca geyik gerindi,

Huş kemendi kopardı,

Meşe çiti devirdi;

Koştı, fırladı ormana daldı.

220 Lenminkäinen arkasından

Baka kaldı öfkeyle..

Bağladı kayaklarını,

Ardı sıra seğirtti;

İlk adımda, kayak kaydı

225 Topuğunun hizasından,

İki parçaya bölündü;

Sopadaki yuvarlaklar,

Yerlerinden fırladı;

Teke çok uzaklaştı

230 Görünmez oldu.

Lenminkäinen delikanlı

Başı yerde, üzgün pek,

Şaşırdı kalakaldı:

— Hiçbir zaman, bir yerde,

235 Avı sert koğmasın kimse;

Kayakla teke gütmesin!

Kayaklarım kırıldı,

Sopalarım nerede,

Parçalandı hepsi!

*

Lenminkäinen geyiği tekrar ele geçirir; tatlı sözle yakalar. Pohjola'ya teke gelir. Kızın annesi delikanlının geyiği yakaladığını görünce yeni bir şart daha koşar: dolayda yaşayan, ağzından ateş saçan bir atı yakalayacak. Lenminkäinen atı da getirir. Lâkin, kadın yetinmez; kızını vermez. Başka şart koşar: delikanlı Tuonela'da yaşayan bir Kuğu'yu vurup getirecek. (1-351)

Lenminkäinen, yiğit oğlan

Düşünür taşınır:

— Hangi izden gitmeli,

Yoksa vaz mı geçmeli

5 Tekeyi gütmekten?

Eve mi dönsem, kaysam mı,

Çırpınsam çabalasam mı?

Ulu Tanrı, büyük yaratıcı

Göküerde yaşayan!

10 Bana kayaklar sağla,

Hafiflerinden yolla;

Hiisi'nin ardından gideceğim

Pohjola'ya varacağım;

Hemen yola çıkmalı

15 İşi başarmalıyım;

Tapiola'dan gitmeli,

Tapio evlerinin yanından!

Selam dağlar, selam size

Uçurumlar kayalar, selâm

20 amlar, yeşil ağaçlar!

Ey orman koma yolundan,

Tapio, yiğide geçit ver,

Ulaşsın ava, nerede olursa!

Nurikki, Tapio'nun oğlu

25 Kırmızı miğferli,

Koy işaretini: kızıl toprağa,

Kayaya, taşa; gster bana,

Bulayım yolu yardımıyla!

Nielikki, ormanın Tanrıçası,

30 Gmşlerini dşe yollara

Yerlere altunlarını sa,

Av peşinde koşana

Yol gstersinler!

ıkar tumbul belinden

35 Altun anahtarını,

Tapio ambarlarını a,

şatoyu da hazırla

Herkes girsin emrime!

Kmser de gelmezsen,

40 Kızlarını yolla bana

Onlar yapsın bu işi!

Hizmetçiler de olsa olur,

Yüz hizmetin, bin klen

Eğer yoksa emrinde,

45 Tanrı demem sana!

Ormanların perisi,

Bal ağızlı Tapiolalı kız,

Çal kavalını, tatlı ses ver

Tanrıçanın kulağına,

50 Duysun uyansın

Ormanların güzeli,

Kaval sesine kansın!

Bak işitmiyor beni,

Dediklerime cevap vermiyor;

55 Yalvarmalarım yetmez mi,

Döktüğüm dil yetişmez mi?

* * *

Lenminkäinen çok yalvardı,

Kaydı bataklı, çorakta,

Sonsuz ormanlarda,

60 Hiisi'nin topraklarında.

Orman kara, her yer kara;

Bir gün kaydı, iki gün,

Üçüncü günün sonunda

Bir tepeye vardı.

65 Tırmandı bir kayaya,

Güneye baktı, kuzeye

Dikti gözlerini

Tapiola evlerini gördü:

Altun köşeli evler,

70 Pırıldayan kulübeler.

Bataklığın üstünden,

Kuzey yönden,

Koca dağın böğründen,

Fundalardan dolaştı;

75 Tapio'nun penceresinden,

Altıncı pencereden

İçerlere baktı.

Ormanların mahlûkları

Uzanmışlar yerlere

80 Günlük kıyafetle, yamalı

Her yanları hırpani.

Yiğit Lenminkäinen, düşündü:

— Ormanların Tanrıçası

Nasıl böyle köylü kılıklı,

85 Hırpani ,yamalı her yanı;

Kara yüzlü, korkunç suratlı,

Eğri vücutlu; oturmuş böyle?

Eskiden de gelmiştim buraya

Üç koca şatosu vardı:

90 Biri tahta, biri kemik,

Üçüncüsü taş şato;
Her şatoda altı altun pencere
Tapio'nun erkeği de içerde,
Karısı, kızı, çoluk çocuk
95 Ormanların mahlûkları
Altun gümüş elbise
Giyinmişler, kuşanmışlar
Neşe ile oturmuşlar, görmüştüm.
Ormanların Tanrıçası,
100 Kolunda altun bileziği,
Yüzükleri parmağında;
Altun tacı başında,
Sırma örgülü saçları;
Küpeleri altundan,
105 Boynunda inciler takılı,
Pek şatafatlı görmüştüm.
Ey ormanların mutlu Tanrıçası
Kanlı canlı yaratık!
Çıkar ayağından postalları,
110 Tahta kunduralarını koy kenara
Kirli esvabını çıkar
Yenilerini giyin, süslen;
Ben buraya gelmişken,
Ormanlarda avlanırken!

115 Özlemi duyarım zaman zaman,

Arasıra sıkılırım,

Başiboş dolaşırken

Avlanmazsam!

Ormanın gün görmüş Tanrısı,

120 Cam dallı şapkalı,

Yosun kürklü!

Yerleri ketenle döşe,

Toprağa yün kumaş ser!

Akçakavak ağarsın,

125 Gümüş kaplat da;

Çamlara altun kemer tak,

Huşları çiçekle süsle,

Kütükleri yaldıza beze!

Eskiden olduğu gibi,

130 İyi günlerdeki gibi.

Dallarda ay ışıldasın,

Ağaçlarda güneş parlasın;

Ormanlar mis koksun,

Mavi ufuktan bal nefesi

135 Dolaylara yayılsın!

Güzel kız, ormanın Bakiresi,

Tapio'nun çocuğu Tulikki,

Avımı bari sen göster,

Açıklıkta koştur geyiği!

140 Teke yavaş yürürse,

Çalıdan dal kes, ya da

Bir huş ağacından,

Onunla okşa hayvanı,

Vur koltuğunun altına;

145 Çabuk yürüsün ilerlesin,

Önüne kolayca gelsin.

Av yolunu şaşırırsa,

Koyuver onu yoluna;

Böğürlerini okşa da

150 Yolla benim yanıma!

Geyik yolunu şaşırmasın,

Durup oyalanmasın;

Şaşırırsa, yolda kalırsa

Tut kulaklarından, tekeyi

155 Boynuzundan çek getir!

Kütükleri aşamazsa,

Önüne dallar gerilirse,

Kır, dağıt at temizle!

Dere çıkarsa önüne,

160 Geyik bunu geçemezse,

İpek kumaştan köprü kur,

Yün kumaştan basamak,

Teke üstünden geçsin;

Atlat ırmaktan avı,

165 Sularda koştur;

Pohja nehrini dolaşsın

Kurtarıver akıntıdan!

Ay kadar eski altunum,

Güneş kadar gümüşüm var;

170 Harplerde topladım,

Torbamda hazır,

İstersen vereyim!

* * *

Böylece, Lenminkäinen

Gezdi, dolaştı kaydı;

175 Bir hafta geçti,

Şarkıları üçer tekrarlandı.

Ormanların Tanrıçası

Bakire, hayran kaldı

Türküleri dinledi.

180 Koşuştular peşinden,

Hiisi tekesinin izinden;

Tapio dağının altından,

Hiisi şatosunun yanından

Geyiği bulup getirdiler;

185 Peşinde koşanın önüne,

Türkü çağırın yiğide..

Lenminkäinen, kemendini salladı

Hiisi tekesini yakaladı;

Sırtını okşadı, tepindirmedi

190 Şöyle dedi, söylendi:

— Ormanın, toprağın Tanrıçası,

Tüm güzelliklerin sahibi

Mielikki, gel şimdi

Altunlarını almaya,

195 Gümüşleri toplamaya!

Yerlere keten ser,

İpek örtü döşe toprağa;

Altunlarım saçılmasın,

Gümüşlerim dağılmasın;

200 Toprağa, yerlere!

Lenminkäinen, delikanlı

Geyikle döndü Pohja'ya:

— Bakın tuttum tekeyi;

Hiisi topraklarından;

205 Getirin kızı bana,

Verin gelinimi!

Louhi, Pohja'nın yaşlı kadını:

— Getiririm kızı sana,

Veririm gelinini

210 Lakin, bir şartla, daha:

Gem vur da yakala

Hiisi'nin doru atını;

Ağzı köpüklü küheylâmı,

Hiisi topraklarında!

215 Lenminkäinen hemen

Aldı altun dizginleri,

Gümüşlü gemleri topladı,

Altun yeveliyi,

Aramaya başladı.

220 Yürüdü, yollara uzandı,

Yeşilliklere daldı,

Kutsal dolaylara vardı.

At nerede, ateş yeveli?

Altun dizgin omuzunda,

225 Gümüşlü gem belinde;

Bir gün aradı, iki gün,

Sonunda üçüncü günün

Bir tepeye rastladı.

Çıktı bir kayaya

230 Doğuya göz attı,

Batı yönüne baktı:

Ateş yeveli at, kumsalda,

Oralarda, kızıl toprakta;

Başından alev, duman

235 Kuyruğundan çıkar.

Lenminkäinen, hemen:

— Ey Ukko, bulutların Tanrısı

Aç gökyüzünün kapılarını

Demirden dolu yağdır!

240 İri soğuk taneler düşsün

Küheylâina, sağrıya, başına!

Bulutların Tanrısı,

Uluların ulusu Ukko

Bulutları parçaladı;

245 Demir dolu, buz yağdı.

Küçük parçalar başına

Kocamanlar sağrısına,

Sırtına değdi, vurdu.

Lenminkäinen olanı gördü

250 Atın yanına gitti:

— Hiisi'nin güzel tayı,

Ağzı köpüklü küheylan,

Gel yanıma aç ağzını,

Yum gözünü, uzat başını!

255 Dizgin altun, gem gümüş;

Kötülük gelmez benden,

Yormam seni, yol yakın;

Pohjola Şu kayanın yanında,

Yün kırbaç kullanırım,

260 İpek kamçı alırım!

Hiisi'nin doru tayı,

Ağzı köpüklü küheylan;

Başımı gümüş geme verdi,

Uzandı altun dizgine;

265 Lenminkäinen sırtına bindi,

Ot dalıyla kırbaçladı;

Yumuşak yumuşak okşadı,

Az gitti at, uz gitti

Taş dere geçti;

270 Kuzeydeki tepeden,

Karla kaplı dağdan,

Pohjola'ya vardı:

— Gemledim küheylanı,

Ateş yeleli Hiisi tayını;

275 Yeşil topraklarda

Kutsal ülkelerde!

Tekeyi de getirmiştım,

Hatırlayın verin kızı,

Güzel gelinimi alayım!

280 Pohjolanın sihirbaz kadını:

— Vermem önemsiz kişiye!

Bakiremi isteyen,
Başı çiçekliyi dileyen,
Bana getirmeli kuğuyu;
285 Tüyleri parlak kuşu,
Tuoni'nin kara gölünden,
Kutsal anaforun içinden,
Bir Ok'la devirmeli!
Çapkın Lenminkäinen,
290 Yakışıklı Kaukomieli
Gitti kuğu avına,
Uzun boyunluyu aramaya;
Tuoni'nin kara sularına,
Manala deresine.

295 Çabuk çabuk yol aldı,
Tuoni'ye, kutsal yere
Ok torbası sırtında,
Yayı omuzunda vardı.

* * *

Yaşlı çoban, keçe külahlı
300 Pohjola'nın kör ihtiyarı,
Kara suyun kenarında,
Kör gözünü dikmiş yola,
Beklemekte Lenminkäinen'i.
Bir kaç günün sonunda,

305 Beklenen çıktı geldi:

Tehlikeden habersiz, sakın,

Akıntının yönünden.

Pohjola'nın kör gözlüsü,

Sudan bir yılan çıkardı,

310 Dehşet saçan bir boru sanki!

Deldi yılanla kalbini,

Deşti ciğerini,

Sağ omuzu başından,

Öldürdü Lenminkäinen'i.

315 Lenminkäinen ölürken,

Hatasını anladı, ahladı:

— Unutmuşum sormayı,

Anamdan, taşıyanımdan;

Bilmiyorum yılan ısırmasını,

320 Çaresini öğrenmedim bu derdin!

Anam benim, bilsen duysan

Zavallı oğlunun çektiğini,

Hemen koşar gelirdin;

Oğlunun ölümünü önlerdin,

325 Koş seni çağırının yanına,

Kuvvetli güçlü gepe genç,

Oğlun, Lemmi'n ölmesin!

Pohjola'nın yaşlı körü

Keçe külahlı oban

330 Lenminkinen'e sokuldu,

Yakaladı, tuttu savurdu

Kaleva'nın oğlunu

Tuoni'nin kara sularına,

Köpüklü dalgalara.

335 Lenminkinen zavallı,

Daldı nehre, gürültüyle;

Srklene sürüklene

Dipsiz Tuoni de akdı.

Tuoninin kanlı oğlu

340 Lenminkinen'i gördü,

Kılıcıyla vurdu, beğe,

Sonra sekize böldü;

Tuoni'nin sularına

Tekrar attı savurdu:

345 — Srn burada sonsuzluğa

Yayınla oklarınla;

Avla nehrin kuğlarını,

Dilediğin kuğularını!

Yiğit görücü kayboldu,

350 Tuoni'nin kara sularında,

Manala deresinde..

*

Lenminkäinen'in evinde fırçadan kan çıkmıştır; bu, delikanlının başına felaket geldiğine işarettir. Anası oğlunun peşine düşer; sonunda felâketi öğrenir: oğlu keçe külâhlı adam tarafından öldürülerek Tuonela nehrine atılmıştır.

Demirciye tırmık yaptırır, oğlunun parçalarını nehirden toplar, kutsal merhemlerle hayatını kazandırır. (1 -471)

Lenminkäinen'in anası

Üzülmede, düşünmede:

— Nerede Kaukom, oğlum

Lenminkäinen'im benim.

5 Yabanda mı kaldı,

Gelmez ne oldu?

Bilmiyorum anası,

Güçsüz taşıyanı;

Nerede canımın yarısı,

10 Sıcak kanım nerede.

Kozalaklı tepede mi,

Fundalıkta, denizde mi,

Beyaz köpüklü sularda

Ya da savaşta mı.

15 Ayakları kanda mı?

Kyllikki, Lenminkäinen'in eşi

Arar sorar Kaukomieli'sini;

Gece demez gündüz demez

Fırçaya bakar, ümit arar.

20 Bir gün, birçok gün,

Sabahlardan sonra

Kan başlar fişkirmaya

Lenminkäinen'in fırçasından.

Kyllikki, güzel eş:

25 — Erkeğim benim, güzel Kauko'm

Kayboldu yad'da yabanda,

Bilinmeyen yollarda;

Fırçadan çıkan kan

İşarettir buna!

30 Lenminkäinen'in anası

Bu sözü duydu, gördü

Kan damlayan fırçayı:

— Bahtsız günlere yetiştim,

Pek acıklı halim benim;

35 Oğlum, yavrum Kauko'm

Başın derde mi girdi,

Kan akıyor fırçadan!

Lenminkäinen'in anası

Eteklerini topladı,

40 Kollarına doladı

Düştü uzun yollara;

Tabanları dağı taşı inletti,

Tepeler alçaldı yol verdi;

Dereleer düzlendi, çukur kapandı

45 Engel dayanmadı ayaklarına.

Ana, sonunda Pohja'ya vardı,

Aradı oğlunu sordu:

— Pohja'lı, oğlum nerde saklı?

Louhi, Pohja'nın yaşlı kadını:

50 — Haberim yok oğlundan.

Nerdedir kestiremem;

Kar sularında mı boğuldu,

Buzda, soğukta mı dondu;

Belki bir kurda, bir ayıya

55 Yem mi oldu, bilemem.

Ümitsiz, kederli ana:

— Cadı, dediklerin yalan senin,

Haddi mi evladımı kurt yesin;

Ayı da parçalayamaz oğlumu

60 Kurdu boğazlar yiğitim,

Ayı kollarında can verir.

Oğlum nerede demezen,

Dağtırım evini, yıkarım

Değirmenini, menteşeleri.

65 Pohjola'nın cadısı:

— Verdi idim oğluna yiyecek,

Sonra da suyun yanına bıraktım;

Kayığa oturdu, nehre salındı idi,

Amma yine de bilmem nerededir:

70 Köpüklü suda mı sürüklendi,

Nehir mi yuttu onu.

Lenminkäinen'in anası:

— Yalan dersin koca karı,

Söyle nereye koydun oğlumu,

75 Kaleva'lı yiğit nerede?

Yapacağımı bilirim,

Ölümü karşına dikerim.

Pohjola'nın yaşlı cadısı:

— Şimdi söliyeyim doğruyu.

80 Tekeyi tutmaya yolladım,

Azgın atı gemleyecek;

Kutsal geyiği tutacak,

Küheylanı alıp gelecek;

Bir de kuğu kuşunu

85 İlk vuruşta devirecek.

Lakin bilmem ne oldu,

Kötü güne mi ulaştı,

Gelmedi, ben de beklerim

Gelin alacaktı, eşini

90 Seçip beğenecekti.

* * *

Ana, arar oğlunu sorar,

Aşar koşar batakları:

Ormanlarda kurt gibi tozdu,

Su samuru gibi sularda kaydı;

95 Topraklarda, karınca ana.

İğneyle kazdı yerleri,

Kütüklerin altında,

Dalların arasında, aradı;

Her yanlara, tavşan gibi

100 Seğirtti bir hafta;

Haftalarca aradı,

Ağaçlardan sordu.

Huş ağacı iç çekti,

Meşe cevap verdi:

105 — Benim derdim bana yeter,

Oğlun bana vermez keder;

Kaderim pek kötü,

Felaketler beni bekler;

Kesecekler odun olacağım,

110 Yapımda kullanılacağım;

Ya da tarla açmak için

Kesecekler, yerde yatacağım.

Lenminkäinen 'in anası

Bir hafta, haftalarla aradı,

115 Karşısına bir yol çıktı,

Oğlunu yoldan sordu:

— Ey yol gördün mü oğlumu,

Altun topumu, gümüş bastonumu?

Yol şöyle cevapladı:

120 — Benim derdim bana yeter,

Oğlun bana vermez keder;

Felaketler bekler beni,

Üstümde itler koşar,

Atlar şahlanır, zıplar.

125 Lenminkäinen'in anası

Bir hafta, haftalarla aradı

Karşısına ay çıktı,

Ay'a sordu oğlunu:

— Sevgili ay, kutsal ay

130 Gördün mü oğlumu,

Altun topumu, gümüş bastonumu?

Ay'dan ses geldi:

— Benim derdim bana yeter,

Oğlun bana vermez keder;

135 Kaderim pek kötü,

Tek başıma, dolaşırım

Donu, buzu ısıtırım;

Kış geceleri uyanık,

Yazları uzaklarda kalırım.

140 Lenminkäinen'in anası

Bir hafta, haftalarla aradı

Karşısına güneş çıktı,

Güneşe sordu oğlunu:

— Sevgili güneş, kutsal güneş

145 Gördün mü oğlumu,

Altun topumu, gümüş bastonumu?

Güneş biliyor bazı şeyler;

Güneşten ses geldi:

— Bahtsız, yavruya yazık oldu,

150 Cansız, sularda kayboldu.

Tuoni'nin kara sularında,

Manala dalgalarında,

Akıntıya kapıldı,

Şelâleden yuvarlandı;

155 Tuoni'nin kara sularına,

Manala dalgalarına.

Lenminkäinen'in anası

Sıcak göz yaşını döktü,

Kalktı demirciye gitti:

160 — Oh demirci İlmari,

Usta çekiçci.

Her gün, sabah akşam,

Çekiç sallar, döğersin;

Bu gün de bana çalış:

165 Koskocaman, sağlamca

Bir tırmık yap hazırla.

Dişleri demirden olsun,

Uzunluğu yüz arşın;

Sapı da böyle olsun.

170 Demirci Ilmarinen

Demir tırmık hazırladı;

Yüz demirden diş,

Sapı yüz kulaç.

Lenminkäinen'in anası

175 Bakır saplı tırmığı aldı,

Tuoni nehrine doğru saptı;

Güneşe şöyle yalvardı:

— Oh sevgili güneş kutsal güneş,

Uyut merhametsiz toplumu.

180 Menala'lıları yor, bayılt,

Tuoni halkının kalmasın takati!

Kutsal varlık güneş,

Çıktı huşun tepesinden,

Akçakavağın dalından yükseldi;

185 Sıcaklık saçtı, uyuttu

Manala halkını:

Delikanlılar kılıçlarına,

Kocamışlar sopalarına,

Orta yaşlılar kargularına

190 Dayalı, kalakaldılar.

Güneş bir şey yapmadı sanki,

Sessiz çekildi, eski yerine.

Lenminkäinen'in anası

Akıntıyı boydan boya,

195 Suların arasını çaprazlama

Karıştırdı taradı;

Derinlere indi,

Nehrin aktığı yere;

Diz kapakları sularda,

200 Sular belinde asılı.

Karıştırdı taradı,

Suları çaprazlama;

Tuoni nehrini,

Suyun geldiği yana.

205 Tırmık dokundu bir şeye,

Oğlanın gömleğine;

Önce gömlek, çoraplar arkasından

Daha sonra da şapka,

Takıla takıla tırmiğa,

210 Sudan çıktılar ortaya.

Lenminkäinen'in anası

İlerledi yürüdü, ilerledi

Derinlere, girdi sulara,

Manala'nın dip yerine

215 Vardı, karştırdı taradı.

Tırmığı bir çekti, iki çekti

Sonunda üçüncü çekişinin

Bir bağlı demete, tırmık

Dokundu, çarptı;

220 Demeti gören ana

Başlar ağlamaya:

— Bu parçalar, bu çalılar,

Bunlar benim oğlum mu ola!

Karga, ananın sesini duydu:

225 — Adam çıkmaz bunlardan ortaya,

Eski halini alamaz yiğit;

Alabalık gözlerini yemiş,

Turna omuzunu parçalamış;

Bırak aldığın yere adamı,

230 İtele Tuonela suyuna;

Belki bir koca balık olur

Dirilir, bir balina

Ya da morina olur!

Lenminkäinen'in anası

235 Kıyamadı ,atmadı oğlunu;

Tırmığı suya saldı

Tuonela'yı çaprazlama taradı.

Tırmıkta, çıkan önce,

Bir demet değildi aslında;

240 Lenminkäinen'in kendisiydi,

Yakışıklı Kaukomieli,

Vücudunda eksikti bazı yerleri:

Eli ile kafasının yarısı,

Bir çok küçük parçalar

245 Vücudundan ve can'ı!

Lemminkäinen'in anası

Sulardan çıkardı yeniden

Bir el ile bir kafa yarısı;

Kaburgalar, kalıntılar.

250 Ana tamamladı Lenminkäinen'i,

Kaukomieli ortaya çıktı.

Lenminkäinen'in anası

Etlere etlere, kemiğe kemiği

Kopmuş damarları düğümledi.

255 Ağıtlar, sözler kuvvet verecek!

Ana okur dua eder:

— Damarların Tanrıçası Suonetar

Sen ne ulu'sun bilirim!

Herşeyin sahibisin,

260 Bük egir damarları!

Koş da gel yanımıza,

Yetiş imdadımıza,

Kucağında bir yumak damar,

Koltuğunun altında da;

265 Bunlar yetmez belki,

Bakır kayık içinde

Kızıl sandalla Tanrıça,

Bol bol taşı, güzel bakire!

Havalardan, gökten koş,

270 Damarlarda kürek çek;

Etlerde dolaş gezin,

Kemiklerin arasından geç:

Sinirler yerine yerleşsin

Damarlar ağız ağıza gelsin;

275 Kalınlar karşı karşıya,

inceler dizilsin yanyana!

Görünmez iğneni al,

Görünmez iplerini unutma;

Bunlarla dik damarları,

280 Düğümle baş taraflarını;

İpekten iplik ile!

Bunlar yetişmez belki,

Ey ulu Tanrıça!

Taylarını koşumla;

285 Süslü kızağına;

Kemiklerin arasından

Sinirlerin içinden geç;

Etlerin yanından dolaş da

Kemik ete yapışsın!

290 Kemiklerin arasına gümüş koy,

Eksikleri altunla tamamla;

Yırtık zarı değiştir,

Damarlara kan doldur;

Kemik yetiştir, et sağla,

295 Damarı damara bağla!

Lenminkäinen'in anası

Hazırladı, oğlunu tamamladı;

Lâkin oğlan konuşmadı,

Hayata ulaşmadı.

300 Ana nerde bulsun merhemi

Sihirli şerbetleri?

— Arı, tatlı damlaların

Küçük kuşu, uçup vızlayan!

Çık ormandan, dolaş ara

305 Çiçeklerden, Tapiola'da

Merhem bul hastaya;

Dertlere derman getir!

Arı, ayağına çabuk kuş

Çıktı ormandan, uçtu

310 Tapiola dolayına kavuştu.

Yüz çiçekten, yüz ottan

Sihirli şerbet topladı;

Dilinde kaynattı,

Uçtu nazlı nazlı, vızladı;

315 Kanatları bal dolu,

Merheme bulanmış tüyleri

Gittiği yere dönüp geldi;

Lenminkäinen'in anası

Aldı sihirli ilaçları,

320 Uğuşturdu oğlunu, sıvadı;

Bir fayda göremedi

Oğlan hayata dönmedi:

— Güzel arı, küçük kuş,

Uç başka ülkelere!

325 Ayağına çabuk kuş,

Uçtu uzaklaştı süratle;

Dokuz denizi geçti

Balı bol yerlerde gezdi;

Bir gün uçtu, iki gün ,

330 Sonunda üçüncü günün,

Otlarda oturmadan

Dinlenmeden yaprakta,

Ateş döken şelaleye

Kutsal nehre ulaştı:

335 Küçük küçük tencereler,

Büyülü, sihirli şerbet

Ateşlerde, akar taşar.

Ayağına çabuk arı,

Bol bol vızladı

340 Ballı şerbet topladı;

Kucağında altı kap,

Yedi küçük kutu sırtında

Dop dolu merhemle,

Döndü ayrıldığı yere.

345 Lenminkäinen'in anası

Oğlunu merhemle oğdu

Lâkin fayda bulamadı:

— Arı, havaların güzel kuşu

Bir daha uç, bu üç olsun!

350 Çık göklere, havalara

Tırman, dokuz katın ötesine!

Şerbetler, şifalı sular var,

Tanrı kullanırdı eskiden;

Getir onları taşı anaya

355 Batır kanatlarını bala

Tüyünü şerbete bula!

Arı, ayağına çabuk kuş:

— Nasıl giderim oraya,

Güçsüz kuvvetsizim?

360 —Ay'ın üstünden geç,

Güneşin altından uç,

Dal yıldızların arasına!

Birinci gün süzül uç,

Ay'a ulaşırsın, ikinci gün

365 Yıldızların arasını tutarsın;

Üçüncü gün, yedi Yıldızın sırtında

Tanrının yanına ulaşırsın!

Arı çabuk yükseldi,

Bal kanatlı uzaklaştı,

370 Uçtu vızladı aya vardı,

Yedi Yıldızın üstünden

Büyük yıldızın tepesinden

Tanrının kilerine daldı.

Merhem, yağlar yapıyorlar,

375 Gümüş tencerelerde,

Altun kaplarda kaynatıyorlar,

Her yer şerbet dolu.

Kenarlarda erimiş yağ,

Batı yanda bal şerbeti,

380 Kuzeyde merhemler

Dolu her yer.

Arı, gökyüzünün küçük kuşu

Yüklendi balları şerbetleri:

Yüz boynuz kucağında,

385 Bin yüksük koynunda,

Merhemlerle döndü geldi.

Lenminkäinen'in anası,

Merhemleri yokladı;

Dilinin ucunda tattı

390 Önemle tecrübe yaptı:

— Bu yağlar Tanrı dermanı,

Tanrı kullanır onları.

Yaratan yaraları onarır!

Başladı oğlunu oğmaya,

395 Kırıkları sürteledi;

Yırtıkları bereleri

Merhemlerle bezedi,

Şöyle söylendi:

— Uyansana hâdi hemen uykundan

400 Kurtulsana korkulu rüyandan

Bu uğursuz yerlerde

Kötülüklerin içinde!

Delikanlı uyandı hemen,

Kötü rüyadan kurtuldu,

405 Konuşmak kudretini buldu:

— Bahtsızım, uyumuşum!

Tatlı baygınlığa dalmışım,

Belki de horladım derin derin?

Lenminkäinen'in anası:

410 — Daha da çok uyurdun,

Yıllarca sürünürdün

Anan olmasaydı,

Seni karnında taşıyan

Gelip bulmasaydı!

415 Konuş oğlum konuş

Kulaklarım sesini duysun,

Neye gelmiştin Mana'ya

Seni çeken nedir Tuonela'ya?

Oğlan cevap verdi anasına:

420 — Keçe külâhlı çoban,

Untarno'nun kör gözlüsü

Beni sürükledi buraya,

Nehre itti.

Bir yılan çıkardı sudan,

425 Bana karşı kullandı, büyüledi;

Yılanı yenemedim,

Sihirli sözleri bilemedim.

Lenminkäinen'in anası:

— Akılsız yavrum sen de

430 Hâni güvendi di kendine;

Laponları yenecektin,

Büyüleri çözecektin?

Yılanı yenemedin,

Önce büyüsünü sorup

435 Benden öğrenseydin:

Suda doğmuş su yılanı,

Kapalı boru, dalgadan olmuş;

Ördek başını, martı beynini

Bir ejderha yemiş, tükürmüş

440 Kara sulara, yılan olmuş.

Su, yılanı uzattı,

Güneş yumuşattı;

Rüzgâr salladı,

Suyun Tanrısı kıvırdı yılanı;

445 Dalgalar kıyıya attı,

Fırtına, yeryüzüne çıkarttı.

Lenminkäinen'in anası

Sardı sarmaladı oğlunu,

Eski gücünü verdi.

450 apkın Lenminkäinen:

— Hâlâ bir şeyim eksik,

Kalbim, geldiğim yerde;

Duygularım düşüncem

Uzaklarda, Pohjola'da aklım;

455 Güzel kızların olduğu yerde

Örgülü saçlıların yanında.

Küflü kulaklı cadı,

Vermedi bana güzel kız tadı

Bakiresini esirgedi.

460 Vuramadım güzel kuşu,

Tuonide bulamadım kuğuyu.

Ana dinledi, şöyle dedi:

— Bırak artık şu uğursuz kuğuyu,

Koyuver yaşasın kuşlar;

465 Dönelim neşe ile yuvamıza,

Talihsiz ananla.

Herşeyi bilen Tanrıya dua et

Yardımdan komadı bizi;

Sana can verdi bağısladı.

470 Ana birşey yapamaz,

Tanrı olmasaydı.

*

Yaşlı ozan, Pellervoinen'i kayığına ağaç sağlaması için, ormana yollar; tekne tamamlanmak üzeredir. Ozan'ın sözleri ve türküleri tükenir; üç kelimeye daha ihtiyaç vardır. Yeni kelimeler bulmak isteyen ozan, Tuonela'ya gider; başına türlü dert gelir; zorlukla ve istediğini bulamadan evine döner. (1-289)

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen

Sisli suyun kenarında,

Yeni tekneyi hazırladı;

Koy'un içinde, adanın yanında;

5 Tahtlar, kalaslar yetişmedi.

Kim Väinö'ya ağaç bulacak

Meşeden kalas çıkaracak,

Kayığını tamamlayacak?

Pellervoinen, tarlaların yaratığı,

10 Küçük Sampsa, gider aramaya.

Meşeden kereste kesecek,

Väinämöinen'e yardım edecek;

Yolları adımladı kuzeyde,

Bir tepe, bir tepe daha geçti;

15 Üçüncü tepenin üstünde,

Omuzunda baltası bakır saplı,

Akçaağaca ulaştı, vardı.

Akçaağaç, üç kulaç!

Akçaağaç dile geldi:

20 — Ne istersin benden,

Kesmek devirmek neden?

Pellervoinen, küçük oğlan:

— Väinämöinen'e kayık lazım,

Ozan tekneyi tamamlayacak.

25 Akçaağaç zavallı:

— Benden tekne olmaz,

Altı, delik olur teknenin,

İçim boştur, kayık su alır;

Bu yaz üç kez böcekler

30 İçimi yedi, kökümü kurt kemirdi!

Pellervoinen, cüce oğlan,

Uzaklaşıp gitti oradan;

Yürüdü, ilerledi yoldan

Kuzey topraklarına vardı.

35 Bir fıstıklı çam gördü,

Balta vurdu, nacak salladı;

Fıstıklı çama sordu:

— Kayık olur mu dalından,

Ozan senden tekne yapacak?

40 Ağaç dile geldi, cevapladı:

— Kayık olmaz, tahta çıkmaz,

Üç kez bu yaz, karga uçtu

Tepemde bağırdı durdu,

Yaramam işine, tekne olamam!

45 Sampsa, küçük oğlan ayrıldı,

Yürüdü, ilerledi düşünceli;

Sıcak topraklara yöneldi,

Karşısına meşe çıktı;

Dokuz kulaç kucaklasan!

50 Meşeye sordu:

— Meşe senden kayık olur mu,

Uzun yola dayanıklı, sağlam?

Meşe kabullendi, şöyle dedi:

— Çok tahta çıkar benden,

55 Tekneyi tamamlamaya yeter;

Çürük ağaç değilim,

İçim kof, yumuşak değilim;

üç kez bu yaz, her gece

Güneş dikildi tepemde;

60 Ay parıldadı, kuğuk öttü,

Kuşlar dalımda tünler!

Pellervoinen, küçük oğlan,

Çıkardı baltasını omuzundan;

Vurdu ağaca, nacağı savurdu

65 Koca meşe devrildi yere.

Tepedeki dalları kesti önce,

Göğdeyi ikiye böldü;

Kayığa, alt tahtası hazırladı,

Ozanın teknesine, sayısız

70 Kalas çıkardı.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz koca ozan,

Sihirli şarkılarıyla,

Meşe tahtasından,

75 Kayık yapmaya başladı:

Bir türküyle omurga tamam,

Başka şarkı, kenar tamam;

Iskarmozlar, kulaklar

Ekli, bağlı sarılı ulaklar;

80 Üç kelime eksik kaldı,

Güverteyi yapamadı.

Pruvaya, arkaya tahta yetmedi.

Ölümsüz ozan Väinämöinen:

— Yazık, geçen günlerime

85 Tekne hala bitmedi;

Yüzmedi güzel kayık, sularda!

Nerede bulmalı sözleri,

Uygun kelimeler derlemeli?

Kırlangıç başlarından mı,

90 Kuğu sürüsü ucundan mı,

Kazların tüylü sırtından mı?

Bir kuğu sürüsü indirdi,

Yığın yığın kaz öldürdü,

Kırlangıçlar yakaladı.

95 Ne tek kelime, ne yarısı!

Uzun zaman, dertli ozan

Düşünceden, düşünceye daldı:

— Yüz söz bulsam gerek,

Geyik yavrusunun dilinden,

100 Beyaz sincabın ağzından?

Çıktı hemen aramaya,

Düşündüğünü bulmaya;

Tarlalarda geyikleri dağıttı,

Ağaçlarda sincap kovaladı;

105 Aldanmadı çok söz buldu,

Lakin bunlar, işe yaramadı.

Uzun zaman dertli ozan,

Düşünceden düşünceye daldı:

— Yüz söz bulsam gerek,

110 Tuoni batağında, Manala'da?

Manala'da kelimeler aradı

Bir hafta bataкта yürüdü,

Kuş kirazlı yerlerde de bir hafta

Üç hafta ardıç ormanında,

115 Tuonela tepesi, Manala

Çıktı ortaya, önüne serildi.

Yüksek sesle çağırdı,

Tuoni nehrinin kenarından:

— Hey, Tuoni'nin kızı!

120 Bir kayık, boğazı geçeceğim!

Tuoni'nin güdek kızı,

Mana'nın bakiresi,

Çamaşırları tokuçlardı;

Konuştu ozanla, şöyle dedi:

125 — Sana kayık verilmez,

Söylemezsen sebebi

Mana'ya getiren seni;

Ecelinle yok olmadan,

Ölüp parçalanmadan.

130 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

Tuoni beni getirdi,

Mana, toprağına çekti.

Tuoni'nin güdek kızı,

Mana'nın cücesi, dedi:

135 — Yalancıyı yakaladım!

Neye Tuoni getirsin seni,

Mana topraklarına çeksin?

Eğer onlar getirseydi,

Beraber gelirlerdi;

140 Söyle neye geldin Mana'ya?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Demir beni attı Mana'ya,

Çelik sürükledi, Tuonela'ya!

Tuoni'nin güdek kızı,

145 Mana'nın cücesi, dedi:

— Büyülerim yalancıyı!

Eğer demir atsaydı,

Çelik getirseydi,

Kana bulanırdı heryanın,

150 Kıp kızıl kanlar akardı:

Doğru söyle Väinämöinen

Cevapla bu ikinci sorumu?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Su, beni buraya getirdi,

155 Dalgalar sürükledi.

Tuoni'nin güdek kızı,

Mana'nın cücesi, dedi:

— Yine yalan söyledin,

Su getirseydi, dalga atsaydı

160 Evsabından su akardı;

Eteğinden sular damlardı;

Söyle, Mana'ya getiren sebebi!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Son yalanım söyledi:

165 — Ateş getirdi Tuonela'ya,

Alevler Mana'ya sürükledi!

Tuoni'nin güdek kızı,

Mana'nın' cücesi, dedi:

— Yine yalan söyledin,

170 Ateş getirseydi Tuonela'ya

Alev sürükleyseydi Mana'ya,

Saç yanık, sakal ütük olurdu;

Bulmak istersen bir kayık

Söyle gerçeğin ne olduğunu!

175 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Olsa da biraz yalan sözümde

Aldatırsam zaman zaman,

Şimdi söyleyeyim gerçeği:

Bilgimle kayık yapardım,

180 Türkü okur tekne çakardım;

Bir gün söyledim, ikinci gün

Lafım tükendi üçüncü gün;

Kalmadı büyüm, kelimelerim,

Mana'ya kelime bulmaya geldim,

185 Tuoni'nin derinliklerinde;

Lâf yüklü kızak bulsam,

Türkü arabasını onarsam!

Haydi al gel kayığı,

Geçeyim akıntıyı!

190 Mana'nın kızı şöyle dedi:

— Akıl mı yok, çılgınlık neye?

Sebebsiz gelince Tuoni'ye

İyi olur geri dönmen!

Çok kimse geldi buraya,

195 Lakin çıkan pek azdır.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Bir kadın geri dönerdi,

Erkek, olsa da değersiz

Geri dönmez, getir kayığı!

200 Kız getirdi kayığı, yol açtı,

Yaştı. Väinö nehri aştı.

Kız Väinämöinen'e dedi:

— Ey, Väinämöinen geldik Tuoni'ye

Ölmeden, parçalanmadan!

* * *

205 Tuoni'nin kadını, iyi ev sahibi

İki kulplu tahta kapla

İçki verdi Väinö'ya:

— İç afiyetle, yaşlı Väinö!

Väinämöinen çanağa baktı,

210 İçini bir şöyle yokladı:

Kurbağalar yumurtlar,

Kurtlar içinde kaynar.

Yaşlı ozan şöyle dedi:

— Ben buraya pislik içmeye

215 Gelmedim, başıma çanak

Dikmeye de gelmedim, Tuoni'ye.

Burada içki içenler sarhoş olur,

Başına çanağı diken mahv' olur!

Tuonela'nın yaşlı kadını:

220 — Ölümsüz ozan Väinämöinen

Neye geldin Tuonela'ya

Mana'nın kulübesine uğradın;

Tuoni'ye danışmadan,

Mana seni çağırmadan?

225 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Bilgimle kayık yapardım,

Şarkı söyler tekne çakardım;

Diktim direği, arkayı bitirdim,

Sonunda, üç lafımı yitirdim;

230 Bulamadım havada ya da yerde,

Tuoni'ye geldim,

Mana'nın kulübesine,

Söz istemeye, büyü çözmeye!

Tuoni'nin yaşlı kadını:

235 — Mana sır vermez sana,

Tuoni'den tek kelime alamazsın!

Buradan hemen isteğinle,

Geriye dönmezsen, evine

Hiçbir zaman varamazsın!

240 Yaşlı cadı, büyü yaptı

Uyuttu ölümsüz ozanı;

Bir köşeye yerleştirdi,

Altına bir post serdi.

Yarı uyur, yarı uyanık Väinö

245 Orada yattı, uyuyakaldı.

Tuoni'de bir ihtiyar

Koca karı vardı;

Üç parmaklı cadı

Yüz ilmikli bir ağ yaptı.

250 Bin düğümle düğümledi;

Bir gece de, yanındaki

Tuoni'nin oğlu, çengel parmaklı

Fileyi nehre sarkıttı;

Väinämöinen'i yakalamak istedi.

255 Yaşlı ozan dışarıya çıkmasın

Kurtulup kaçmasın Tuoni'den,

Mana'nın ölümlü evinden!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Ölüm başıma kanat gerdi,

260 Tuoni de sonum mu geldi,

Mana'nın kulübesinde?

Büyüsünü kullandı,

Bir demirden böcek oldu;

Yılan gibi uzaklaştı,

265 Tuonela nehrinden,

Ağların arasından geçti.

Tuoni'nin oğlu, çengel parmaklı,

Demir elli, sabah erken

Ağları yoklamaya geldi:

270 Yüz alabalık, bin hani

Yakalanmış, çekti ağı;

İçinde yoktu yaşlı ozan;

Ölümsüz Väinö yakalanmamış!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

275 Tuonela'dan dönünce:

— Hamd'ederim sana Tanrı!

Yaratma artık insanı,

Canlı canlı yollama, Mana'ya!

Ey insan oğlu, kötülük etme

280 Kimseye, yaşadığın müddetçe;

Masuma azap, suçsuza ceza verme!

Sonu, düşer yanarsın,

Tuoni cehenneminde!

Orası, günahı olanların yeridir,

285 Suçluya cehennemde ceza verilir.

Taşdan bir döşek yerde,

Düz koca taşlar alev alev;

Dokusu, böceklerle yılan olan

Bir yorgan, üstlerine serilir.

*

Tuonela'da aradığı kelimeleri bulamayan ozan, çok şeyler bilen, sözü bol dev Vipunen'e başvurmak ister. Bir çobanın sağlık verdiği yoldan deve ulaşır; lâkin, dev Vipunen, ozanı yutuverir.

Väinämöinen ejderhanın karnında demirci kılığına girer; döğer çekiçler. Dev çaresiz bilgilerini ozana verir; Väinämöinen evine döner, kayığını tamamlar. (1-439)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Tuonela'da, ölümlü yerde

Mana topraklarında,

Bulamadı, aradığı sözleri.

5 Nerde bulmalı onları?

Önüne bir çoban çıktı,

Yaşlı Väinämöinen, sordu;

Çoban şöyle cevapladı:

— Var, yüzlerce şarkı, bin türkü

10 Antero Vipunen'in dilinde,

Koca ejderin karnında;

Lakin kolay değildir,

Ulaşmak ejderhaya:

Önce bir dar patika,

15 Ne pek iyi ne kötü;

İğne ucu sanki,

İp incecik sipsivri.

Bir başka yol ardında,

Bıçak sırtı gibi

20 Kolay gelirse adımla.

Sonra gelen diğerk yol,

Kılıç ağzına benzer,

Her an açık geçide.

Yaşlı Väinämöinen, düşündü

25 Demirci Ilmarinen'e gitti:

— Oh, Ilmarinen, yap bana

Demir çarık sağlamca,

Elime de demir elcek,

Çelikten zırhlar işle.

30 Söz bulmaya gidiyorum

Antero Vipunen'den,

Ejderhanın karnından!

Demirci Ilmarinen dedi:

— Duydum ki dev Vipunen

35 Haftalık uykusuna yattı;

Yok ortada kapanları,

Ağları, dev görünmez oldu

Yer altında dinlenir;

Tek kelime bulamazsın,

40 Ne de bir kelime yarısını.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Dinlemedi, yola çıktı;

İlk gün iğne uçlu geçitten,
Kılıç yüzlü yoldan ikinci gün,
45 Üçüncü günün sonunda
Bıçak sırtı yoldan, derken
Geçti gitti, yerler inledi;
Vipunen'in yanına vardı.
Sözü bol bunak dev,
50 Yerde kösülmüş yatmış,
Sözleri beraberinde uzanmış;
Boyun kökünde bir kavak,
Yanaklarında bir meşe,
Huş ağacı şakağında yeşermiş;
55 Çenesinde akçaağaç,
Sakalında çalılar,
Kara çam dişlerinde
Sarmış bürünmüş.
Vainämöinen hali gördü,
60 Sıyırdı kılıcını;
Devin boynundan kavağı,
Yanağından meşeyi,
Huşu şakaklarından,
Sakalından çalıları
65 Kara, çamı dişlerinden
Kesti temizledi.

Demir, sağlam kargısıyla

Ejderhaya yüklendi, dedi:

— Köle oldun insan oğluna,

70 Son ver artık uykuna;

Çık haftalık uykundan

Toprakların altından!

Güzel sözü bol Vipunen

Acıyla uyandı uykusundan;

75 Isırdı Väinö'nun kargısını

Sert demiri yakaladı.

Bilmiyor demir yemesini

Kargıyı tutamadı;

Väinämöinen pek şaşkın,

80 Dev'in ağzı kenarında

Deve bakıp dururken,

Ayağı kaydı birden,

Sol ayağı tökezledi;

Yaşlı ozan, ağzından

85 Dev'in dişleri arasından

Çenesinin içine daldı.

Sözü bol Vipunen, koca dev

Gerdi gevşetti ağzını

Çene kemiklerini işletti

90 Yuttu zavallı adamı;

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Elinde kargı, içerde kaldı.

Yaşlı ozan akıl etti,

Demirci kılığına girdi:

95 Gömleği demir ocağı,

Kol uçları, körükler

Pantolonun paçası, boru;

Çoraplar, demir parçaları,

Dizi örs görevi gördü.

100 Dirseğini çekiç yaptı

Koca devin karnında

Durmasıya çekiçledi;

Gece gündüz demedi dövdü.

Vipunen olanı gördü:

105 — Yaş yaşadım bu yaşıma,

Hiç gelmemişti başıma;

Çok çeşitli şey yedim,

Görmedim böylesini;

Erkek domuz, danalar

110 Gebe inek yutmuştum!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

İçerde döğer işler, çekiçler:

— Sonum geldi sanırım,

Ölümüm mü yaklaştı?

115 Koca devin karnında,

Yem oldum ejderhaya;

Nasıl kurtulmalı,

Nasıl yaşamalıyım?

Kemerdeki bıçak geldi aklına,

120 Sapı budaklı tahta bıçak;

Büyüledi kayık yaptı,

Kürek çekti dolaştı;

Bağırsağın birinden

Diğerine girip çıktı,

125 Köşelerde, düz yerde.

Sözü çok Vipunen, kuşkulandı:

— Yüzlerce insan yuttum,

Bin yiğiti yok ettim

Böylesini görmedim:

130 Ağzımdan kömür çıkar,

Boğazımı kurum tıkar;

Hain herif çık dışarı,

Def'ol da git uzaklara

Kurtar kendini, hem beni!

135 Zorlama, ananı çağırırım,

Büyüklerini getiririm;

Anan gelirse yorulur,

Büyüklerine yük olur!

Bulamadım kimliğini,

140 Nereden çıkıp gelmişsin.

Cin misin, şeytanmısın

Tanrıdan gelen hastalıklmısın,

Bir felaket, bela mısın?

Tanrıdan gelen hastalıksan,

145 Ya da Yaratana'ın can alıcısı,

Tanrı kıymaz iyiye,

Güzeli boş komaz, katlanırım;

Kişiye satılmış isen,

Kolay bulurum geldiğin yeri

150 Kimliğini söylerim;

Okur, söyler büyülerim:

Kötülüğün çıktığı yerden mi,

Can alıcı meleğin yanından

Gaiplerin yurdundan mı;

155 Karayerin dibinden mi,

Kayaların kaynadığı yerden mi;

Fokurdayan kumsaldan mı,

Parıldayan sulardan mı;

Durgun gömüklü bataktan mı,

160 Hiisi'nin yurdundan mı;

Beş dağın mağarasından mı,

Bakır tepelerden mi, geldin?

Hışırdayan çamdan mı,
Tilki dolaşan yerden mi;
165 Geyik koşan ormandan mı,
Ayların taş ininden mi;
Pohjola ovalarından,
Laponya bozkırlarından mı
Koraktan mı çoraktan mı,
170 Savaş alanından mı;
Konuşan otlardan mı,
Dalgaların sırtından,
Açık denizlerden mi
Deryaların dibinden
175 Rutja şelalesinden mi geldin?
Bulutların arasından mı,
Yel'in estiği yerden mi
Fırtınadan, gökten mi?
Nerelisin, nereden çıktın;
180 Ben zavallı yaratığın
Midesine neden girdin,
Saplandın kalbime?
Isırırısın, kemirirsin,
Yetsin artık yaptıkların,
185 Hiisi'nin uğursuzu
Manala'nın köpeği

Dur artık, deşme midemi

Çık içimden, ciğerlerimde

Dolaşıp durma.

190 Söylediğim sözlerle,

Yaptığım büyülerle

Çıkmazsan yine,

Daha kuvvetlileriyle

Büyülerim seni:

195 Cadılar, çıkın topraktan

Şeytan, sen de tarladan;

Yeryüzünün yiğitleri

Çekin kılıçlarınızı;

Kumsaldaki atlılar, yetişin

200 Yardım edin, kuvvet verin.

Yine de mi çıkmazsın

Yetmez mi büyülerim?

Kuvvetlileriyle büyülerim:

Ey orman kaldır adamlarını,

205 Sal perileri çamlıklar;

Suların Tanrısı yiğit yolla,

Yüz kılıçlı kahraman

Demir gibi cesurlar

Söksünler içimdeki şeytanı.

210 Yine de mi çıkmazsın?

Var kuvvetli büyülerim:

Suların Tanrıçası,

Çık dalgalardan koş bana

Yetiş imdadıma, yardıma;

215 Boşa öldürecek beni, içimdeki.

Yine de mi çıkmazsın?

Var kuvvetli büyülerim:

Tabiatın anası, güzel kadın

Altun bakire, yaşlı hanım

220 Sen gel, azabımı dindirmeye

Kötü günlerime son ver.

Yine de mi çıkmazsın?

Var daha kuvvetli büyülerim:

Kudretli Tanrı Ukko,

225 Oturduğun yerlerden, gökten

Fırtınalar al getir

Kulak ver yalvarana;

Kötülükler ersin sona,

Parlak silahımı, ateş kılıcı

230 Al da gel koş çağırmama.

Çıksana içimden,

Yeryüzünün uğursuzu

Def olup da gitsene!

Yer yok sana karnımda

235 Başka taraflara yerleş,

Git uzaklara, geldiğin yere.

Seni biri yollamışsa,

Oralara ulaşır varınca

Ananın evine, buraya yollayana

240 Ulaştığın belli olsun:

Gök gibi gürle, işaret ver

Şimşek gibi çak, aydınlat;

Çelik kapıyı tekmeyle aç

Devir de gir içeri, pencereyi;

245 Yel gibi dal eve, yakala

Evin sahibini arka köşede,

Oy herifin gözlerini,

Kadının kafasını kır;

Başlarını parmağınla bük

250 Sök boyunlarını.

Az gelirse bunlar.

Horozlan bahçede,

Dolaş tavuk gibi;

Ye atları, inekleri parçala

255 Boynuzu yere, kuyruğu gübreye;

Gözleri yerinden fırlasın

Boyunları bükük kalsın.

Rüzgârın saldığı hastalıksan,

Ey hastalık git, geldiğin yoldan

260 Fırtınanın izinden,

Ağaçlarda dinlenmeden;

Oturma, akça ağaçta,

Var bakır dağa

Tepesinde rüzgârı bul

265 Sallasın seni, oyalasın

Fırtına ninni söylesin.

Ya göklerden gelmişsen

Bulutların ardına dön,

Yüksel geldiğin yere;

270 Gökyüzünde oynaş, dolaş

Gir içlerine, buluta ulaş;

Yanan sönen yıldızlara karış,

Soğuklarda pırılda, ateş saç

Güneşin döndüğü dolayda,

275 Ay'ın dolaştığı yerde.

Ya sulardan gelmişsen,

Dön geriye, ulaş denize

Dalgaya gir, suya karış;

Tanrının evinde dolaş

280 Dalgada sürüklen,

Sularda dinlen.

Ölüm diyarından gelmişsen,

Öte dünyadan isen;

Dön oraya, Azrailin Şatosuna,

285 Kaynayan topraklara,

Canlıların göçtüğü yere.

Ormanlardan, Hiisi'nin yanından

Kara çamlı yerden gelmişsen,

Rahat salmam seni oralara

290 Büyüler de koyuveririm:

Dön geldiğin yere, çürü

Yosun tutsun her yanın

Kâinat üstüne çöksün.

Büyüleyip atacağım kötüyü,

295 Erkek ayı inine iteceğim,

Dişi ayı yuvasına katacağım;

Uçuruma gömeceğim,

Oynak batağa, parlak suya

Balıksız göle atacağım.

300 Yer kalmamışsa oralarda,

Pohjola'nın gerisine,

Laponya çorağına, fundalığa

Sürülmemiş topraklara

Aysız güneşsiz ülkelere

305 Güneş doğmayan yere.

Kıvançla dolaş, sevin dolaş:

Orada geyikler boy boy
Ağaçlarda asılı boyunlarından
Aç konuk gelsin, yesin bekler;
310 Karnın açsa sen de yersin.
Rutja şelâlesine atacağım,
Kaynayan sulara,
Akçaağacın, koca çamın
Kütüklerin yuvarlandığı
315 Sellere savuracağım.
Şelalede yer varsa,
Sürüklen dur, yuvarlan
Belki orada da yer yoktur
Tuoni'nin kara nehrine,
320 Manala'nın karanlık suyuna
Ömrün oldukça çıkmasıya;
Dokuz inek bir dana
Çekseler sökemezler;
Dokuzu da öküz olsa, çekemez,
325 Bir kısrağın dokuz tayı da.
Çıkmak için binek istersen,
Cehennemden bir at vereyim
Kızıl yeleli bir aygır
Ağzı ateş, burnu alev saçar,
330 Kuyruğundan duman çıkar;

Binebilirsen çık onunla.

İstersen Hiisi'nin kayağını,

Akçaağaçtan Lemponun kayağını;

Al şeytanın kalın sopalarını

335 Dolaş Hiisi'nin yurdunda.

Hadi, çık şimdi var git,

Gün doğmadan güneş çıkmadan,

Horoz uyanmadan ayrıl.

Çıkmazsan eğer, anasız köpek

340 Ormandan itler salacağım

Peşinden koşturacağım;

Vahşi kuşlara parçalatacağım.

Bir kez geldi bu iş başıma

Tanrılar kurtardı beni.

345 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Bu sözleri büyüleri

Dinledi, şöyle dedi:

— Pek rahatım burada

Zevkle geçiyor vakitlerim;

350 Ekmek yoksa da ciğer yerim

Yağlar fena değil, lezzetli!

Kalbine örsümü çakacağım,

Çekiçleyeceğim heryerini,

Kurtulma ölesiye;

355 Büyülerini, güzel sözlerini

Bana öğretmedikçe.

Bilgi, öte dünyaya taşınmamalı,

Güzel sözler saklı kalmamalı;

Kudret yaşamalı, herkes bilmeli.

360 Güzel sözleri bol Vipunen

Çaresiz, açtı lafın ağzını,

Yığın yığın söz söyledi,

Güzel bilgilerini verdi,

Türküleri öğretti:

365 En güzeli bilmeye,

Herkese lazım olan,

Değer taşıyan söze, değindi.

Çocukların bilemeyeceği,

Yiğitlerin beceremeyeceği.

370 Bir ayağı çukurda,

En erişkin çağında;

Ne bilirse söyledi:

Tanrının ilhanlıyla,

Yaratan'ın arzusuyla,

375 Havalar nasıl doğmuştu,

Su havadan ayrılmıştı;

Derya ile topraklar,

Topraklardan, ormanlar,

Nebatlar nasıl vücut bulmuştu.

380 Ay nasıl yapıldı,

Güneş yerine konduydu;

Gök'e direk dikildi,

Yıldızlar nasıl ekiliydi.

Vipunen'in dedikleri

385 Söylenmedik sözlerdi:

Kelimeler saçım saçım ağzında,

Dilinde cümleler süzüm süzüm;

Dört nal koşan at'ın tıkırtısı

Arka arkaya, bir sıraya,

390 Geceleri de durmasıya, anlattı.

Güneş dinlemeye indi,

Altın ay kulak verdi;

Dalgalar ses kesti açıklarda,

Nehirler akmasını unuttu;

395 Rutja şelalesi artık köpürmedi,

Vuoksi nehri taşamadı.

Sular kurudu Juorta ırmağında,

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Dinledi bütün sözleri,

400 Büyüleri ezberledi;

Yavaş yavaş çıkmasına başladı.

Şu sözleri söyledi:

— Ey Antero Vipunen!

Aç ağzını, büyüt

405 Çene kemiklerini oynat, genişlet;

Karnından bir çıksam toprağa

Evime, yurduma ulaşsam!

Vipunen farkına vardı:

— Çok şey yedim, çok da içtim

410 Görmemiştim Väinämöinen gibisini!

İyi yaptın geldiğine,

Gitsen daha iyi edersin.

Antero Vipunen açtı çenesini

Yaşlı Väinämöinen terketti

415 Dev'in ağzını, çok bilmişin

Karnından kurtuldu;

Kaydı hemen dışarı

Toprağın üstüne düştü,

Su samuru, ya da sincap gibi;

420 Koşa koşa, geldi yurduna,

Demirci Ilmarinen'in ocağına;

Ilmarinen yaşlı ozana:

— Buldun mu sözleri

Öğrendin mi büyülerini;

425 Kayığa kenar yapacak,

Arkasını tahtalayacak,

Teknenin burunu tamamlayacak?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle cevap verdi:

430 — Buldum binlerce kelime,

Çıkarttım sözleri

Kapalı yerden, getirdim:

Aydınlattım bilmeceleleri!

Kayığının yanına vardı,

435 Hazırladı, tamamladı

Kenar yaptı, arkayı tahtaladı

Tekneye burun çaktı.

Kayık yontulmadan oldu,

Keresteye el değmeden doğdu.

*

Yeni gemisini, bulduğu kelimelerle tamamlayan ozan Pohjola'ya yönelir. Demirci Ilmarinen'in kız kardeşi, ozanın ne maksatla yola gittiğini haber alır; ağabeysine olayı anlatır.

Demirci Ilmarinen, kendisinin sevdiği kızı ozanın almak istemesinden üzüntü duyar ve arkasından yola çıkar.

Ilmarinen kızakla ozan kayıkla Pohjola'ya varırlar; kız, yaşlı ozanı istemez, demirciyi sevmektedir. (1-559)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Başladı düşünmeye:

Bir eş aramaya, gitse mi,

Bir güzel bakire istemeye,

5 Pohjola'nın karanlıklarına?

Karar verdi sonunda,

Kayığımı kırmızıya boyadı;

Bezede altun yaldızla,

Gümüşlerle süsledi.

10 Birkaç zaman geçti,

Bir günün erken saatinde

Yüz parçadan gemisini,

Dalgalara sürükledi;

Direğini yükseltti,

15 Açtı kızıl yelkenleri.

Deniz masmavi; altında

Dalgalar mavi mavi geçer,

Väinämöinen üstünden aşar.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

20 Dua etti, Tanrıya sığındı:

— Büyük yaratıcı, ulu Tanrı!

Koş yardıma, kahramana

Güç ver, kuvvet ver!

Ey rüzgar salla tekneyi!

25 Dalgalar, siz de yol verin,

Kürek çekmeden,

Akıntıya kapılmadan,

Açığa sürüklenmeden

Teknem ilerlesin!

* * *

30 Gecelerin kızı Annikki,

Karanlıkların bakiresi,

Çok çalışkan kızcağız

İşine erken başladıydı,

Suda çamaşır yıkardı;

35 Kırmızı basamaklarda,

Büyük köprünün yanında;

Karşısında ada..

Bakınır dört yana

Buluta, dağa, dalgalara!

40 Gökte güneş pırıl pırıl,

Işıl ışıl dalgalar;
Gözleri denizi yoklar,
Başıyla etrafı kollar;
Batıda, Suomela menbaında,
45 Väinöla akıntısında,
Mavilikler ortasında
Bir nokta!
Bu ne ola?
Denizdeki kara nokta,
50 Mavi dalgalarda;
Kaz sürüsü mü?
Kaz, ya da martı sürüsü
Uçar yükselirdi havaya!
Balık, ya da başka yaratık?
55 Balık yüzer çırpınır,
Dalardı sulara!
Bir kaya ya da, ada?
Sular kaplar, dalga yalardı!
Kayık yaklaşmakta:
60 Döner döner gelir,
Süzülür yelkenleri,
Dumanlı buruna, adaya..
Annikki, güzel kız
Seçti tekneyi, düşündü:

65 — Kardeşimin kayığı,

Babamın teknesi

Girsin içeri;

Hâydi kaygel bu yana!

Yad kişinin teknesi,

70 Bilinmedik bir taşralı

Durmasın, çekilsin açığa;

Uzaklarda dolaşsın

Dönsün arkasını bizden yana!

Kayık dolaylardan değildi;

75 Lâkin, yabancı da değildi.

Väinämöinen'in teknesi

Ölümsüz ozanın kendisi!

Annikki, koştı yaklaştı;

Bir kelime, belki

80 Birkaç söz söylemek diledi:

— Yolculuğun hangi yana

Yaşlı Väinö?

Ne ararsın buralarda

Ölümsüz ozan?

85 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Çıktım balık avına,

Alabalık, ağımla avlamaya;

Tuoni sularında,

Derin, kara akıntıda!

90 Güzel bakire, Annikki

Biraz kızgın cevap verdi:

— Boş yalanlar deme bana,

Bilirim nasıl gidilir ava;

Babam çıkarken alabalığa,

95 Tekne yüklü olur takımla;

Çeşitli ağlar,

Yığın yığın kancalarla!

Yaşlı Väinämöinen

Doğruyu söyle bana,

100 Yolculuğun hangi yana,

Ne ararsın buralarda?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Çıktım kaz avına,

Süslü kanatlıları ararım;

105 Derin sularda, akıntıda!

Annikki, kızgın biraz:

— Yalan nedir bilirim,

Doğruyu da sezerim!

Babam gider kaz avına,

110 Yayları omuzunda;

Sırtında, ok torbası,

Kara köpek arkasında;

Bir taştan o bir taşta,

Kıyılarda, atlar sıçrar

115 Yavruları yanında;

Yaşlı Väinämöinen

Doğruyu söyle bana,

Yolculuğun hangi yana,

Ne ararsın buralarda?

120 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Tut ki giderim döğüşe,

Diz boyu kan akan yere!

Annikki, güzel bakire:

— Bilirim döğüşe nasıl çıkılır,

125 Gördümdü babamı eskiden

Savaşa giderken;

Yüz kişi kürek çekerdi,

Ayakta dikilirdi bin insan;

Yaylar burun buruna,

130 Bellerinde asılı kılıçları;

Yaşlı Väinämöinen

Doğruyu söyle bana,

Yolculuğun hangi yana,

Ne ararsın buralarda?

135 Yaşlı, ağırbaşlı Vainamöinen:

— Kız, hele gelsene yanıma,

Gir görelim kayığıma,

Söylerim kulağına,

Doğruyu anlatırım!

140 Annikki ,güzel kız:

— Rüzgar dolsun kayığına,

Fırtınalar seninle olsun!

Şimdi batırırım tekneni,

Gömerim burnunu sulara!

145 Doğruyu söyle bana,

Ne ararsın buralarda?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Katdımsa da biraz yalan

Doğrusu şudur, inan:

150 Kız almaya giderim,

Bakireyle evlenmek dileğim

Pohjola dolaylarında!

* * *

Annikki, hırçın kız

Anlayınca işin doğrusunu,

155 Vaz geçti yıkamaktan;

Çamaşırlarını aldı,

Tırmandı basamaktan,

Büyük köprüye vardı.

Mintanını kollarına,

160 Eteğini ellerine topladı;

Kaçtı uzaklaştı,

Seppo'nun evine vardı.

Seppo Ilmarinen

Ocağının başında,

165 Ateşte demir döğür,

Gümüş kakmalardı.

Üstü başı, her yanı

Kirin pasın içinde,

Başında demir kıymıkları.

170 Annikki, güzel kız,

Demircinin kardeşi, dedi:

— İlmari, bana bir iş yaparsan;

Güzel yüzük parmağıma,

Kulaklarıma küpeler,

175 Beş altı da bakır kemer

Takarsan; gelen haber

Sanırım hoşuna gider!

Demirci Ilmarinen:

— İyi haber getirdiysen,

180 Güzel bir iş yaparım;

Kulaklarına küpe,

Başına taç takarım!

Haberini beğenmezsem eğer,

Takdıklarımı söker,
185 Hepsini ateşlere atarım!
Annikki, şöhretli bakire:
— Kabul ettim İlmari,
Olsun dediğin gibi:
Görüp beğendiğin,
190 Sevip istediğin
Bakireye ne oldu?
Demir döğör durursun,
Ocağının başında
Çekiçler yorulursun!
195 Yaz boyunca at nalı,
Kış günleri araçları;
Geceleri kızak onarırsın,
Gündüzleri takarsın;
Unuttun kızları,
200 Pohjola'ya gitmeyi
Düşünmedin eş istemeyi!
Üşüştüler, açık gözler
Yerine geçmek isterler;
Sevgilini kapacaklar,
205 Oynaşını kandıracaklar;
Üç yılın var bekledin boşa,
İki yıldır evlenmeyi diledin.

Väinämöinen de bu yolda,

Dolaşır mavi sularda;

210 Teknesinin burnu gümüş,

Bakırdan kürekleri;

İçine kurulmuş kayığın

Pohja yoluna çıkmış!

Demirci Ilmarinen

215 Pek üzüldü haberden,

Sıkıldı bir an içinde;

Maşası avucundan düştü,

Çekiç kaydı elinden.

Kardeşine söyle dedi:

220 — Bir güzel iğ, yüzükler,

Çifter çifter küpeler,

Beş altı da kemer

Yapacağım sana;

İyi haber verdin bana!

225 Koş hazırla hamamı,

Dumanlat mis kokulu ocağı;

Bol odun yak,

Küllü suyu unutma!

Başımı yıkayayım,

230 Vücudumu ağartayım;

İsler son bahardan kalma,

Kirlerim kıştanberi.

Annikki, güzel kız

Isıttı hamamı;

235 Rüzgarın döktüğü dalla,

Yıldırımın kırdığı odunla;

Nehirden düz taş çıkardı,

Yerleştirdi ocağa.

Pınardan su getirdi, külledi;

240 Demetleri hazırladı, yumuşattı.

Damat başını yıkayacak,

Vücudunu ağartacak..

Ölümsüz çekiççi,

Demirci İlmarinen

245 Yaptı kızın isteğini;

Hamam hazır olunca,

Hepsini verdi kıza.

Güzel kız, Annikki:

— Hazırladım hamamı,

250 Mis kokulu ocağı yaktım;

Demetleri kaynattım,

Suya kül de kattım!

Git (keselen) onlarla,

Bol bol yıkan sularda;

255 Başın beyaz keten,

Gözlerin kar tanesi

Olsun, parlasın!

İlmarinen hamama girdi,

Yıkandı temizlendi.

260 Boynu yumurta gibi,

Vücudu daha da beyaz

Döndü eve geldi;

Yüzü ap aydınlık

Yanakları kırmızı.

265 Söyledi, şöyle dedi:

— Annikki, kardeşim

Getir şimdi; temizinden

Yeni evsap, gömleği keten;

Giyineyim, görücülüğe gideyim.

270 Annikki keten gömlek getirdi

Temiz vücuda, çıplak tene;

Onları annesi diktiydi

İs olmayan vücuduna,

Kemikleri görünmeyen oğluna.

275 Anasının kızken ördüğü

Yumuşak çoraplara kunduraları,

Aldı geldi; İlmarinen giyindi.

Mavi yelek, içi ciğer kızılı,

Keten gömleğin üstüne;

280 Dört astarlı yün ceket,

Mavi yeleğin üstüne;

Bin dikişli güzel kürk,

Yün ceketin üstüne;

Anasının kızken ördüğü

285 Altun işlemeli kuşak, bele;

Lapon çocukların ördüğü

Altun işlemeli elcekler, ele;

Babasının gençken satın aldığı

Güzel tâkye, altun saça..

290 Demirci Ilmarinen

Giyindi, hazırlandı,

Kölesini çağırdı:

— Hazırla atı, koş

İşlemeli, süslü kızağıma,

295 Hemen gideceğim Pohja'ya!

Köle şöyle dedi:

— Atlarımız altı tane;

Yulafla besli, kuvvetli,

Hangisini koşsam ki?

300 Demirci Ilmarinen:

— En güçlüsünü seç!

Koş, kahve renkli kızağa;

Atın başına, altı çingirak

Tak, yedi püskül

305 Sallandır yanlarına!

Kızlar beğensin,

İmrensin bakireler!

Ayı postunu kızağa ser,

stnde oturayım;

310 Fok derisini hazırla,

Sırtıma rtneyim!

İlmarinen›in kölesi

Tayı hazırladı, koşumladı;

Altı püskül, yedi çan

315 Bağlayıp, sallandırdı.

Ayı postunu serdi;

Fok derisini yerleştirdi.

Demirci İlmarinen

Yola çıkarken,

320 Ukko ‘ya dua etti;

Gökte yaşayan tanrıya

Yalvardı, şöyle dedi:

Ukko, uluların ulusu!

Tâze kar yağdır, gökten

325 Yer yüzüne, ince taneli,

Rahat kaysın kızağını!

Ukko yalvarmayı beğendi.

Taze karı gönderdi;

Yığıldı ince taneler

330 Otlara, fundalara, yerlere..

Demirci İlmarinen

Kızağına bindi hemen:

Ulu tanrı, yanımda ol!

Mutluluklar, yardımına geliniz

335 Dizginlerim kopmasın,

Kızağım yıpranmasın!

Bir elinde dizginler,

Kırbacı bir elinde

Uzaklaştı süratle.

340 Kıyılarda kumsalları aşarken,

Göksü ıslandı dalgalardan;

Gözlerine kum doldu,

Atın ayaklarından.

Bir gün gitti, iki gün,

345 İçinde üçüncü günün,

Väinämöinen'e rastladı:

Yaşlı ozana yaklaştı,

Şöyle dedi, söyledi:

— Oh, yaşlı Väinämöinen!

350 Aynı kızın peşindeyiz,

Karşılıklı rakibiz,

Gel de dostca anlaşalım;

Dilemediğine varmaya,

Kızı zorlamayalım!

355 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

— Kabul ettim anlaşmayı,

Dilemediğine varmaya

Kızı zorlamayalım!

Kendi seçsin bakire,

360 Varsın gönlünün çektiğine;

Diğeri üzülmesin,

Talihine küsmesin;

Küserse de uzun sürmesin!

Ayrılırlar, ayrı ayrı

365 Yollarına düşerler..

* * *

Tekne titretir kıyıları,

At koşar yer sarsılır,

Zaman geçer ağır ağır.

Karanlık Pohjola'da

370 Gün ışımakta,

Boz köpek ulumakta..

Pohjola'nın yaşlı erkeği:

— Kız, git bak dışarı!

Köpek neye ulur,

375 Kıl kulaklıya ne oldu?

Marifetli ev kızı

Şöyle cevap verdi:

Vaktim dar babacığım,

— Ahırda ineğe bakacağım;

380 Sürüyü dışa salacağım;

Değirmen beni bekler,

Unumu öğüteceğim;

Taşlar büyük, un ince,

Döndüren güçsüz!

385 İt dışarda yavaşça ulur,

Homurdanır durur.

Pohjola'nın yaşlı erkeği

Karısına şöyle dedi:

— Karı git bak dışarı!

390 Köpek neye ulur,

İt havlayıp durur?

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Hem vaktim yok, gitmem de!

Evdekiler kalabalık,

395 Yedirmeye geldi vakit,

Kahvaltı koyacağım;

Hamur bezelenecek,

Kalın ekmeğe pişecek;

Ekmek kalın, beze ince,

400 Yapan güçsüz!

Pohjola'nın yaşlı erkeği

Döndü oğluna, dedi:

— Kadınların azdır zamanı,

Hele sabahları!

405 Kızlar da meşgul,

Tandırda otursa, ya da

Yatsa yatakta;

Hadi oğlum, sen git bak!

Oğlan şöyle dedi, söyledi:

410 — Vaktim yok hem, gitmem de!

Körelmiş baltam,

Lâzımgelir bilemem!

Kalın kütük kesilecek,

Yığın odun bölünecek;

415 Yığın büyük, dallar ince,

Kesen oğlan daha ince!

Dışarda köpek ürür,

Adanın tek bekçisi

Koca it, ulur durur;

420 Ayaklarıyla yeri deşer,

Kuyruğunu yumak yumak

Sallar büker..

Pohjola'nın yaşlı erkeği

Kendi kendine söylendi:

425 — Köpek ürümez boşa,

İşin içinde iş ola;

İt sebepsiz ulumaya!

Gitti bakmaya,

Evin önünden geçti;

430 Dolandı arka tarafa,

Dört köşeye; heryana,

Köpeğin kokladığı yere,

Burnunu diktiği yöne

Baktı, gözü takıldı:

435 Kıyıdan, kırmızı kayık gelir;

İşlemeli bir kızak da seğirdir.

Adanın yaşlı erkeği

Hemen içeriye girdi,

Şöyle seslendi:

440 — Haydi şimdi, konuk var!

Bir tekne deniz kıyısında,

Bir kızak da karlarda!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Nasıl bile bilsem,

445 Kılıklarından mı seçsem

Kimdir gelen kişiler?

İyiye mi, kötüye mi

Konukların gelişleri?

Kızına haber verdi:

450 — Haydi kızım, hemen

Koy ateşe kütükleri!

Kan çıkarsa kötülük,

Su akarsa esenlik

Gelecek evimize!

455 Kız ateşe kütük koydu,

Alevleri tazeledi.

Kan çıkmadı, su akmadı;

Bal şerbeti damladı.

Ocakta yatan biri,

460 Yorgan atlından, seslendi:

— Odundan bal çıktı,

Şerbet aktı, görüldü;

Gelenler, mutlak görücü;

Akan şerbet, bu demek!

465 Dışarıya koşuştular,

Başlar güneye çevrildi ;

Denizde dolaştı gözler:

Güneyden yana bir kayık,

Bir yelkenli yepyeni;

470 İçindeki bir yiğit,

Elinde bakırdan kürekleri;

Güzel kızak pırıltılı,

Gösterişli gelişi var;

Altı güzel kuğuk kuşu,

475 Ötüşürler neşe dolu;

Dizginlerde, sıkı sıkı

Tutulu bir yiğit!

Pohjola'nın yaşlı kadını

Kızına şöyle dedi:

480 — Gelenlerin hangisini seçersin,

İki görücüden kimi beğenirsin?

Kayıktaki, yaşlı Väinämöinen,

Hazinelere getiriyor sanırım;

Hediyeler dolu tekne!

485 Kızaktaki yiğit ise,

Demirci Ilmarinen'dir;

Boş vaitler getirir,

Büyü dolu kızağı!

Odaya geldiklerinde,

490 Bal şerbeti ikram et

İki kulplu tahta tasla;

Gönlün kime çekerse ona,

Kalbinin beğendiğine

Tası uzat, şerbeti ver!

495 Bana kalırsa eğer,

Väinämöinen'e değer;

Hediyeleri bol dedim,

Teknesi dolu hazineler;

Tası sen ona ver!

500 Pohjola'nın güzel kızı

Dedi, döktü içini:

— Oh, beni karnında taşıyan!

İstemem zengin kişi,

Ne de bilgisini!

505 Yüz güzelliği dileğim,

Boy bos gösterişi;

Bugünedek satılmadı bakire

Hediyeyle, para ile;

Karşılıksız vermelisin kızını,

510 Demirci İlmari'ne!

İyi Sampo yapıcısı,

Tanır herkes onu.

Güzel kızın anası:

— Zavallısın kızım benim

515 İstersin gitmek İlmarine'ye!

Eli yüzü kir dolu;

Hergün başını mı yıkarsın,

Ya da çamaşırını mı?

Kız cevap verdi:

520 — Väinölä'ya gidemem,

Kocamışa yardım edemem;

Bir işe yaramaz ihtiyarcık,

Pek can sıkar bunamış!

Bu sırada, yaşlı Väinämöinen

525 Kürekledi kayığı,

Kıyıya yanaştırdı,

Çekti karaya.

Dalarken kapıdan içeri,

Daha eşikteyken,

530 Gevezeliğe başladı:

— Bakire, gelmek istermi benimle,

Ölenedek eş olmaya, evime;

Hayatım boyunca eşim,

Bağrımda güvercinim?

535 Pohjola'nın güzel kızı:

— Yaptın mı kayığı,

Tekneyi hazırladın mı;

Kirmanımın parçasıyla,

Tekerinden örekemin?

540 Yaşlı Väinämöinen:

— Yaptım güzel tekneyi,

Sapasağlam oldu gemi;

Rüzgara dayanıklı,
Kullanışlı kötü havada;
545 Dalgaları iyi geçer
Suda atlar, sıçrar,
Süzülür nilüfer gibi;
Pohjala'dan aştı geldi
Suları, akıntıları!

550 Pohjola'nın güzel kızı:

— İstemem ben kayıkçı,
Dalgalarda dolaşanı sevmem!
Yel almıştır aklını,
Kuzey rüzgârı

555 Kafasını sakatlamıştır!

Gitmek istemem seninle,
Evine uğramam bile;
Sana döşek seremem,
Paylaşamam yastığımı!

*

Demirci Ilmarinen'de Pohjola'ya ulaşır; kızı ister.

Kızı vereceklerini ancak bazı şartların yerine getirilmesi gerektiğini söylerler: Yılanlı tarlayı süreceksin; Tuonela'da bir ayı yakalayacaksın, vesaire..

Ilmarinen istenilenleri yapar ve kızla nişanlanır. (1-415)

Demirci Ilmari girdi içeri,

Damın altına yerleşti;

Tahta çanakla şerbet verdiler,

Aldı Ilmarinen şöyle dedi:

5 — Ay gökte parladıkça

Kabul etmem ikramları,

İçkinizi içemem!

Umudum, oynaşım hazır mı?

Pohjola'nın yaşlı kadını:

10 — Kolay değil kız almak;

Gerekli, şartlara uymak:

Hiisi'nin yurdunda,

Yılanlı tarlalarda

Toprak süreceksin,

15 Sabana el değmeden!

Lempo, epi zaman evvel,

Duyduk tarla sürdüydü,

Oğlum da başladıydü

Beceremedi yarıda bıraktı!

20 Demirci İlmarinen

Gecelerin kızına,

Karanlıkların bakiresine

Yaklaştı, şöyle dedi:

— Akşamın kızı,

25 Gün batımının tatlısı!

Hatırlarmısın o anı?

Bir Sampo yapmaktaydım,

Ocakta kapak çekiçlerdim

Söz vermiştin bana,

30 And da içmiştin;

Allah tanıkdı bize,

Benimle gelecektin;

Ölenedek eşim,

Bağrımda güvercinim

35 Olacaktın, unuttun mu?

Anan vermiyor seni,

Şart sürüyor ileri;

Yılanlı tarlayı sürmeliyim,

Hiisi'nin toprağını deşmeliyim!

40 Kız ümitli üzgün:

— Ölümsüz çekiççi,

Demirci İlmari

Üzme kendini!

Altundan bir saban yap,

45 Süsle, gümüşle döşe,

Tarlayı onunla işle!

Demirci İlmarinen

Bir tutam altun attı,

Gümüşler de koydu ocağa,

50 Sabanını hazırladı.

Demirden çarık ayağına,

Sırtına çelikten zırh,

Çelik kemer beline,

Taş eldiven eline,

55 Kuşandı, giyindi.

Güçlü atı sabana koştu,

Çalışmaya koyuldu;

Küçük başlar kaynaşır,

Kafalar oynaş dolaş.

60 — Ey yılan, sana kimdir

Baş kaldırtan,

Yoluma kim serdi seni?

Kafan dimdik, korkulu

Boynun sert, çekil yolumdan,

65 Otlara sokul, çalıya saklan,

Kuru otlara bürün!

Kafanı çıkarırsan,
Ukko kızacak da ezecek,
Oklar batıracak,
70 Demir dolu yağdıracak!
Yılan süründü, uzaklaştı,
İlmarinen sürdü tarlayı.
Böcekler yumul yumul,
Yılanlar kıvrım kıvrım
75 Yuvarlandı, kaçıştılar.
İlmarinen bitirdi işini
Döndü Pohjola'ya geldi:
— Sürdüm yılanlı tarlayı,
Açtım arkları, aralıkları,
80 Versenize bana kızı!
Bir tanem benim olacak mı?
Pohjola'nın yaşlı kadını:
— Kolay değil kız almak,
Gerekli şartlara uymak:
85 Tuoni'nin ayısını,
Mana'daki canavarı
Tuoni'nin ormanında,
Mana dolaylarında tutmalısın;
Gem takmalısın ağzına!
90 Çok yiğitler gitti bunu yapmaya,

Lakin dönmedi hiç biri!

Demirci İlmarinen

Sevgili oynaşı buldu:

— Bir başka şart koştular.

95 Bana zorluk verdiler;

Tuoni'nin ayısını,

Mana'daki canavarı

Gemleyeyim istediler!

Genç kız üzgün, ümitli

100 Şöyle öğüt verdi:

— Demirci İlmari,

Ölümsüz çekiççi!

Git hemen üç şelaleye,

Otur orda bir taşta;

105 Köpüklü sulara

Çelikle demiri gem yap,

Dizginleri büyüle,

Canavara bu gemleri takarsın,

Ayıyı kolay yakalarsın!

110 Demirci İlmarinen

Kızın dediğini yaptı;

Hazırladı çelikten gem,

Demir başlık büyüledi.

Yola çıktı, diledi:

Ele sislerini duman yap,

Yolla avın dolaştığı yere;

Göremesin geldiğimi,

Elimden kurtulamasm!

120 Demirci Ilmarinen

Canavarı gemledi;

Tuoni'nin kuytu ormanından

Döndü geriye, geldi eve:

Koca karı, şimdi ver kızı!

125 Yakaladım ayıyı, Tuoni'de

Gemledim Mana canavarını!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Sana vereceğim küçüğümü,

Mavi ördeğim, tarla kuşum

130 Eş olacak sana; bir şartla:

Tut getir turna balığını,

Tuoni nehrinde, Manala'da!

Balık oynak, geçmez ele;

Yüz yiğit gitti tutmaya,

135 Hiçbiri geri gelmedi!

Ilmarinen pek kızdı,

Kapıldı ümitsizliğe;

Koştı oynaşını buldu:

— Yine zorluk çıkardılar,

140 Belalısı işlerin;

Turna balığına gideceğim

Tuoni'ye, dipsiz Mana şelâlesine!

Pohjola'nın güzel kızı

Şöyle öğüt verdi:

145 — Demirci İlmari

Üzme kendini!

Ateşten bir kartal yap,

Koskoca bir ak kuş;

Sal balığa, onunla

150 Tutarsın canavarı, Tuoni'de;

Mana'nın şelâlesinde!

Demirci İlmarinen, hemen

Demirden bir kartal yaptı;

Beyaz tüylü koca kuş,

155 Pençeleri sert çelikten,

Yelken gibi kanatları.

Çıktı kuşun üstüne,

Omuzuna oturdu;

Yol verdi kuşa, dedi:

160 — Güzel kuşum havalan,

Gösterdiğim yolda uç

Tuoni'nin kara sularına,

Mana akıntısına!

Görür görmez balığı,

165 Yakala canavarı!

Kartal, koca kuş

Kanat çırpıtı uçtu

Turna balığı avına,

Canavarı yakalamaya,

170 Bir kanadı dalgaya sürter

Diğer kanat göğü deler;

Pençesi suları yarar,

Gagası kayalara çarpar.

İlmarinen balığı arar,

175 Gözleriyle denizi tarar.

Canavar sudan, birden

Göründü, fırladı

İlmarineni yakaladı.

Kartal gördü olanı,

180 Çabuk uçtu çullandı;

Büktü balığın boynunu,

Kafasını salladı;

Balık, kurtulup kaydı

Kara çamurlara karıştı.

185 Su canavarı, derken

Sudan çıktı yeniden;

Dili iki arşın, dişleri

Tırmık sapı sanki!

Ağı üç ırmak boyu,

190 Yedi kayık uzunluğu sırtı;

Demirciye saldırdı.

Kartal, süzüldü sağdı

Turna balığına çullandı..

Kartal, ne büyük ne de küçük:

195 Gagası yüz arşın,

Altı ırmak akıntısı, boğazı!

Dili altı zıpkın gibi

Pençeleri beş tırpan, uzun!

Saldırdı, canavarı yakaladı,

200 Güzel pullarının içine daldı.

Pullu turna balığı,

Kartalın kanadına sarıldı;

Dalgalara çekip aldı.

Kuş silkindi çıktı yüze,

205 Derinlerden sıyrıldı;

Demir pençeli kartal

Hız aldı yeniden, çullandı;

Pençelerini çelik dağa

Çarpar gibi sapladı.

210 Pençeleri kartalın

Yapışmadı sırtına,
Taştan sert canavarın.
Kaydı pençeler kayadan,
Balık suya daldı;
215 Kurtuldu kartalın ayağından,
Lakin sırtı yaralandı.
Çelik pençeli kartal
Hız aldı, yeniden çullandı;
Gözleri ateş gibi parlar,
220 Tek pençesini balığa saplar,
Tam sırtına, canavara!
Boşta kalan pençesiyle,
Tutundu bir çelik dağa;
Kaldırdı koca balığı,
225 Yumşak dalgaların üstüne..
Su suya benzemezdi,
Balık pullarıyla kaplı;
Hava havaya benzemezdi,
Kartal tüyüyle kaplı.
230 Demir pençeli kartal
Sürükledi götürdü canavarı,
Kozalaklı bir koca çam üstüne;
İç etlerini yedi, parçaladı
Yanlarını, kafasını ayırdı.

235 Demirci Ilmarinen

Gördü olanı:

— Hey koca kuş, uğursuz!

Sefil mahlûk, yazık

Parçaladın balığı,

240 Deştin de karnını;

Sırtını yırttın,

Gövdesini başından ayırdın!

Demir pençeli kuş kızdı,

Havalandı göğe uçtu;

245 Bir bulutun kenarından kayboldu! ..

Bulutlar yerlerinden oynadı,

Gökler inim inim inledi,

Havanın kapakları ters döndü;

Gökkuşağı ikiye bölündü,

250 Ayın menteşeleri söküldü.

Demirci Ilmarinen,

Aldı gitti balık başını

Kızın anasına verdi,

Şu sözleri söyledi:

255 — Bir iskemle getirdim,

Hiç eskimez inan,

Pohjola'nın güzel evine!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Sürdün yılanlı tarlayı,

260 Böcekli toprakları işledin;

Manala canavarını gemledin,

Tuonela ayısını demirledin;

Koca balığı da getirdin,

Bu korkunç yaratığı;

265 Tuonela nehrinden,

Manala sularından!

Versem mi ki kızımı,

Güzel güvercinimi, sana!

Balığın başını kopardın,

270 Gövdesinden ayırdın;

Midesini, sırtını parçaladın,

Karaciğerinin tadına baktın,

Böylesine, bana kötülük yaptın!

İlmarinen, şöyle dedi:

275 — Koca canavarı bilmezsün,

Zarar vermeden ele geçiremezsiniz!

Hazır mı benim oynaşım,

Sevip arzuladığımı?

Pohjola'nın yaşlı kadını:

280 — Kızım hazır, güzel eşin,

Bilirim onu pek özledin;

Vereceğim güzel kuşumu,

Senin olacak güvercinim;

İlmarinen'e eşlik yapacak,

285 Koynunda tavuğu olacak!

* * *

Yerde bir çocuk oynardı

Şöyle söze karıştı:

— Yabandan bir kuş uçtu,

Bir yad kuş

290 Gökleri deldi geldi!

Bir kanadı bulutlarda,

Bir kanadı dalgada;

Kuyruğu denizi okşardı,

Döndü ağdı dolaştı.

295 Erkeklerin oturduğu yere saldı,

Tavan demir, giremedi.

Döndü, ağdı dolaştı.

Kadınların oturduğu yere saldı;

Gagasıyla, kapıyı tıkırdattı,

300 Tavan bakır giremedi.

Döndü, ağdı dolaştı

Kartal sonu, genç kızların,

Bakirelerin şatosuna ulaştı;

Gagasıyla kapıya vurdu,

305 Bakirelerin damı ketendi

Kolay içeriye girdi,

Yöneldi bir direğe,

Oradan da pencereye;

Pencere yerinden söküldü.

310 Yüz tüylü güzel tüylü,

Duvarlara kapıya,

Kızlara baka baka uçtu,

Örgülü saçlıları, süzdü durdu.

En güzel saçlıyı,

315 İnce tenliyi buldu.

Saldı demir pençesiyle

Kaptı kızı, en güzeli,

Ördeklerin tatlısını seçti.

Güzel tenli, iyi huylu,

320 Al yanaklı, kanlı canlı,

Yumşak tüylü, gururlu

Güzel vücutlu bakireyi kaptı!

Pohjola'nın yaşlı kadını:

Çocuğa şöyle dedi

325 — Nerden duydun, nasıl bildin,

Altun topum, öğrendin?

Kızımın yetiştiğini

Örgülü saçlımın oynadığını?

Altunları mı, ya da

330 Gümüş süsleri mi parladı;

Üzerine güneş mi vurdu,

Ay mı doğdu?

Çocuk, oturduğu yerden:

— Başım küçük ise de,

335 Şöyle bildim bunları:

Tarla faresi yol gösterdi,

Beni güzel kıza yolladı;

Babası bir yiğitmiş,

Gemilerle nehri aşarmış;

340 Anası da tanınmış,

Kalın ekmek yaparmış,

Hamuru iyi kabartmış,

Pek konuk severmiş;

Kızın methini böyle duydum!

345 Bir kere de eve geldim,

Kilerinde gizlendim;

Sabah erken, şafakla

Duman bacadan çıkarken;

Güzel kıızı evinde,

350 Değirmen çevirirken gördüm!

Guğuk kuşları gibi, taşlar

Ötüşürlerdi elinde!

Bir kere de tarlada,

Güzel kızı kırlarda

355 Koşar, oynar gördüm;

Kırmızı tencereleri kaynattı!

Son geldiğimde pencereye,

Kızı kumaş dokur gördüm;

Kasnağından güzel sesler çıkardı,

360 Mekik ellerinde uçardı,

Kumaş sincap gibi zıplardı!

Pohjola'nın yaşlı kadını

Döndü kızına, şöyle dedi:

— Ha hay, güzel kızım

365 Demezmi idim her zaman?

Gezme, dolaşma kırlarda,

Şarkı söyleme, türkü çağırma;

Güzel boynunu sakla,

Tatlı beyaz kollarını da;

370 Dolgun göğüslerin,

Vücudunda çekici yerlerin

Görünmesin, demedim mi?

Her vakit seni gizlemek diledim,

Zorladım emek verdim;

375 Baharlarda kışkandım,

Keşke kapatsaydım

Gizli yerlerde; beni dinlemedin!

Kumaşımı orda öreydin,

Finlandiyalı yiğitler

380 Seni duyup görmeseydi!

Yerde yatan çocuk

Lafa tekrar karıştı:

— Kısırak kolay saklanır,

Yelesi de gizlenir;

385 Lakin genç kızı saklamak,

Kaçırmak herkesten

Ayıp olur doğrusu!

Koca deniz ortasında, kalede

Kızını gizlesen de,

390 Güvercinin orada büyüse

Görücüler gelmezdi!

Bilgin, yiğit hiç kimse

Onu eşliğe istemezdi!..

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

395 Başı yerde, pek kederli

Tuttu memleketinin yolunu,

Şöylesine söylendi:

— Yazık bana, koca bunak!

Genç yaşımda evlenmemiş

400 Bekar kalmışım;

Delikanlı çağında

Bir kadın almamışım!

Pişman olmak gerekmez,

Genç yaşında evlenene;

405 Çoluk çocuk isteyene,

Yuvasını erken kurana!

Çıkarmayın aklınızdan,

Yasaklanır her zaman:

Yaşlılar, gençle evlenmesin,

410 Güzellere gönül vermesin!

Yaşlı bunak,

Yiğitle bahse tutuşmak,

Kürek çekmek, yarış yapmak,

Aynı kıza talip olmak

415 Yasak!.

*

Demirci İlmarinen'in düğününde Pohjola halkı büyük hazırlık yapar. Âdetlerine uyarak bir kocaman öküz de keserler. Dolaylarda kim varsa dâvet edilir, yalnız Çapkın Lemminkäinen çağırılmaz. Yenilir içilir. (1-490)

Şimdi hangi şarkıyı okumalı,

Neye türkü yakmalı?

Söylenecek söz belli,

Asıl konuya geçmeli;

5 Anlatalım Pohja'daki ziyafeti,

Bu şölene türkü yakalım:

Düğün hazırlığı bir hafta sürdü;

Pohjola evlerinde, köşelerde

Yapıldı birçok şey konuklara,

10 Neler geldi toplandı, neler!

Konu komşu yesin diye,

Uzak yerden gelenlere

İkram olsun diye!

Karelia'da bir besili öküz,

15 Ne büyük ne küçük, semirmiş.

Koca boğa, aslında bir dana!

Kuyruğunu Häme de tutar,

Kemijoki'de baş sallar;

Boynuzları yüzer kulaç,

20 Ağzı bir buçuk arşın;

Kakım boynunda gezse,

Bir hafta ister!

Bir boynuzdan ötekine,

Zor uçar bir günde, kırlangıç!

25 Başından kuyruğa, sincap

Bir ayda ulaşamaz!

Finlandiya'nın danası,

Bu yaramaz, koca öküz

Karelia'dan Pohjola'ya getirildi.

30 Yüz yiğit boynuzundan çekti;

Bin delikanlı boynunu tuttu.

Pohjola'da koca sığır,

Dolaşır ığır ığır,

Sariola'dan su içer,

35 Yol kenarlarında otlar,

Sırtı buluta yaşlı.

Kimse bulunmadı,

Boğazlasın boğayı;

Ne yaşlısı ne genci

40 Ya Pohja'lı yabancı.

Bir gün bir yaşlı,

Karelia'lı Virokannas

Öküzü gördü, şöyle dedi:

— Koca öküz bekle hele,

45 Elimdeki çomak ile

Yanına vardığımda,

Kafana çomak vurduğumda,

Zor sallarsın başımı,

Yaza çıkamazsın

50 Pohjola'da!

Karelia'lı Virokannas

Vardı öküzün yanına;

Onu vurup devirecek,

Palvoinen de yardım edecek.

55 Öküz salladı başımı,

Koca gözlerini adama dikti.

Karelia'lı Virokannas, kendini

Dar attı, çamlığa kaçtı,

Otların içine saklandı;

60 Palvoinen zavallı,

Bakakaldı!

Başkasını aradılar taradılar,

Bir yiğit kişi, kessin öküzü

Kimsecikler çıkmadı.

65 Karelia'da. aradılar yok;

Finlandiya'da, dört yanda

Rusya'da, Laponya'nın ötesinde,

Yiğit İsveç illerinde,

Turia'da Tuonela'da, Mana'da,

70 Yer üstünde, yer altında

Bir yiğit kişi, kessin öküzü

Kimsecikler çıkmadı..

Denizlerin ötesinde,

Dalgaların üstünde

75 Bir esmerce yiğit bulundu,

Ne büyük, ne küçük bir yiğit.

Koysan, tasa girer;

İsterse, kalburda

Dikilir ayakta.

80 Eli demir, bakışı sert;

Başındaki miğferi taş,

Çizmeleri taş;

Bıçak altun elindeki,

Bakır sapı işlemeli!

85 Böyle bulundu öküzü kesecek,

Yiğit ele geçti, canavarı devirecek..

Görür görmez canavarı,

Bir solukta yanına vardı;

Çökertti dizlerinin üstüne

90 Yanlamaya yere serdi.

Çok yiyecek çıktı mı?

Canavar da et çok değil:

Yüz fiçı dolu dolu,

Pastırmalık yüz kulaç,

95 Yedi kayık kan aktı;

Pohjola'nın ziyafetine,

Sariola düğün törenine..

* * *

Pohjola'da ev yapmışlar,

Bir konak ki görseniz:

100 Dokuz arşın boyunda,

Bir kocaman oda,

Yedi arşın da eni!

Horoz ölse damında,

Yerde duyulmaz;

105 İt arkasında ürse,

Eşiğe ses ulaşmaz!

Pohjola'nın ev sahibi,

Yaşlı başlı hanımı,

Bu koskoca konakta ,

110 Dolaşıp durur; içerde

Ya dışarda, heyecanla:

Nereden bira bulsa,

Törende içilecek şeyleri

Nasıl hazırlasa?

115 Bira neden yapılır?

Bir adam ocak başından,

Yattığı yerden seslendi:

— Bira arpadan yapılır,

Şerbetçi otu katılır!

120 Şerbetçi otunu diktilerdi,

Yanına kazık çaktılardı;

Kaleva kuyusunun başına,

Osmo'nun tarlasına.

Bir filiz göründü önce,

125 Yükseldi bir dal, ip ince;

Büyüdü, biraz daha büyüdü,

Ağaç gibi etrafını bürüdü.

Bir akıllı adam çıktı,

Osmo'nun tarlasına arpa saçtı;

130 Bu da çabuk gelişti,

Sap yükseldi, başak şişdi,

Osmo'nun tarlasında,

Kaleva'nın oğlunun, ormanda

Ağaç kesip açtığı alanda.

135 Aradan, az bir zaman geçti,

Ses geldi şerbetçi otundan;

Tarlanın öte başından, arpadan;

Kaleva kuyusundaki sudan:

Ne vakit gelseler yanyana,

140 Nerde olsalar beraber?

Yaşamak zor tek başına;

Hayat, çiftler çiftler,

İkişer üçer,

Tatlı geçer!

145 Osmotar, biraların ustası,

İyi bira yapıcısı,

Arpa tanelerini topladı;

Altı başağı, yedi şerbetçi filizini,

Sekiz kepçe suda kaynattı;

150 Bir yaz günü boyunca,

Nehrin kenarında.

Doldurdu bir huş fiçıya,

Uzun müddet bekletti;

Bira ekşimedi,

155 Mayalanmadı bir türlü!

Düşündü şöyle dedi:

— Ne koysam ki içine,

Ne ile mayalasam,

Köpürtsem, kabartsam?

160 Kalevatar, güzel kız,

Parmakları ince uzun

Tatlı bakire,

Ayağına abuk, oynak kız,

Gitti geldi dolaştı;

165 Döndü etrafta, bir Şeyleri

İki tencere arasında, hazırladı.

Derken yerde, bir tığ buldu,

Evirdi çevirdi baktı:

— Bu ne ola, güzel kızın elindeki?

170 Büktü, katladı ellerinde,

Kalçasına sürttü parlattı:

Bir sincap çıktı ortaya,

Kız sincaba:

— Tepelerin altunu,

175 Yükseklerin ieği,

Yeryüzünün en sevimli sincabı!

Dinle beni, yap söylediğimi,

Nereye dersem, oraya

Git önce güzel ormana!

180 Tırman rastladığın ağaca,

En yüksek yerine, ama;

Kartal seni tutamasın,

Yırtıcı kuşa yem olma!

Kopar amdan kozalağı,

185 Kara amdan tohumları

Al getir bana!

Bu güzel kıza, ulaştır Osmotar'a

Birasına koysun,

Maya olsun!

190 Sincap, kabarık kuyruklu

İyi becerdi fırlamayı, koştu.

Uzun yollar kısaldı,

Mesafeler tükendi.

Boydan boya, yanlamaya

195 Ormanlara daldı,

Tapiola'ya vardı.

Kapkaranlık ormanda üç çam,

Dört de kara çam,

Çıktı karşısına.

200 Kam çamın dallarının arasına

Tırmandı sincap,

Kartal onu tutamadı,

Yırtıcı kuşa yem olmadı.

Kozalaklı kara çamdan

205 Taze filizler topladı;

Kollarında, kucağında

Aldı geldi narin kıza,

Güzel bakirenin eline,

İnce uzun parmaklarına bıraktı.

210 Osmotar kız, bunları

Biraya koydu, lakin bira

Mayalanmadı; kabarmadı

Bir türlü, taşmadı.

Kalevatar, güzel kız,

215 Parmakları ince uzun

Tatlı bakire,

Ayağına çabuk, oynak kız,

Gitti geldi dolaştı,

Döndü etrafta, bir şeyler

220 İki tencere arasında, hazırladı.

Derken yerde, bir tahta buldu,

Evirdi çevirdi baktı:

— Bu ne ola, güzel kızın elindeki?

Evirdi çevirdi baktı,

225 Ellerinde yokladı,

Sürttü kalçasına;

Bir kakım çıktı ortaya

Karnı altun zerduva!

Kız şöyle dedi hayvana:

230 — Zerduvacık, tatlı kuşum,

Altun tüylü yavrucuğum,

Nere dersem oraya

Git önce, bir ayının inine;

Taş yuvasında canavarın,

235 Ayıların döğüştüğü yerde,

Ellerinle maya topla;

Sık parmaklarında, köpürt,

Bu güzel kıza ulaştır, Osmotar'a!

Zerduva, altun göğüslü yaratık:

240 Fırlamayı becerdi, iyi koştu;

Uzun yollar kısaldı,

Mesafeler tükendi;

Bir nehrin üstünden aştı,

Bir nehrin de yanından,

245 Üçüncüyü kenarından geçti,

Ayının taştan inine ulaştı.

Çelik kayanın tepesinde,

Canavarların döğüştüğü yerde,

Ayının ağzından köpük akdı,

250 Mayalar saçıldı..

Zerduvacık, güzel yaratık,

Topladı köpükleri, mayayı

Aldı geldi, kıza verdi.

Osmotar kız koydu bunu biraya;

255 Bira, yine maya tutmadı;

Yiğitlerin şerbeti köpürmedi.

Osmotar, en iyi bira yapıcısı,

Usta kadın düşündü:

— Ne getirsem birayı köpürtmeye?

260 Kalevatar, güzel kız,

İnce uzun parmaklı,

Ayağına çabuk oynak kız

Gidip geldi dolaştı;

Döndü etrafında,

265 Birşeyler hazırladı,

İki tencere arasında.

Yerde bir ot gördü,

Evirdi çevirdi baktı:

— Bu ne ola güzel kızın elindeki?

270 İnce uzun parmaklarda

Evirdi çevirdi baktı,

Büktü, katladı ellerinde,

Kalçasına sürttü,

Bir arı ortaya çıktı.

275 Ona şöyle dedi, ısmarladı:

— Arı, süzülerek uçan kuş,

Çiçeklerin, çimenlerin kralı!

Uç nereye yollarsam oraya,

Denizin ortasındaki adaya,

280 Bir bakire orda uyumakta;

Bakır kemeri çözüük yatar,

Yanında bal bulalı otlar var;

Eteklerinde başka otlar,

Bu tatlıdan, ballı daldan,

285 Tüylerinle şerbet taşı;

Altun pırıltılı çiçekten,

Parlak renkli yapraktan,

Taşı getir güzel kıza,

Osmotar'ın kendisine, ulaştır;

290 Koysun birasına, maya olsun!

Arı uçup gitti, süzüldü,

Uzun yollar kısaldı,

Mesafeler tükendi.

Denizlerin üstünden.

295 Deryanın ortasından geçti,

Kayalıklı adaya vardı.

Bakireyi uyur buldu,

Gümüş gerdanlı, kendinden geçmiş,

Adsız çimenlerde, bal dolu yerde.

300 Altında altundan ot,

Yanında gümüşten ot..

Arı, daldırdı kanadını bala,

Tüylerini şerbetlere buladı;

Parlak otun ucundan,

305 Altun çiçeğin özünden

Getirdi, ince kızın eline.

Osmotar, biraya koydu bunları,

Bira maya tuttu;

Taze içki köpürdü, taştı.

310 Tahta koca fiçıdan,

Huş ağacı kapdan kabardı;

Sapına vardı, ağzına dayandı,

Akayazdı toprağa taşa.

Aradan az zaman geçti,

315 Bira içecek hale geldi:

Delikanlılar içtiler,

Lemmikäinen çok içti;

Çapkın Ahti, sarhoş oldu;

Kauko, kendinden geçti.

320 Osmotar'ın birasından içen,

Güzel kızın içkisini tadan

Herkes sarhoş oldu..

Osmotar, iyi içki hazırlayan

Usta kadın, iyi bira yapıcısı:

325 — Yazık oldu emeğime,

Geçen günler boşa gitti,

Biram iyi olmadı;

Taştı fiçısından

Dışarılara akdı!

330 Bir kuş seslendi ağaçtan,

Kara tavuk çelende öttü:

— Kötü olmadı bira!

Bira iyi içkidir,

Büyük fıçıya koymak,

335 Bir izbede saklamak gerekir;

Fıçı meşeden olmalı,

Sapları, bakır kelepçeli.

Şu biranın bulunuşu, böylece

Kaleva'lıların keşfi oldu;

340 Şöhreti yayıldı dünyaya.

Ağzının tadını bilen beğendi,

Kadınları gülüştürdü,

Erkeklerle neşe verdi.

Fazla içen delileri oynatır,

345 Akıllı kişileri sevindirir!

* * *

Pohjola'nın ev sahibi hanımı

Biranın nasıl yapıldığım,

Öğrendi ocaktaki adamdan;

Bir koca fıçı bulup geldi:

350 Arpa koydu, su doldurdu,

Şerbetçi otu attı içine;

Şurubu karıştırdı,

Çevirdi meşe fıçıda.

Günlerce taşları ısıttılar,

355 Yaz boyunca sular kaynattılar;

Bir orman dolusu odun yandı,

Çeşmeler susuz kaldı;

Şölene içecek hazırlanırken.

Adada ateşler yanar,

360 Kızıl kızıl alev çıkar,

Duman etrafı sarar.

Uzaklardan, Karelia'dan

Herkes baktı dumana;

Nereden getirdi rüzgar

365 Hiç kimse bilemedi.

Savaş dumanı olsa küçük,

Ocaktan çıksa büyük..

Lemminkäinen'in anası

Sabah erken, kuyudan

370 Su almaya gittiği,

Kalın dumanı gördü

Pohjola dolayından:

— Bu savaş dumanıdır,

Düşman ateşi ola!

375 Ahti, yakışıklı Kaukomieli

Döndü, gördü dumanı:

— Bu savaş dumanı mı,

Düşman ateşi mi ola;

Gitse mi bakmaya,

380 Görüp öğrense mi?

Kauko kalkıp gitti

Dumanın geldiği yerlere,

Ateşleri seyretti..

Ne savaşın ateşi,

385 Ne düşmandan gelen duman!

Sariola'da, suyun kenarında

Biraların kaydığı ateşti;

Yaklaştı dikkatle baktı,

Görünce şaşdı kaldı;

390 Bir gözü şaşılaştı,

Ağzı yarım çarpıldı;

Pek sevindi, şöyle söyledi:

— Ey sevgili kaynanam,

Pohjola'nın tatlı hanımı

395 Kaynat güzel biraları;

Herkes içsin, geçinsin

Lemminkäinen çoğundan;

Güzel kızlarınla yanyana,

İyi günlerde kafa çeksin!

400 Uzun sözün kısası,

Erkeklerin birası, hazırlandı.

Kırmızı bira, içimi hoş;

Bir taştan izbe yere,

Toprağın altına, ekşimeye,

405 Mayalanmaya konuldu;

Bakır musluklu tahta fiçılarda.

Pohjola'nın tecrübeli kadını,

Çorba kaynatmaya koyuldu;

Tencereler, kaplar dolusu.

410 Koca koca ekmekler,

Tatlı, yumuşak çörekler

Yaptı, konuklara sunmaya;

Pohjola'nın düğününde,

Sariola şöleninde!

415 Az bir zaman geçti aradan,

Bir bir patladı fiçılar;

İzbedeki biralar,

Uslu durmadılar!

* * *

İçkiler hazır olsa

420 Çıkagelse önümüze!

Şarkıcılar aradılar,

İyi türkü çağıran,

Bir iyi ozan,

Güzel sözler konuşan:

425 Yayın balığı getirdiler,

Konuşsun istediler turna balığı;

Yayından iş çıkmadı,

Turna balığı konuşmadı;

Çenesi çarpık balık,

430 Dişleri tükenmiş balık!

İyi ozan aradılar,

İyi türkü çağıran,

Güzel sözler söyleyen,

Bir küçük oğlan buldular.

435 Küçük oğlandan iş çıkmadı;

Köpüklü ağzında ses yok,

Dili tutuk, küçük çocuk!

İzbede biralar azıdır,

Taze bira başlar yaramazlığa,

440 Huş fıçından seslenir:

— Çabuk bulun iyi ozan,

İyi türkü çağıran,

Güzel sözler söyleyen;

Tükendi sabrım,

445 Kıracağım çenberleri,

Fıçıyı yaracağım!

* * *

Pohjola'nın ev kadını

Tellal çağırttı,

Sağa sola emir saldı:

450 — Hadi yavrum, emektarım

Topla konu komşuyu,

Erkeklere ziyafeti haber ver!

Çağır, sefilleri fakirleri,

Sakatları, körleri,

455 Döşekteki kötürümü;

Körleri, bindir kayığa!

Sakatlar atla gelsin,

Hastalar da kızakla!

Çağır tüm Pohja halkını,

460 Tüm Kaleva halkını,

Türküler birlikte söylensin!

Çağırmayın Ahti'yi,

Kaukomieli'yi davet etmeyin!

Küçük köle, emektar hizmetçi

465 Dinledi söyleneni, dedi:

— Ahti niye gelmesin?

Pohjola'nın yaşlı kadını:

— Sebebi şu! güzel Ahti,

Yakışıklı Kaukomieli

470 Kavgacıdır, döğüşür;

Rahat vermez konuklara

Düğünlerde, şölenlerde

Güzel kızlara saldırır.

Küçük köle, emektar hizmetçi

475 Dinledi, şöyle söyledi:

Ben tanımam Kauko'yu,

— Neresiden bilmeli?

Evini bilmem, yeri neresi?

Pohjola'nın yaşlı kadını:

480 — İyi tanırsın Kauko'yu,

Gölün kenarındaki Ahti'yi;

Kaukoniemi koyunda,

Suya yakın ada'da!

Küçük kız, emektar hizmetçi

485 Aldı emri, altı yöne

Koştı, davet taşıdı.

Tüm Pohjola halkını,

Tüm Kaleva halkını

Ziyafete çağırdı;

490 Ahti yalnız kaldı.

*

Misafirler arasında damat Ilmarinen'in akrabaları, dostları bulunmaktadır. Ozan Väinämöinen de gelmiştir.

Ozan güzel sözler ve türkülerle ev sahiplerini ve misafirleri över. (1-416)

Pohjola'nın yaşlı hanımı,

Sariola'nın ev sahibi kadını;

Dışarlarda dolaşır

İş görür...

5 Bataklık yönünden kırbaç sesleri

Kıyılardan kayak gıcirtısı, gelir.

Kaldırdı gözlerini kuzey batıya,

Başını güneş yönüne çevirdi,

Görünce kalabalığın geldiğini:

10 — Bu kalabalık ne ola,

Yığılmış kıyılarda;

Hayır ya da şer midir,

Savaş dileği midir,

Yönelmiş bizden yana?

15 Yürüdü ilerledi

Gelenleri yakından gördü.

Düğüne gelen konuklar,

Damadı aralarına almışlar,

Gösterişli, kalabalık komşular.

20 Pohjala'nın yaşı kadım,

Sariola'nın ev sahibi hanımı

Tanıdı damadını, dedi:

— Sandım rüzgar geliyor,

Ağaçları devirecek,

25 Kıyılarda esecek.

Gittim baktım,

Yakından gördüm;

Gelen rüzgar değilmiş,

Ağaçları devirecek,

30 Kıyılarda esecek,

Kayalarda inleyecek;

Damadımla misafirler geliyor!

Nasıl tanıdım damadımı,

Kalabalık arasında?

35 Damat kolay tanınır:

Çalılıkta, kuş kirazı,

Ağaçlıkta koca meşe,

Ay, yıldızlar arasında

Nasıl kolay seçilirse,

40 Seçtim onu tanıdım.

Damat binmiş yağız ata,

Saldıran kurt, ya da karga

Etekleri, uça uça..

Atın başlığında altı altun kuş,

45 Yedi mavi püskül yanlarında;

Şarkı söyler, öpüşürler.

Sokaklara gürültüler yayılır,

Su yolunda oklar gıcırda.

Damat halkın ortasında,

50 Ne pek önde, ne geride;

Seçkin kalabalık yanında,

Hep beraber yaklaşmakta

Evin önündeki bahçeye:

— Haydi herkes dışarı,

55 Delikanlılar, çocuklar;

İlerideki uzun boylular

Hazır olun, atı çözün!

Kızaktaki koşumları,

Okları, takımları indirin,

60 Damadı içeri alın!

At dörtnal koşar,

İşlemeli kızak gıcırda.

Kaynatanın bahçesinden,

Avulusundan, içeri dalar..

65 Pohjolanın yaşlı hanımı:

— Haydi kölem, para ile tutulmuş,

Köyün güzel kazağı!

Tut damadın atını,

Çöz kızaktan, alını ak çakalı.

70 Bakır koşumları, kalaylı takımı,

Süslü uskunu, ince filiz okları,

İndir de al atı yedeğine;

Gümüş gemlerinden tut,

Çek örgülü dizgininden;

75 Yumşak yerden, düz alandan,

İnce kardan, süt beyazı yoldan

Çek götür küheylanı!

Tayı, sula berrak suda,

Kara çamın yanındaki kuyuda!

80 Tayı yemle, damadımın tayını

Altun teknele!

Bakır kapaklı kaptan

Kepek koy yemine,

Arpası yıkanmış olsun!

85 Yaz bulguru, taze yulaf

Dök atın önüne!

Bağla damadımın atını,

Arkadaki, yüksekteki

En dipteki yemliğe!

90 Altun yular tak boynuna,

Demir halkayla, bağla

Mermer batmaya!

Atın yemine karıştır,

Kova dolusu yulaf;

95 Kuru ot, saman koy

Birer ölçek karıştır!

Timar et damadın atını,

Balık kemiği kaşağıyla

Tüyleri kırılmasın,

100 Derisi yıpranmasın,

Dikkat et küheylana!

Ört damadın atım,

Gümüüüü velenseyle,

Bakır süslü, sırma işli örtüye!

* * *

105 Delikanlılar, güvercinlerim,

Hadi alın götürün damadı;

Çıkarın şapkanızı elceği!

Durun bakayım damada,

Eve sığacak mı acaba:

110 Kapuyu sökmeden,

Çerçeveler çıkarılmadan,

Kaldırmadan üst direği,

Eşik alçaltılmadan,

Ağaç kütük çekilmeden?

115 Yükselsin kapunun üstü,

Şapkası dokunmasın!

Eşik al çalsın,

Topuğu sürtmesin!

Çerçeveler genişlesin,

120 Kapılar ardına açılsın,

Damat eve girerken,

Yiğit adam ilerlerken!

Şükredelim Tanrıya,

Sığdı damat, dam altına.

125 Hele durun hele,

Bir bakayım içeriye,

Gözden geçireyim!

Masalar yıkanmış mı,

Yerler temiz süprüldü mü?

130 Bu eski ev mi,

Tanıyamazsam olur mu!

Hangi ağaçla onarılmış,

Nerden bulup getirmişler;

Yerler neyle yapılmış,

135 Duvarlar neyle örülü:

Kirpi sırtı yandakiler,

Geyik göğsü dipdeki,

Kapununki ayı kemiği,

Üstü kuzu ile örülü.

140 Direkleri elma ağacı,

Nilüferden yapılmış rafları,

Tavan balık pulu döşeli.

Peykeleri demirden,

Altun kakma masalarda

145 İpek örtü serili.

Ocak bakır işlemeli,

Kenarları taş kaplı,

Deniz çakılı sermişler içine,

Bölmeler Kaleva ağacı.

150 Şükredelim Tanrıya

Girdi damat dam altına!

Yerleşti, şöyle dedi:

— Selâmlarım herkesi,

Bağışlarım Tanrıya!

155 Pohjola'nın ev hanımı:

— Hoş geldin evimize,

Bu küçücük köyümüze;

Ak kavaktan, kara çamdan

Odamıza, hoş geldin!

160 Hey köle, hizmetçim,

Para ile tutulmuş,

Huş talaştan ateş yak,

Meşaleyi hazırla

Göreyim damadımı!

165 Gözlerinin rengini seçeyim,

Mavi mi ya da kırmızı

Kumaş gibi beyaz mı?

Küçük köle, hizmetçi,

Para ile tutulmuş

170 Huş talaşı ateş yaktı,

Meşaleyi getirdi.

Talaş hırsla tutuşur,

Kara duman saçar meşale;

Damadın gözü kamaşır

175 Güzel yüzü kirlenir.

— Huş odunu ateş yak,

Mum getir, meşaleyi değiştir!

Küçük köle, hizmetçi

Para ile tutulmuş

180 Huş odunu ateş yaktı,

Meşaleyi mumla değiştirdi.

Huş odunu aydınlık,

Mum ışığı beyazdır.

Damadın gözleri parıldadı,

185 Güzel yüzü aydınlandı.

— Gördüm damadın gözünü,

Ne mavimiş ne kırmızı,

Beyaz değil kumaş gibi;

Sanki deniz köpüğü,

190 Bebeği kahve rengi!

Çekik, kamış yaprağı gibi!

Haydi güvercinlerim,

Yiğitlerim haydi,

Alın gidin damadımı

195 Yüksek geniş bir yere

Rahat büyük kerevete;

Sırtını mavi duvara dayasın,

Kırmızı masanın başına;

Davetlilerle karşı karşıya,

200 Otursunlar bizimkiler, yanlara!

Pohjola'nın ev sahibi hanımı,

Yedirdi içirdi konuklarını;

Parmakları pişmiş süte,

Ağızları tere yağa buladı.

205 Davetliler, hepsi

Doyup kandı.

Balık eti, domuz eti

Sağda solda, her tarafta

Kazan kazan, kapacak

210 Konuklara, yemek dolu,

Yiyecekler, hem iyisi hem çoğu

Damat için daha bolu..

Pohjola'nın ev sahibi hanımı:

— Küçük kızım haydi!

215 Hemen getir tahta tası,

İki kulplu huş fiçiyı

Konuklara bira taşı,

Damadıma dolu dolu!

Küçük hizmetçi kız,

220 Para ile çalışan,

Tas tas bira dağıttı,

Beş çenberli huş fiçidan.

Sarhoşların sakalları

Beyaz köpük içinde kaldı,

225 Damadın ki en çoğu..

* * *

Ne düşünür biralar,

Ne söyler beş çenberli fiçi;

Konuşanın yanındayken,

Şarkıları dinlerken?

230 Yaşlı Väinämöinen de var

Ölümsüz ozan da orada!

Güzel sözün sözcüsü,

Hoş şarkılar okuyucu

İlkten aldı birayı

235 Şöyle dedi:

— Bira, ey güzel içki,

Boş yere içirtme kendini;

Erkeklere şarkı söylet,

Türkü çağirt yiğitlere,

240 Altun ağızları konuşur!

Kadın erkek, evdekiler,

Ev sahibi düşünürler:

Şarkılar başlayacak mı,

Tatlı diller konuşacak mı?

245 Birayı kötü mü yaptık,

Boşa mı gitti emekler;

Neye şarkı söylemezler

Türkü çağırmaz, konuşmazlar,

El çırpan yok, tempo tutan,

250 Eğlenmiyor mu kumrular?

Kim burada şakrayacak,

Şölene neşe katacak;

Pohjola'nın düğününde,

Sariola şöleninde?

255 Kerevetler konuşmaz,

Üstündeki susarsa;

Ses vermez yerler,

Dolaşanlar söylemezse;

Pencereler oynamaz,

260 Sahipleri eğlenmezse;

Masa konuşur mu,

Yanındaki konuşmazsa;

Baca ağzını açmaz,

Altındaki bağırmasa!

265 Yerde bir çocuk var,

Sütten bıyıklı, ocak başında

Söylendi olduğu yerden,

Ocağın önünden:

— Kafam pek büyük değil,

270 Vücudum da gelişmemiş!

Lakin, kimse ağız açmazsa,

Şişko şişko adamlar

İri yarı, kanlı canlı

Delikanlı, şarkı okumazsa

275 Ben okurum türküleri!

Sıksa zaif kupkuru,

Etim budum neki;

Ben okurum türküleri,

Bu gecenin neşesine,

280 Mutlu günün şerefine!

Ocağın yanında bir yaşlı

Oturmuş orada, söyledi

Ocağın üstünden, dedi:

— Çocuk beceremez türküyü,

285 Okuyamaz şarkı da;

Yalan olur çocuk sözü,

Kızlar işe karışamaz!

Akıllılar söyleşsin,

Kerevette oturanlar,

290 Önce söze başlasın!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan, o zaman

Aldı sözü, başladı:

— Var mı gençler arasında,

295 Yeni kuşak içinde, bir kimse

Gelsin elini elime koysun;

Dolayalım parmaklarımızı,

Başlayalım söyleşmeye;

Türküler çağıralım,

300 Bu gecenin neşesine,

Mutlu günün şerefine?

Ocağın üstündeki yaşlı,

Söyledi oturduğu yerden:

— Ne duyulmuş ne görülmüş,

305 Ya öncesi, ya da şimdi,

Yaz gününde, kış gününde

Okuyan daha iyi,

Benim kadar,

Benden iyi

310 Ben delikanlı iken!

Koy'un parlak sularında,

Derin kara ormanlarda

Şarkı okur türkü söyledim,

Sesim hem gür, hem de güzel

315 Akar coşardı, su gibi;

Kardaki kayak gibi,

Dalgalardaki yelkenli gibi

Kayar, dalgalanırdı!

Görün şimdi, tek kelime

320 Söyleyemem, beceremem, neden

Kısıldı gür sesim,

Güzel sesim yok oldu?

Akıp coşmıyor,

Dalga dalga dolaşmıyor!

325 Ormanda yanmış kütük,

Karda yatan sessiz çam;

Kumsalda kızak,

Taşlıkta kayak,

Sanki sesim!

330 Yaşlı, ölümsüz ozan

Väinämöinen şöyle dedi:

— Gelmiyorsa eğer kimse,

Benimle söyleşmeye;

Başlıyacağım sözlere,

335 Şarklarımı okuyacağım;

Ben buna yaratılmışım!

Köyde yol aramam,

Şarkının başını sormam!

Yaşlı Väinämöinen,

340 Ölümsüz ozan

Başladı neşe saçmaya,

Şarkılar okumaya.

Elinin altında kelimeler

Hazır, yanında güzel türküler!

345 Sözler takılmadı birbirine.

Dağda taş kalmaz,

Gölde, nilüfer dayanmaz;

Ölümsüz ozanın sözleri

Ne biter ne tükenir!

350 Väinämöinen coştukça coştı,

Bütün gece neşe verdi;

Kadınlar pek eğlendi,

Erkekler değer verdi.

Dinleyenler Väinämöinen'i,

355 Ölümsüz ozanın öğüttüklerini,

Şaşıp kaldılar,

Kıvanç duydular.

Üğüttükçe üğüttü Väinö

Herkesin bilmediği

360 Yeni sözleri..

Sözü kesti, sonunu

Şöyle bağladı:

— Söylesem, bilsem de

Sayılmam bir şey,

365 Değer taşımam!

Ulu Tanrı burda olsa,

Mümkün olsa konuşsa,

Kutsal ağzını açsa,

İlâhiler okusa,

370 Türkü yaksa çağırsa:

Deryaları şerbet yapar,

Deniz kumu nohut olur;

Kara çamuru mayalar,

Çakıllardan tuz yapar!

375 Korular ekin tarlası,

Çayırıklar buğday;

Yığın yığın tatlı şeyler tepeler,

Dağlar tavuk yumurtası!

Uygun bulur söyler,

380 Örnek alır konuşur;

Bu ev için şunları der:

Yollar çiçekle bezensin,

Ağıllarda, çayırlarda

Sütlü güzel inekler,

385 Yüzlercesi boynuzlu

Binlercesi memeli

Hayvanlarla dolsun!

Uygun bulur söyler,

Örnek alır konuşur;

390 Konuksever ev halkına,

Bağışlamak dilerdi:

Kadınlara yün mantolar,

Kızlara güzel potinler

Oğlanlara kırmızı gömlek!

395 — Ulu Tanrım her zaman,

Bundan böyle de burada

Saadetle yaşansın!

Pohjola'da ziyafette,

Sariola'nın şöleninde

400 Nehir gibi içki aksın,

Şerbetler dolsun taşsın!

Pohjola'nın evlerinde,

Sariola'nın çatıları altında

Geceleri neşeli olsun!

405 Gündüzleri konuşulsun,

Ev sahibinin ömrü boyunca,

Hanımı hayatta kaldıkça;

Tanrı mükafatını versin,

Bereketler getirsin,

410 Hanımın kilerine,

Efendinin işlerine,

Kızlarının gerkefine!

Peşimanlık duymasınlar,

Şölenlerden, bu törenden,

415 Konukları, yiyip içtiğinden,

Hayırlı olsun!

*

Düğün törenleri devam eder; eski günleri anan türküler okunur. Evinden ayrılmak üzere olan geline teselli edici sözler söylenir.(1-541)

Yenildi içildi iyice,

Konuklar doyup kandı,

Pohjola ziyafetinde,

Pimentola töreninde.

5 Pohjola'nın ev sahibi

Damada döndü, şöyle dedi:

— Ne oturup beklersin?

Tanınmış aile çocuğu,

Memleketin ulusu!

10 Baban sevinsin diye mi,

Yoksa anan sevsin mi,

Evin, şenliğine, ya da

Konukların güzelliğine mi?

Baban sevinsin değil,

15 Anan sevsin hiç değil,

Evin aydınlığına ne de,

Konukların güzelliğine!

Oturmanın, beklemenin sebebi

Gelin kızın sevincine,

20 Bakirenin sevgisine,

Beğendiğinin beyaz tenine

Örgülü saçların, güzelliğine!

Damadım, benim kardeşim

Bir haftadır bekledin,

25 Bekle biraz daha;

Hazır değil seçtiğin

ömrün boyunca eşin:

Saçlarının bir bölümü örgülü,

Örülmedi diğer yan bölümü;

30 Damadım, benim kardeşim

Bir haftadır bekledin

Bekle biraz daha;

Hazır değil seçtiğin

Ömrün boyunca eşin:

35 Giydirilmiş bir eteği,

Koymak üzere ikinciye;

Damadım, benim kardeşim

Bir haftadır bekledin

Bekle biraz daha;

40 Hazır değil seçtiğin,

ömrün boyunca eşin:

Ayağında fotininin bir teki,

Yanında bekler öteki;

Damadım, benim kardeşim

45 Bir haftadır bekledin,

Bekle biraz daha;

Hazır değil seçtiğin

Ömrün boyunca eşin:

Bir elinde elçeği

50 Hemen giyecek diğerini;

Damadım, benim kardeşim

Bir haftadır bekledin

Yorulmadın ..

şimdi hazır seçtiğin,

55 Sslenmesi bitti artık ördeğin!

* * *

Pohjola'nın ev sahibi hanımı

Gelin kızına döndü, dedi:

— Haydi şimdi, benim tatlı kızım

Satılmış bakirem,

60 Satılık tavuğum,

Vaktin geldi çattı

Neredeyse gideceksin!

Seni alan eşliğe

Kapuda bekler, eşikte.

65 At gemini geiyor,

Kızak hazır duruyor!

Baştan çıktın para ile,

Gönül verdin kolayca;

Hediyeleri çabuk aldın,

70 Yüzüğünü hemen takdın.

Güler yüzle bin kızağa,

Yerleş canlılıkla;

Uzaklara, kasabaya giderken

Hevesli görün, güzel ol!

75 Erkekten yana pek bilgin yok,

Bakirem, bunu hiç düşünmedin:

Önünü ardını tarttın, mı,

Kötü iş mi yaptın?

Hayatın boyunca ağlamaklı,

80 Yıllar yılı pişman mı,

Ayrılınca evinden,

Uzarlarda doğduğun yerden,

Tatlı ananın yanından,

Seni taşıyanın yurdundan?

85 Neydi senin hayatın

Burada, baba evinde:

Yüzün güzeldi çiçek gibi,

Çayırlıktaki çilek gibi;

Sabah erken, hazır herşey

90 Kalktığında yataktan

Süt ile tereyağı,

Beyaz ekmek önünde.

Tereyağı mı istemedi canın,

Domuz eti kestini aldın.

95 Dertsiz, gamsız,

Düşüncesiz, kedersiz!

Ağaçları, başbaşa dertleriyle,

Çitleri düşünceler içinde,

Bataktaki çamı gam da,

100 Fundadaki huş ağacını kederli

Bıraktın oldukları yerde!

Yaprak gibi savruldu,

Kelebek gibi gezdin;

Tarlaların meyvesi,

105 Ahu dudusu bahçenin!

Nerede ise gideceksin,

Yad yerlere, başka eve,

Yabancı kimselerin içine:

Ana başka ana,

110 Değişik yerler,

Tüm garip şeyler!

Kaval sesi bir türlü,

Gıcırda kapılar başka türlü;

Çitteki menteşenin sesini

115 Yadırgar insan!

Dış kapıda acemi,
Şaşkın, girerken içeri;
Bilemezsin, evin
Kızından iyi
120 Ateş yakmasını, üfürmesini;
Erkeğin istediği gibi!
Ne sanmıştın bakirem,
Nasıl hayâl ettin'di,
Bir gün gidip, ertesi
125 Dönmek mi diledin'di?
Haftalarla, aylarca,
Tam hayatın boyunca
Ayrılıyorsun buradan,
Kaybolup gidiyorsun!
130 Baba ocağından,
Ana kucağından..
Bahçe uzar, adım adım,
Kütük boyu yükselir eşiğimiz;
Her gelişinde bu yöne,
135 Bizim eve uğrarsan!
Zavallı kız hıçkırır,
Göğüs geçirir, iç çeker;
Yüreği sızı içinde,
Dolu dolu gözleri

140 Şöyle söyler:

— Düşünürdüm dururdum,

Hayatıma, hayâl uydururdum:

Büyümem gibi gelirdi bana,

Gelemem evlenme çağına

145 Yaşlılarla, göz altında;

Baba ocağında,

Ana kucağında!

Varılınca kocaya,

Yetişkin çağa

150 Ulaşırım sanırdım;

Eşikteyken bir ayak,

Öteki oynaş kızağında,

Bir yarım baş daha,

Boyum uzar sanırdım!

155 Arzum, aklım erdi ereli,

Göreydim bir geliştigimi,

İyi yıl bekler gibi

Yaz günü ümidiyle!

Hayallerim, hakikate ulaştı;

160 Gitmem pek yaklaştı.

Bir ayağım eşikte,

Öteki oynaş kızağında;

Bilemiyorum bir türlü,

Değiştim, neden

165 Gitmek istemem!

Çocukken oynadığım,

Yetişip, büyüdüğüm

Bu altun evden, bu yerden

Niye sevinçle ayrılmıyorum!

170 Baba ocağından,

Ana kucağından..

Gönülsüzüm, üzgünüm;

Son bahar gecesinin

Koynuna girer gibiyim

175 Güz ayazına

İz bırakmadan buza,

Donda, tıkırtısız!

Başka kızlar ne düşünür

İçlerinde, gelinler

180 Ne özler?

Her halde üzülmezler,

Yıkık değildir gönülleri!

Kimse uymaz bana, huysuzum;

Kapkara kederimle,

185 Kalbim de öylesine

Kor ateşi, dertlerim!

Benden gayri herkesin

Derdi yok, düşüncesi

Esenlik, şenlik;

190 Günlük, güneşlik gönülleri!

Gönlüm mahzun,

Benliğim pek kederli;

Neye benzer ki?

Sessiz bir göl kenarı,

195 Kara bulutun bir yanı;

Karanlık sonbahar gecesi,

Alaca kış günü!

Daha mı karanlık bilmem,

Sonbahar gecesinden!

* * *

200 Evdekilerden biri, yaşlı dadı

Gördü hâli, şöyle dedi:

— Hele hele çocuğum,

Haydi hatırlasana

Deyip durduğumu:

205 Tutulma sakın oynaşa,

Yavuklu sözüne kanma,

Görünüşe hiç aldanma!

Ne söylerse iyi söyler,

Tatlı tatlı bakar;

210 Çene kemikleri şeytan olsa,

Ölüm ağzında otursa!

Her zaman böyle öğüt verdim,

Yiğenim, sana öğrettim:

Görücüler geldiğinde

215 Uzaklardan, yakından;

Kendi kendinle konuş,

Sözünü ortaya söyle,

Şöyle söyle:

Hiçbir zaman, ben olamam

220 Gelin, köleliğe gidemem!

Benim gibi bir güzel kız

Yaşayamaz esirlikte;

Boyun eğmez herkese,

Söz altında kalmaz!

225 Biri birşey söylese,

İki misli alır karşılığı;

Bir tutan olsa saçımı,

Hele kılıma dokunsa

Tutturmam ona, dokundurtmam!

230 Sen sözüme inanmadın,

Kulak asmadın dediklerime;

İşte şimdi, düştün ateşe ..

Bilerek, isteyerek

Katran kazanına yuvarlandın

235 Sokuldun ayı topuğuna!

Tilkiler bindirsin kızağına,

Aylar alsın götürsün seni!

Ömür boyu efendinin kölesi,

Kaynananın, hayatınca!

240 Evden okula gidiyorsun,

Babanın bahçesinden işkenceye!

Gittiğin yer çok sert,

Uzun sürecek eziyet:

Dizgin satın almışlar,

245 Zincirler hazırlamışlar,

Değil başkasına, sana!

Hele geçsin kısa zaman,

Kimdir kimsesiz kalan

Anlarsın, talihsiz!

250 Kaynatanın kemikli çenesi

Kaynananın taş dili,

Soğuk sözler kayınında,

Görümcenin hakareti!

Kız, hele dinle dediklerimi,

255 Döktüğüm dile kulak ver:

Evindeyken çiçektin,

Baba evinin neşesiydin;

(Ay aydınlığım) der de

Sever, okşardı baban!

260 Annen, (Güneşim) der çağırırdı;

Ağabeyin (su ışığı) adını

Takdıydı sana!

Kız kardeşin, demez miydi

(Mavi kumaşım) sevmez miydi!

265 Bir yad yere gidiyorsun,

Yabancı ana yanına;

Kanı anneninki değildir,

Bir başka kadından olma.

Seyrek tatlı konuşur,

270 Doğruyu kolay öğretmez;

Kaynatan (kötü) diyecek,

(Lapon kızağı) adını takacak

Kaynanan, Kayının (merdiven ayağı);

Görümceye gelince,

275 (Berbat kadın) diyip bağırarak!

Hoşlarına gidersin, belki

Kendini sevdirebilirsin:

Sise benzer yayılırsan dışarda,

Duman gibi uçarsan,

280 Tozarsan dökülmüş yaprak gibi,

Kıvılcım olur sıçarsan, belki

Sevdirebilirsin kendini!

Kuş değilsin ki uğasın,

Yaprak değilsin ki tozasın,

285 Sığrayamazsın, kıvılcım değilsin;

Hele duman gibi yayılamazsın! ..

Vay kızım vay kardeşim,

Neler değiştirdin, neler?

Sevgili babayı,

290 Bir kt kaynataya;

Hanım hanımcık anam,

Dik kafalı kaynanaya;

Yumuşacık ağabeyini,

Boynu kalın bir kayına;

295 Tatlı gzel kardeşini,

Kt gzly grmceye;

Nasıl kıydın değiştin!

Keten dşeği bıraktın,

Dumanlı ateşlere;

300 Berrak suyu, ęamurla;

Kumsalları, balęıęa;

Ęayırlıęı, ęalılıęa;

Yemiş dolu tepeleri,

Sert kesekli tarlaya;

305 Nasıl kıydın değiştin!

Ne sanmıştın bakirem,

Benim pişkin tavuğum?

Üzüntüler tükendi,

İşler de bitti artık;

310 Bu geceyi geçirsek,

Gideceğimiz yere gitsek,

Bol bol da uyku çeksek..

Yatmaya gitmezsın oraya,

Gözüne uyku gimiyecek;

315 Zorundasın geceleme!

Kaygıların olacak,

Üzüntüler saracak;

Sıkıntıyı tadacaksın!

Evindeyken, sen kız iken

320 Bir üzüntün olmazdı.

Evindeyken, sen kız iken

Kedersiz dolaşırdın.

Kızlık sıktı canını,

Kötü kötü düşündürdü;

325 Keten, keder verdi;

Yok yerlere üzüldün!

Nesi eksik genç kızın,

Babasının evinde?

Babasının evinde,

330 Şatosunda yaşayan

Krala benzer kız,

Olsa da kılıcsız!

Lakin, gelin gidenin

Pek kötü olur hali,

335 Rus kölesine döner,

Olmasa da yanında bekçi!

İş zamanı çalışmak,

Omuz gücüyle yorulmak;

Göğüsler bembeyaz ter,

340 Alın köpükler içinde!

Bir de bakarsın, birgün

Ateş cezası verirler,

Ocağa seni teslim ederler!

Alışmalı gelin kız,

345 Kendini zorlamalı;

Örneği de şundan almalı:

Somon balığından huyu,

Dil'i Hani den,

Sazan'dan düşünceyi;

350 Ağzın kefal'e benzemeli,

Mideyi küçük balık kadar,

Bilgiçliği kaz gibi, büzmeli!

Hiçbirisi bilemez,

Değer vermez

355 Anaların doğurduğu,

Büyüklerin büyüttüğü

Genç kızlar:

Hazır yiyici nerden çıkar,

Nasıl büyür çiğneyen,

360 Et yiyen, kemikleri sömüren;

Saçını rüzgarda dağıtan,

Vakti gelince yandan ayıran,

Güneşte rengi yanan!

Ağla, ağla kızcağzım,

365 Ağlamışken çok ağla!

Avuç avuç yaşlar dök,

Göksün arzu suyuyla dolsun!

Göz yaşların damla damla;

Baba evinin avlusuna;

370 Göz yaşların göl göl,

Döşemede, yerlerde;

İçeriler, dolsun taşsın

Dalga dalga!

İçinden geldiği gibi ağla!

375 Ağlamaz, ya da ağlayamazsan,

Ağlarsın başka zaman;

Bir gelişinde bu yöne,

Uğrarsan babanın evine:

Yaşlı baban, bir kuru dal

380 Koltuğunun altında, sanki

Hamamda buhar çarpmış gibi!

Ağla, ağla kızcağzım

Ağlamışken çok ağla!

Avuç avuç yaşlar dök,

385 Göksün, arzu suyuyla dolsun

İçinden geldiği gibi ağla!

Ağlamaz, ya da ağlayamazsan,

Ağlarsın başka zaman;

Bir gelişinde bu yöne

390 Uğrarsan ananın evine:

Yaşlı anan, bir demet

Kuru ot kucağında,

Bunalmış ölmüş ahırda!

Ağla, ağla kızcağzım,

395 Ağlamışken çok ağla!

İçinden geldiği gibi ağla!

Ağlamaz, ya da ağlayamazsan,

Ağlarsın başka zaman;

Bir gelişinde bu yöne,

400 Eve yolun düşerse:

Ağan, kanlı canlı delikanlı,

Küçük sokağın içinde

Yığılmış, yaşlı,

Bahçenin önünde!

405 Ağla, ağla kızcağızım,

Ağlamışken çok ağla!

İçinden geldiği gibi ağla,

Ağlamaz, ya da ağlayamazsan,

Ağlarsın başka zaman;

410 Bir gelişinde bu yöne,

Eve bir yol dönersen:

İyi huylu kız kardeşin,

Eski tokuç elinde,

Düşmüş su yolunda!

* * *

415 Zavallı kız, hıçkırır,

Göğüs geçirir, iç çeker,

Avuç dolusu yaş döker,

Göz yaşları damla damla,

Baba evinin avlusunda;

420 Göz yaşları göl göl

Döşemede, yerlerde...

Şöyle söyler:

— Ey, kardeşlerim, kuşlarım!

Arkadaşlarım, yaşdaşlarım!

425 Hele beni dinleyin:

Bana ne oldu birden bilmem,

Gam, keder, üzüntüm neden,

Başka türlü sandım'dı,

Hayallem, kurdum'du;

430 Kuş gibi kuğururum,

Cıvıl cıvıl tepelerde,

Bu güne geldiğimde.

Rüyama ulaşınca,

Kuş gibi, tepelerde

435 Cıvıl cıvıl değilim!

Şimdi bir martı gibi

Açıklarda, dalgada,

Bir ördek gibi

Soğuk sulara, buzlarda,

440 Yalnız, çırpınmaktayım!

Vah anacığım, babacığım,

Beni görüp gözetener,

Sizler, beni ne günlere

Yetiştirip, getirip de

445 Saldınız, zavallıyı?

Göz yaşı mı dökseydim,

Taşısaydım mı üzüntüleri,

Keder çekmeye mi,

Ya da, gama

450 Katlanayım diye mi?

Anam, güzel anam,

Beni taşıyan tatlı anam,

Sütünü emdiğim,

Meme verenim!

455 Kök kundaklasaydın,

Yıkasaydın da taşları,

Beni doğurmasaydın!

Şu ağıtlı halime,

Üzüntülere ulaşmasaydım!

460 Sanırsınız bilirim,

Düşünenler olur:

Üzüntüsü yok bu kızın

Bir şey düşünmüyor, dersiniz!

Söylemeyin ne olur,

465 İyi kişilersiniz!

Şu anda çektiklerime,

Çayda çakıl,

Çorakta çalı,

Kuru yerde ot dalı

470 Bilesiniz katlanamaz!

At olsa çekmez,

Demir ayaklı, sallanmadan,

Koşumu parçalanmadan,

Titremeden her yanı

475 Dayanmaz üzüntülerime!

* * *

Bir çocuk şöyle dedi,

Bırakıldığı yerden:

— Neden ağlar durursun,

Boşa keder çekersin,

480 Bırak, at ağlasın

Yağız kısrak kederlensin!

Atın başı dayanıklı,

Serttir kemikleri;

Heryanı koskocaman,

485 Boynu da sağlam!

Ağlanacak ne var ki,

Sızlanmana sebep ne?

Bataklığa atmıyorlar,

Hendeğe de sokmuyorlar;

490 Bolluk köyden bolluk köye,

Dirlikli evden dirliğe

Gidiyorsun, bak şu yana

Sağ tarafa, damada.

Kanlı canlı, delikanlı

495 Senin koruyucun!

At iyi, yiğit iyi!

Koşumlarda kuş oynaşır.

Oklarda tüyler öpüşür;

Altı altun kuğuk,

500 Yedi mavi küçük tilki.

Anasının doğurduğu,

Sızlanıp durma haydi!

Kötülüğe değil yolun,

Daha iyi olacaksın

505 Vardığın yerde:

Ark açıp su salanın,

Çift sürenin

Yorganının altında;

Sana ekmek verenin

510 Çenesinin dibinde;

Koltuğunda balık avlayanın!

Geyik avcısının, terini koklarken;

Ocağı başında ayı avcısının!

Erkeğin ulusuna vardın,

515 Yiğidin güzelini buldun;

Boş durmaz okları,

Ok torbası rafta yatmaz,

İtleri evde hiç kalmaz,

Dinlenmez yavruları!

520 Üç kez bu baharda,

Ateşin yanında uyandı,

Çam dallı döşeginde;

Üç kez bu baharda,

Gözlerine çiğ yağdı;

525 Saçlarını çam taradı,

Çalılar okşadı her yanını!

Adam, kalabalığın baş çekeni,

Hayvan sürüleri besleyici;

Damadımızda çoğu var:

530 Dört ayakla dolaşanın,

Taşlıkta bacakla koşanın

Yüz boynuzlu, bin memeli;

Yığın yığın tarlasında,

Harmanları, demetleri!

535 Su boyunda azığı,

Arşın arşın alanları;

Hendekler arpa toprağı,

Taşlı yere yulaf eker,

Buğdayı sulu yerde biter;

540 Harap yerleri para eder,

Çakılları gümüşcükler!

*

Düğün töreni bitmiştir; Ilmarinen eşini evine götürmek üzeredir. Eski günleri anan türküler söylenir, geline çok güzel öğütler verilir; kocasına karşı görevleri belirtilir.

Tecrübeli kadınlar iyi ve kötü kocayı anlatırlar.(1-825)

Sıra geldi bakireye,

Öğüt vermeli geline!

Kim öğretsin bakireyi,

Geline kim öğüdünü versin?

5 Osmotar, edalı kadın,

Güzel Kalevatar hanım

Gelini öğretecek,

Kimsesize öğüdünü verecek:

Hoşa nasıl gitmeli,

10 Nasıl mutlu olmalı,

Kendini erkeğe sevdirmeli,

Kaynanaya beğendirmeli?

Söze şöyle başladı,

Öğüdünü tamamladı:

15 — Gelin kızım, kardeşim,

Çiçek dalı güzelim!

Dinle dediklerimi,

Dilimden çıkan sözleri;

Gezmelere gidiyorsun çiçeğim,

20 Çileğim, kıvrayıp dolaşmaya!

Kadife tüylüm, yumşak yünüm,

Bu güzel evden çıkıyorsun

Yad insanlar içine,

Bir başka eve...

25 Yad yerlerde,

Başka evde,

Herşey başka türlü

Başka yerde.

Düşünüp de atmalı adımları,

30 İşi dikkatli yapmalı!

Ya babanın ocağı,

Ya da ana kucağı

Değil orası;

Kırlarda şarkı okumak

35 Yok, yollarda mırıldanmak!

Başımı alıp giderken

Tüm eşyani taşı,

Götür bu evden.

Alma yalnız üç şeyi,

40 Çıkarma oldukları yerden:

Öğle sonu uykunu;

Tatlı ana sözlerini;

Tere yağı çırparken

Yayığa banmayı!

45 Unutma değişenleri:

Uyku torban evde kalsın,

Evdeki kızlara yarasın

Ocak başındal

Şarkıları rafa koy,

50 Oynaklığı pencereye;

Genç kızlığını süpürge sapına.

Bir kumaşın kenarına,

İliştir kaygusuzluğu;

Hoppalığı furunun üstüne,

55 Tenbelliği yerlere bırak!

Ya bırak, ya bir yumak

Yusyuarlak yap;

Koltuğunun altında

Taşı onu çalılıklara,

60 Fundalıkta bir taşa

İyi sakla onları!

İyi huylar edin,

Unut eskileri!

Çıkar baba merhametini aklından,

65 Kaynatana çabuk alış;

Eğil yerlere yatıncaya,

Güzel sözlerle konuş!

Yeni huylar edin,

Unut eskileri!

70 Çıkar anne sevgisini aklından,

Kaynanana çabuk alış;

Eğil yerlere yatıncaya,

Güzel sözlerle konuş!

Yeni huylar edin,

75 Unut eskileri!

Erkek kardeşini çıkar aklından,

Kayınına çabuk alış;

Eğil yerlere yatıncaya,

Güzel sözlerle konuş!

80 Yeni huylar edin,

Unut eskileri!

Kız kardeşini çıkar aklından,

Görümcene çabuk alış;

Eğil yerlere yatıncaya,

85 Güzel sözlerle konuş!

Yeni evine girer girmez,

Uymalısın âdetlerine;

Er evinin isteğine,

Her yerde bu aranır,

90 Sabrın bir sonu vardır,

Sahibi iyi olsa bile.

Pek dikkatli olmalı,
Evin düzenine uymalı;
Başı serin tutmalı,
95 Er azıcık huysuz ise;
Kaynana bir kurt olsa,
Kaynata yuvada bir ayı;
Kayın eşikteki yılan olsa,
Görümce bahçedeki bir kazık;
100 Değer vermelisin hepsine!
Eğil, bükül saygı göster,
Eskiden olduğu gibi;
Ananın yanında yaptığın gibi..
Dikkatli olmalı her vakit;
105 Sağlam kafa, rahat iç,
Yerinde düşünceler,
Düzgün görüş, anlayış!
Ortalık kararınca,
Işığı dikkatli yak!
110 Sabahları kulağımı aç,
Dinle horoz sesini!
Horoz ötüp bitince,
Bekleme ikinciye;
Zamanı gelmiştir demek:
115 Gençler yataktan çıkmalı,

Yaşlılar da uyumalı!

Horoz ötmediyse,

Sesi kesilmişse

Efendinin kuşunun;

120 Aya bak, horoz yerine.

Yedi yıldızdan al işareti:

Sık çık dışarı,

Gözet ayı, yedi yıldızı;

İyice bak onlara!

125 Yedi yıldızın başı güneyde

Arkası da oldumu kuzeyde,

Vakti gelmiştir ayrılmanın

Koca döşeginden,

Yiğit koynundan kalkmanın.

130 Önce ara ocakta,

Ateşi külden al;

Kutudaki çirayı da,

Başla üflemeğe ateşi

Külleri dağıtmadan!

135 Ateş yoksa ocakta,

Kıvılcım kalmamışsa,

Dürt kocanı uyandır,

Eşinden iste kav'ı:

— Tatlı eşim, yemişim

140 Versene ateşi!

Orada biraz sürtele,

Azıcık kav çak, kalk

Hemen ateşi yak,

Kandili de unutma!

145 Ahıra var, temizliğe,

Sığırlara yem vermeye;

Kaynananın ineği böğürür,

Atı kişner kaynatanın,

Kayınının öküzü

150 Sallar yularını;

Görümcenin danası bağırır,

İnce otu getirene,

Önüne yonca verene!

Yolda eğilerek yürü,

155 Ahıra bükül de gir;

Tatlı dille yemle inekleri,

Koyunları, kuzuları sevgiyle!

İneğin otunu ver,

Danalara su getir;

160 Taylara saman yedir,

Kuzulara ince çayır;

Sakın bağırma domuzlara,

Döğme yavrularını.

Domuzlara tekne uzat,

165 Yavrulara koğaları.

Oyalanma ahırda,

Ağılda çok eyleşme;

Temizler temizlemez,

Hayvanları yemleyince

170 Dön hemen eve,

Yel gibi gir içeriye!

Çocuk ağlıyorsa

Yorganının altından,

Bilmez dert anlatmasını,

175 Dilsiz, becermez konuşmayı;

Acıkmış mı, üşümüş mü,

Başka şey mi bilemez

Tanıyanı gelmezse,

Anası onu dinlemezse!

180 Eve gireceğin zaman,

Dört şeyi al yanına:

Elinde su dolu koğa;

Örgülü süpürge kolunda;

Dişlerinde çıra;

185 Sen de dördüncü ol!

Başla yıkamaya yerleri,

Tahtaları iyi süpür;

Bol dök suyu,

Sakın ıslatma çocuğu!

190 Yerde çocuk görürsen,

Görümcenin olsa da,

Al yerleştir yerine

Tahta kerevete!

Gözlerini iyi yıka,

195 Saçlarını tara;

Eline ekmek tutuştur,

Bula biraz tereyağına;

Evde ekmek kalmamışsa,

Bir talaş veriver!

200 Masaları yıkamaya gelince:

En azından her hafta

Masaları iyi yıka;

Kenarlarını unutma,

Hatırından hiç çıkarma

205 Yanını, ayaklarını da!

Kerevetlere çok su dök;

Duvarları, yan yerleri,

Araları süpür tüy ile;

Toz kalmasın yerde,

210 Masada, pencerelerde

Islak bezle sil önce

Tavana toz kalkmasın,

Süpürüp üfleyince!

Tavandan sarkan pislikler,

215 Ocaktaki isler

Unutulmamalı, temiz olmalı;

Hep hatırla bacayı,

Direkleri, sırıkları!

Ev eve benzemeli,

220 Yigit yeri belli olmalı!

Dinle kızım iyi dinle

Ne derim, neler söylerim:

Çıplak dolaşma sakın,

Gömleksiz de bulunma;

225 Başına bir örtü ört,

Kunduratsız dönüp durma;

Kocan bunlara pek kızar

Homurdanır, azarlar!

Dikkat et avludaki ağaca,

230 Övezi, hiç unutma!

Uğurludur övez ağacı,

Mutlu, dalı yaprağı,

Meyveleri sevimli;

Lakin, insan korkar ondan.

235 Birgün bakarsın lâzım olur

Genç kızıma, öksüzüme

Damat istedi diye

Ders verilir övezle!

Kulakların hassas olsun,

240 Fareninkine benzesin;

Ayakların tavşan gibi çabuk!

Boynunu gevşek tut,

Kolay eğilsin bükülsün,

Ardıç fidanı gibi

245 Ya da kuş kirazı dalı!

Uyanık ol her zaman,

Tetikte, dikkatli!

Yayılp oturma,

Ocak başına yata kalma;

250 Örtülere serilme

Elirdiğin yerde;

Yanaşma pek döseğe!

Kayının çiftten gelir;

Çit çakmıştır kaynatan

255 Evine yorgun gelir;

Yiğit kocan yabandan,

Ormandan odun çeker gelir!

Suyu tas tas taşı,

Ellerine havlu tut,

260 Tatlı dil dök!

Kaynanan gözüne ilişirse

Kiler yolundan gelirken;

Koltuğunda un teknesiyle,

Koş karşıla avluda;

265 Al elinden kabı,

İçeriye sen taşı!

Kendin akıl edemezsen,

Düşünüp bulamazsan,

Yapacağın işi

270 Sor kaynanandan:

— Benim güzel kaynanam

Hangi işi görsem şimdi,

Neyle meşgul olsam?

Karı cevap verecek,

275 Kaynanan iş gösterecek:

Şu iş şöyle olmalı,

Bu iş böyle olmalı!

Un öğütülecek,

Değirmen taşları çevrilecek,

280 Biraz da su gelecek,

Hamur yuğurulacak!

Odun taşı, fırın yak,

Bezele hamuru,

Sıcak fırına ekmek sal!

285 Bulaşıklar yıkanmalı,

Kaplar temiz suyla çalkanmalı...

Kadının sözü bitince,

Verilen işleri öğrenince,

Taştan yüklen çuvalları,

290 Var git değirmenin başına!

Ağzını açma, ses çıkarma,

Değirmen taşları konuşsun;

Pek zorlama kendini

İkınıp durma!

295 Kaynananla kaynatan:

İşi zorla görüyor,

Bir derdi var gelinin

Deyip de kızmasınlar!

Unu dikkatli ele,

300 Tepsiyle taşı.

Hamuru, güler yüzle

İyi yuğur, sert yuğur

İçinde kalmasın un tomuru!

Fıçı yan yatmışsa,

305 Omuzla al koltuğuna

Yollan su yoluna,

Dalındaki sopayla

Taşı al getir eve;
Yel gibi gir içeriye,
310 Yaprak gibi seğirt!
Bir hafta oylanma suda,
Çok eyleşme kuyu başında!
Kaynatan kötü düşünür,
Kaynanan aklından geçirir:
315 Hayaline baktın suda,
Kendini seyre daldın;
Taze rengini, güzelliğini
Görünce geç kaldın!
Odun taşımaya
320 Gittiğinde yığınlara,
Dalları, biribirinden ayırma;
Ak ağaçtan, kavaktan
Ne rastlarsan al getir.
Yere yavaşça koy,
325 Gürültü çıkarmadan!
Kaynatan kötü düşünür.
Kaynanan aklından geçirir:
Gelin kızdı odunları atıyor,
Kötü de gürültü çıkartıyor!
330 Kilere gittiğinde
Unu getirmeye,

Oturup kalma, bir hafta

Oyulanma kilerde;

Yollarda çok eyleşme!

335 Kaynatan kötü düşünür.

Kaynanan aklından geçirir:

Gelin şunlara bunlara

Un dağıtıyor komşulara!

Bulaşığı yıkarken,

340 Kapları durularken,

Tasın kenarlarını,

Testilerin sapını

İyi yıka, unutma!

Kaşıkları çalkala,

345 Sayısını şaşırma,

Köpek alıp götürmesin,

İtler oynaşmasın,

Kuş kaçırmamasın,

Çocuklar çalmasın,

350 Çok çocuk var köyde;

Lakin pek yok akılları!

Ya testi götürür,

Ya da dağıtırlar kaşıkları.

Gece hamama gidersen,

355 Suları iyi doldur;

Huş demetlerini hazırla,

Yumuşat sıcak suda,

İçeride duman bulunmasın.

Bir hafta kalma orada,

360 Kayıplara karışma hamamda!

Kaynatan kötü dışunür,

Kaynanan aklından geçirir:

Gelin, kerevette yan gelir,

Hamam peykesinde kösülür!

365 Eve dönüp gelince,

Kaynatana haber ver şöylece,

— Güzel babam, hazır hamam!

Sular dolduruldu,

Demetler yumşatıldı;

370 Doyasıya dök suyu,

Huş demetleriyle vurun;

Taşa suyu ben dökerim,

Kerevette beklerim!

Yün bükecek olursan,

375 Dokuma dokuyacak;

Tarağı komşudan isteme,

Sudan öte, uzağa gitme;

Tezgahı da yabancından

İsteme komşudan..

380 İplikleri kendin bük,

Yap herşeyi elinle;

Yumuşak ipi iyi bük,

Yumağını düzgün sar;

Örecede kıvrat,

385 Ilgıdırda çilele!

Tezgahta sert çek tarağı,

İyi salla ayaklarını,

Çabuk çabuk doku!

Yün kepenek doku,

390 Sağlam eteklik ör!

Güz koyununun yapağısı,

Bahar kuzusunun yünü

Yumuşak olur!

Arpayı ıslattığında,

395 İyi bak ekşimesin;

Karıştırma rastgele,

Demirle, bir başka şeyle;

Parmağınla, elinle

Yuğur yuğur oğuştur!

400 Sık sık git bak arpaya,

Yüz tutmasın bozulmaya;

Üstüne kedi çıkmasın

Ya da köpek yatmasın!

Kurdu kuşu düşünme,

405 Korkma orman hayvanından,

Karanlıkta hamama giderken!

Eve konuk gelince,

Sakın kızma misafire;

İyi bir ev, her zaman

410 Hazırlıklı bulunur;

Bir parça et,

Güzel güzel çörekler!

Oturmasını söyle konuğa,

Tatlı sözlerle oyala,

415 Yemek hazır oluncaya!

Misafirler giderken,

Allaha ısmarladık derken,

Çıkma kapı dışına;

Kocan kızar buna

420 Sonra homurdanır sana!

Canın gezmek isterse,

Bir yere konukluğa,

İzin almadan gitme;

Habersiz evden çıkma!

425 Vardığın yerde,

Sözlerini iyi tart,

Kendini kolla dur:

Birşey deme evden yana,

Kaynananı hiç anma!

430 Başka yerin kadınları

Sorar, ağzını arar:

— Kaynanan, tereyağı,

Yiyecek veriyor mu,

Anan gibi bakıyor mu?

435 Vermese de kaynanan,

Sakın bunu söyleme;

Tereyağı vermiyor deme,

Tersini anlat soranlara;

Bir kere yaz boyunca,

440 Yarım tahta kaşıkla

Vermiş olsa da,

Yine aynı şeyi söyle!

* * *

Dinle biraz daha,

Bak neler diyorum:

445 Bu evden ayrılınca,

Gurbetlere varınca,

Unutma sakın ananı!

Seni büyüten anan,

Emziren, besleyen,

450 Uykusuz kalan anan!

Çok zaman yemedi belki,

İçmedi susuz kaldı,

Sallarken seni,

Yavrusuna bakarken!

455 Anasını unutanlar,

Üzenler analarını

Düşmesinler Manala'ya

Tuonela'ya uğramasınlar!

Manala'da cezası ağırdır,

460 Tuonela'da azabı vardır;

Anasını unutanın,

Onu küçük düşürenin.

Besleyenini, anayı!

Manala'nın cadıları,

465 Tuonela kızları,

Hesap sorarlar insana:

Nasıl unuttun ananı,

Çok çektiydi elinden,

Zorluklara katlandıydı,

470 Kuru otlarda yattıydı,

Hamamda doğururken,

Yaramaz dünyaya gelirken..

* * *

Bir karı vardı ortalıkta,

Yaşlı bir cadı, yorgan altında;

475 Köyde eşik aşındıran,

Kapu kapu dolaşan.

O konuştu, şöyle dedi:

— Horoz öttüydü,

Tavuğun oğlu seslendiydi...

480 Baharın, köpüklü ayda,

Karga da öttüydü,

Konuştu oynaştıydı..

Ben söylesem yakışır,

Herkes bir sussa:

485 Herkesin oynaşları evde,

Yanlarında sevdikleri;

Ben ise, evsiz oynaşsınız,

Ömrüm boyu sevgisiz..

Bir de beni dinle kardeş,

490 Anlatıp, dökeceğim dertleri!

Kocaya vardığında,

Pek aldırış etme adama;

Vaktiyle benim yaptığım gibi.

Erkeğin sözüne,

495 Bülbülümün diline,

Eşimin kalbine!

Yetişip gelirken, ben

Çiçek gibi, dal gibi,

Taptaze bir fidandım.

500 Boyum bosum,

Yusyuvurlak her yanım.

(Ahu Dudu) derlerdi bana,

(Sevgili) diye çağırırlardı.

Babamın bahçesinde (çilek),

505 (Olgun meyve) anamın yanında.

Bir (Su Kuşu) oğlan kardeşimin,

Kızların yanında (Çekirge)!

Dolaştım yollarda çiçek,

Tarlalarda ahu dudu;

510 Kumsallarda, bahçelerde

Oynadım, zıpladım:

Şarkılar söyler,

Cıvıldardım tepelerde.

Korulukta koşar,

515 Alanlarda eğlenirdim.

Konuşması beni çekti

Tilkinin kapanına,

Kakım'ın tatlı dili, çanağa

Her kızın tek isteği,

520 Kocaya varmak,

Başka eve taşınmak.

Eskiden ben de gençtim,

Ninni söylenmiş bir kız!

Gelin diye yolladılar,

525 Bir erkeğin evine.

Kaynanama köle oldum!

Çilek olarak başka eve,

Kuş kirazı gibi başka sulara

Gönderdiler; gittim

530 Çiğnenmeye, yenmeye

Kötü sözler dinlemeye.

Beni kocaya verdiler,

Salıverdiler kaynanamın yanına.

Giderken de şöyle dediler:

535 Altı tane çam'dan köşk,

Çifter çifter odaları;

Çayırıklarda kilerler,

Çiçek dolu yol kenarları;

Hendeklerde arpa ekili,

540 Yulaf, çukurlarda dikili,

Anbarlar çeşitli ot dolu,

Yüzlerce (hazır para) sayılı,

(Alacakları) da var binlerce!

Ben zavallı, vardım oraya;

545 Altı direk dayamışlar kulübeye,

Yedi de kazık kakmışlar!

Çayırları yürek acısı,

Koruluklar sevgisiz;

Yollar, ben zavallıya üzüntü,

550 Ormanlar hep küs!

Anbarlarında nefret dolu,

Kimisinde kin dolu;

Yüzlerce (Boş Laf),

Yüzlerce de (Alınmış Söz).

555 Bunlara pek aldırmadım,

Kabullendim olanı;

Mutlu olmak diledim,

Vardığım eve saygı besledim.

Uzun uzun sevgi bekledim:

560 Eve ateş taşıyarak,

Çıraları toplayarak;

Alnımı kapulara vurdum,

Duvarlara başımı çarptım.

Kapılarda garip gözler,

565 Her vakit beni gözler;

Ağıl yönünden kötü kötü,

Evden yana şaşşı şaşşı,

Arkamdan kinli kinli

Bakan, gözetleyen gözler!

570 Ağızları ateş saçar,

Dillerinde kor saklı;

Kötü ev sahibinin ağızı,

Merhametsizin dilinin altı!

Bunlara da aldırmadım:

575 Kabullendim olanı,

Mutlu olmak diledim,

Vardığım eve saygı besledim.

Tavşan gibi koştum,

Tazı gibi seğirttim;

580 Geç yattım geceleri,

Sabahları döşekten

Deli gibi fırlardım,

Hiç bir fayda görmedim!

Bir sevgiye kavuşmadım,

585 Dağları söksem getirseydim,

İkiye bölseydim kayaları!

Tokmakla un döğdüm,

Boş yerlere eledim;

Kaynanam yesin diye,

590 Ateş boğazlıya

Zıkkım olsun diye;

Uzun tahta masasında,

Kenarı yaldızlı çanakta!

Ben zavallıya,

595 Taşta arta kalan unu

Yalamak düşerdi!

Ocağın üstünde yedim;

Bir kırık kepçeydi kaşığım..

Ben kocadayken,

600 Sıpsıska bir gelin,

Bataklıktan yosun taşıdım,

Ekmek yaptım onu yedim;

Üstüne, kuyudan çektiğim

Acı, tatsız suyu içtim;

605 Balık yerine, ben zavallı,

Ağaç kabuğuyla geçindim;

Ya kayıkda ya salda,

Sallanır dururdum dalgada;

Vermezdi kaynanam doyasıya!

610 Yaz günleri çiftdeydim,

Kışları da çapada,

Bir Kazak, tutulmuş uşak..

Bulgur döğerken ağır tokmak,

Bir kocaman çomak, ketende

615 Önüme sürerlerdi

Kaynanamın evinde!

Çamaşır tokucu böyle,

Sap toplarken demet böyle,

Ya pek ağır, ya kocaman!

620 İnanmazlardı sözüme,

Günahıma girerlerdi çok kere.

Acı dilleri vardı,

Laflar zehir gibi akardı;

Hakaretler, küfürler

625 Demirden dolu tanesi,

Kızıl ateş çimkesi;

Yağar yağardı üzerime!

«Gün ola, harman ola» dedim

Bunlara da dayandım..

630 Cadalozun yanında, biraz daha

Hizmetine atlanırım, sandım:

Bir şey bana pek dokundu,

Derdimi çıkmaza soktu;

Kocam bir canavar,

635 Bir ayı oldu.

Sırtını döner yatar,

Yüzüme bakmaz, girer çıkar.

Ağladım durdum,

Düşündüm kafa yordum;

640 Eski günler, evim yurdum

Ne mutluydu diyordum.

Bazı, anama da ilendim:

Elmanın iyisini aldı,

Filizini yetiştirdi;

645 Sonra da, değerli fidanını

Kötü toprağa dikti;

Huş kökünün dibine,

Uğursuz bir yere verdi;

İnlemeye, derde!

650 Ben nelere layıkdım;

İyi yere, büyük eve,

Koca koca köşklere;

Bir yiğite pek yakıştırdım!

Yakalandım bir sevimsize,

655 Adilerin adisi bir kişiye.

Örneğini kargadan almış,

Burnu kuzguna benzer;

Canavar ağzı paralayıcı,

Her yanı ayı!

660 Hangi dağa varsan

Benzerini bulursun,

Böyle koca kütüğün!

Yoldaki bir yarma çamdan,

Kuru otdan, çayırdan

665 Saygı umar dururdum!

Yosun sakallı, taş ağızlı,

Toprak kesek kafalı,

Odun budağı kulaklı,

Çatal çalı bacaklı...

670 Yorgun, üzgün, birgün

Gizli gizli ağlarken,

Duvarдан beni önmüş,

Sinmiş, sesimi duymuş;

Çıkageldi üstüme,

675 Hışımıla kilere girdi.

Gelişinden anladım,

Tanıdım adımlayışından.

Saçları darma dağın,

Diken diken tüyleri;

680 Gözü yerinden oynamış,

Gıcırıyor dişleri.

Elinde övez dalı,

Koltuğunda bir tokuç

Övezle döğdü,

685 Tokmakladı kafamı.

O akşamı hiç sorma!

Yatma zamanı geldiğinde,

Çengelden kamçıyı almış,

Bir de, bir fidan dalı bulmuş

690 Döşeginin altına, yanına

Beni uslandırmaya, koymuş.

Gece girdim yatmaya

Adamımın yanına,

Başladı beni tokatlamaya,

695 Kamçısıyla, sopayla.

Zor kurtuldum elinden,

Soğuk herifin yanından,

Buz döşekten fırladım.

Peşim sıra geldi,

700 Dışarıda yetişti!

Örgülü başımdan, saçlarımdan

Savurdu, vurdu yere.

Ne yapsaydım acaba,

Hangi akla uysaydım?

705 Çelikten kundura giydim,

Bakır telle bağladım;

Yolların kenarında,

Duvarların dibinde,

Belki öfkesi geçer diye

710 Günlerce, bekledim, gözetledim ..

Geçmez kızgınlığı,

Kini bitmez, tükenmez!

Dayanamadım, pek bıktım,

Nefret ettim heriften;

715 Kapularda sürtmekten,

Duvarda dikilmekten.

Verdim kararımı:

Olmaz böyle bu iş,

Haftalarca çekilmez;

720 Uzaktan bakıp durmak

Heyecanla, nefretle

Şeytanın yuvasına,

Ahlaksızın evine!

Terkettim evi,

725 Netameli yerleri.

Ben zavallı, aldım başımı

Tarlalarda bataklıda,

Yatda yabanda, sularda

Sürttüm dolaştım;

730 Oğlan kardeşimin,

Tarlasının başına vardım.

Kuru ağaçlar, ak çamlar,

Kargalar, saksağanlar

Konuşup ötüştüler;

735 Hep bir ağızdan,

Bana şöyle dediler:

— Bu yer senin değil ki,

Doğduğun ev değil ki!

Aldırmadım, yürüdüm.

740 Bahçenin içine girdim

Kapu konuştu, seslendi:

— Neye geldin bu eve,

Ne öğrenmek istersin?

Çok oldu baban öleli,

745 Anan da göçtü;

Yabancı düşer sana kardeşin.

Bir karısı var, Rus Köpeği!

Onları da dinlemedim,

Evin içine girdim;

750 Yapışdım, kapu sürgüsüne,

Sürgü soğuk elimde;

Eşiğin hemen önünde,

Dikildim kala kaldım.

İçerdeki güzel kadın

755 Karşılamaya gelmedi;

Elini de vermedi,

Ben de ona varamadım,

Elimi uzatmadım.

Ocağa dayandım,

760 Taşlar soğuk, kül soğuk.

Oğlan kardeşim kerevette,

Yatmış bakıp durur;

Omuzuna, her yanına

Kurum dolmuş, is yağmış

765 Pasaklı kirli hali.

Eve gelen yad kişiyi,

Bilemedi kardeşim;

Sordu yabancıya

Nerden geldi, uzaktan mı?

770 Cevapladım, şöyle dedim:

— Tanımadın mı kardeşini,

Öz ananın kızını?

Aynı ananın çocuğuyuz,

Ninnin okumuş aynı kuş;

775 Aynı ördek avuttu,

Aynı yuvada, aynı çilek!

Anladı oğlan olanı

Başladı ağlamaya,

Yaşları boşandı.

780 Yavaş sesle eşine:

— Yiyecek getir kardeşime!

Dedi, onu yumuşladı.

Kardeşimin karısı,

Bakışları kinli kinli;

785 Kilerden lahana buldu geldi.

Lahanaya itler banmış,
Köpekler tuzunu yalamış,
Tüm itlerden artık kalmış!

Oğlan kardeşim eşine,
790 Yine yavaş sesle:
— Bira getir misafire!

Dedi, onu yumuşladı.

Kardeşimin karısı,

Bakışları kinli kinli;

795 Suyu alıp getirdi.

Bir kirli su,

Evdekiler yüz yıkamış.

Pek üzüldüm, çıktım,

Doğduğum yerden ayrıldım.

800 Ben kimsesiz perişan,

Düzüldüm yollara.

Zavallı, kıyılarda kumsalda,

Bilinmedik kapılarda,

Yad yerlerde, bahçelerde

805 Sığındım merhamete.

Kötü kötü söylenenler,

Bağıranlar çağıranlar

Çok var bende.

İyi şeyler düşünen,

810 Tatlı tatlı konuşan

Pek az nedense.

Yağmurda yaşda,

Donda soğuklarda,

Sokaklarda dolaştığımda,

815 Üstüm başım kar içinde

Eteklerim buz tutsa da

Çağırın yok, bir ocağın başına!

Bir kere, gençken acaba,

Düşünür inanırmıydım,

820 Bin kişi söylese,

Yüz insan deseydi

Kafama vura vura;

Bu günlere geleceğim.

Pelperişan düşeceğim;

825 İnanır, düşünür müydüm!..

*

Gelini götürmek üzere olan damada da öğüt verilir:

Eşine fena muamele yapmaması, iyi bakması, saygı göstermesi anlatılır. Bir yaşlı adam, kötü eşinden yakınıdır.

Damat ve gelin herkesle ayrı ayrı vedalaşır, üç günlük bir yolculuğa, damadın evine doğru yola koyulurlar. (1-440)

Kıza öğrettik gereğini,

Sözümüzü söyledik geline.

Kardeşimiz damada da

Öğüdümüzü verelim:

5 — Damad, kardeşim,

Kardeşimden yakınım,

Anamın çocuğundan sevdiğim,

Babamın oğlundan efendi!

Söyleyeceklerimi dinle şimdi;

10 Aldığın tavuktan yana,

Şu iskete üstüne!

Talihine şükret damad,

En iyisini aldın;

Sığın içten dua et

15 Bağışlayan Tanrıya.

Babasına memnunluğunu söyle,

Anasına daha fazla!

Şu kızı yetiştirmişler, sana
Münasip görmüşler gelini.
20 Tertemiz kızdır yanındaki,
Nikahlın bir mücevher;
Beyaz tenli hükmedeceğin,
Pek şirin gözeteceğin;
Kanlı canlı, sapsağlam
25 Koynunda besleyeceğin.
Harmana dayanıklı,
Odunda becerikli;
Çamaşır yıkarken güçlü,
İyi ağartır kirliyi;
30 Yünü ustalıkla eğirir,
Dokumayı sert dokur,
Tezgahı cıvıldatır;
Tilki gibi koşturur mekiği
Bir yandan o bir yana.
35 Çıkrığı çabuk çevirir,
Sincap kozalağına döndürür;
Köyün halkı uyumazdı,
Şu tepede yaşayanlar
Gözlerini kapamazdı;
40 Kızın tezgah sesinden,
Mekik gürültüsünden.

Damadım, güzel erkek topuğu!

Tırpanın sivrisini yap,

Sapı güzel olsun;

45 Dikkatli yont eşikte,

Ağaç kütüğünde!

Güneşli havalarda,

Kızı bir sal çayıra,

Bak otları biçerken,

50 Sert yumuşak demeden

Nasıl biçer savurur;

Dal dal saplar dökülür,

Demetler ard arda sıralanır.

Bir gün, bir mekik bul,

55 Dümdüzünden bir mekik;

Bir tarak da hazırla,

İşe yararından bir tarak,

Kumaşı iyi saran;

Tezgaha ayağı iyice çak,

60 Noksanları tamamla

Kızı oturt başına!

Tarak başlar konuşmaya,

Tezgah kütürder;

Gürültüsü göğe değer,

65 Çatırtıları ulaşır uzağa!

Köyün tüm karıları,

Gürültüyü duyarlar da

Biribirlerine sorarlar:

— Kim dokur dokumayı?

70 Şöyle söyle onlara:

Dokumayı eşim dokur,

Güzelim tezgahı konuşTURUR!

Dokumayı kötümü yapar,

Taraktan ip çıkar mı?

75 Dokumayı kötü yapmaz,

İpi taraktan çıkmaz!

Ay'ın kızı gibi dokur,

Güneş'in kızı gibi bükER;

Yedi yıldızın yaptığını becerir,

80 Kutup yıldızından iyi işler,

Damad, güzel erkek topuğu!

Bu evi terk ediyorsun,

Dolaydan gidiyorsun;

Bakireyi aldın yanına,

85 Güzel tavuğunla;

Serçeni götürme sakın,

Güzel isketeni

Kötü yollara atma,

Çitin bir köşesine,

90 Ya da bir kütüğün üstüne,

Taşa toprağa bırakma!

Babasının evinde kızımız,

Sevgili anasının kucağında,

Kötü yolda taşınmadı;

95 Çit köşesine atılmadı,

Yatmadı kütükde,

Taş üstünde bırakılmadı.

Damad, güzel erkek topuğu!

Bakireyi alıp gitme,

100 Sevgilini, eşini

Köşelerde bekletmeye,

Kondurma daracık yerlerde!

Babasının evinde kızımız,

Sevgili anasının kucağında,

105 Köşeleri beklemedi,

Dar yerlere konmadı;

Oturdu pencere önünde,

Oda ortasında oynadı;

Babasına neşe gece,

110 Anasına sabahları.

Alıp gitme damad,

Götürme bu tavuğu;

Otdan ekmek yaptırtmaya,

Çam kabuğunu döğdürmeye;

115 Eline tokmak vermeye,

Ağaç kabuğunu ezdirmeye!

Babasının evinde kızımız,

Anasının kucağında,

Eline tokmak almadı,

120 Kabuk tokmaklamadı;

Yapmadı otdan ekmek,

Döğmedi çam kabuğu.

Al götür bu tavuğu,

Verimli tarlalara yerleştir;

125 Arpa çeksin, yulaf söksün

Kalın ekmek pişirsin;

Ekmeği buğdaydan yapsın,

Bol bol hamur yağursun!

Damad, kardeşim

130 Götürme tavuğu,

Bizim tatlı ördeği

Ağlatmaya, dertli dertli!

Hep düşünür durur da

Canı sıkkın olursa,

135 Koş atını kızağa

Al gel babasının yanına,

Özlediği anasına!

Götürme bu tavuğu,

Güzel iskete kuşunu,

140 Esir gibi kullanmaya

Ya da hizmetçi, çalışmaya?

Anbara rahat girsin,

Kileri hiç yasaklama!

Babasının evinde kızımız,

145 Sevgili anasının kucağında

Esir gibi çalışmadı,

Hizmetçilik yapmadı;

Esirgenmedi anbar,

Kiler yasaklanmadı.

150 Kesti beyaz çörekleri,

Yumurtayı bol gördü,

Süt kabı, bira tası;

Sabahları kileri açtı,

Anbarlara gece kilit takdı.

155 Damad, güzel erkek topuğu!

İyi bakarsan kızımıza,

Sen de şöhret yaparsın:

Kaynatanın evine geldiğinde,

Yanında biricik kaynananın

160 İyi ikram yaparlar;

Atını kızaktan çözerler,

Suyunu koğa koğa,

Yulafını bol bol dökerler.

Hiç bir zaman bu kıza,

165 Güzel iskete kuşumuza

Soysuz sopsuz deme,

Ne olduğu belirsiz!

Belli, kızın soyu soppu,

Ailesi tanınmış, temiz;

170 Kıza kötülük yapma,

Kamçıyla öğretmeye kalkma;

Kırbaçlayıp bağirtma,

Beş boğumlu değneği kullanma,

Alanda, anbarda dayak atma!

175 Babasının evinde kızımız,

Sevgili anasının kucağında

Kamçı ile öğrenmedi,

Kırbaçlanıp bağırmadı;

Dayak yemedi anbarda,

180 Beş boğumlu değnek tatmadı!

Duvar gibi önünde dur,

Çepeçevre sar onu;

Anan döğmesin, koru

Baban söğmesin.

185 Hakir görmesin başkaları,

Komşular sertleşmesin!

Ya anan ya da baban,

Öğretir de seni

«Karımı döğ» derlerse,

190 Komşular bunu isterse

Kıyma zavallıya,

Güzel isketeye, ilişme;

Üç yıl var bekledin,

Bütün gönlünle istedin!

195 İyilikle terbiye et gelini,

Tatlı dille öğüt ver;

Öğret yatakta,

Kapı ardında anlat

Şu iki yolda,

200 Birer yıl ayrı ayrı:

Tam bir yıl iyi sözle,

Gözle işaret ver, ikinci yıl;

Üçüncü yıl gerekirse,

Dokun topuğuna!

205 Bundan anlamazsa, yine

Dinlemezse sözlerini,

Bir kamaş kes getir gölden,

Ucu tüylü, kıyı yerden!

Bununla öğret kıza

210 Dördüncü yıl, karnış dürt;

Kırbaçlama, kamçı vurma!

Karnıştan da anlamazsa,

Yola gelmezse yine,

Ormandan bir dal kes,

215 Saklıca getir kürkün altında,

Göstermeden komşulara.

Huş dalı ile okşa,

Sakın sert vurma.

Bununla da yola gelmezse,

220 Sözlerini dinlemezse

Dalı kullan öğüt ver;

Kapalı bir yerde,

Bir odanın, içinde!

Alanda açıkta döğme,

225 Çimende çayırılıkta;

Gürültüsü duyulur uzağa,

İşitir komşular ağladığını,

Sesi ormana gider!

Omuz başlarına, kaba etine

230 Vur vuracaksan;

Gözlerine, kulağına

Sakın dokunma!

Alnı şişer, gözü morarır

Çoban görür, baban düşünür

235 Köyde kadınlar gülerler:

Kadın savaştan mı geldi,

Yeni mi çıkmış döğüşten,

Kurt mu dalamış,

Ayı mı yalamış!

240 Kurt damad mı ki,

Eşi mi ki bu ayı.

* * *

Ocağın başından bir yaşlı,

Seslendi olduğu yerden;

Bir kimsesiz, ocak yönünden:

245 — Damad, kadının sözüne,

Bülbülün sesine

Pek kulak asma,

Benim yaptığım gibi!

Et aldım, ekme aldım,

250 Balıkları, biraları

Esirgemedim, yağları

Eve taşıdım.

Bunlar yaramadı bir işe

Rastlamadım iyi eşe!

255 Saçını çekecek gibi,

Asık suratlı biri,

Gözü dönük, çıkageldi!

Kinli kinli konuşur,

Küs küs durur;

260 Sözleri kötü,

Bana «oduncu» derdi.

Düşündüm, böyle olmaz,

Suyuna gideyim dedim,

Yolunu şöyle buldum:

265 Huş keser getirirsem,

Bana «kuşum» derdi;

Ardıç dalı kesersem,

«Altunum» der severdi;

Çalıları toplasam,

270 Boynuma sarılır öperdi.

* * *

Zavallı kız iç çekti,

Nefes verdi, hıçkırdı

Başladı ağlamaya,

Şu sözleri söyledi:

275 — Başka kızlar da gider,

Ayrılırlar vakti gelince;

Benim de vaktim geldi,

Ayrılıyorum evden.

Azıcık zor,

280 Gitmek kolay değil!

Güzel köyüm, tatlı evim,

Boy attığım, yetiştiğim,

Çocukluk savdığım,

Gençliğimi geçirdiğim,

285 Büyüdüğüm köşeler!

Düşünmezdim, inanmazdım,

Gideceğimi hiç sanmazdım;

Bu evlerin eteğinden,

Şu tepenin sırtından.

290 Bakın işte giderim,

Bırakıp terk ederim;

Ayrılık şerbetleri içildi,

Bardaklar bomboş.

Bakın, kızaklar yönelmiş

295 Başları yad ellere,

Arkaları bizim eve!

Anamdan emdiğim süt,

Babamın yaptıkları

Nasıl ödenir şimdi;

300 Oğlan kardeşimin sevgisi,

Kızın tatlı dili;

Gider ayak, ne desem ki?

Babacığma teşekkür edeyim:

Yedirdiğin yemekten,

305 En iyilerinden

Bana hayatı bağışladın!

Anacığıma teşekkür edeyim:

Beşikteyken salladın,

Göğsünde besledin!

310 Ağabeyim, kız kardeşim

Teşekkürler ederim,

Hepinize, herkese.

Hep beraber büyüdük,

Aranızda yaşadım!

315 Babacığım, anacığım hepiniz

Büyüklerim, küçüklerim

İyi kalpli hısımlarım!

Kendinizi üzmeysin,

Ayrılıp gidiyorum,

320 Yad evlere varıyorum demeyin!

Sıcak güneş, Tanrınındır,

Ay aydınlık, Tanrınındır;

Gökte yıldızlar parlar,

Kutup yıldızı işaret sağlar;

325 Bunlar, uzak göklerde,

Başka ilde, her yerde var!

Babamın altun evini,

Anamın bereketli kilerini,

Çimli avluyu, yeşil toprağı,

330 Berrak suyu, kumlu kıyayı

Terk ediyorum, gidiyorum.

Köy kadınları yıkansın,

Çobanlar yuvarlansın!

Yollarımı gezenlere,

335 Koruluğı dinlenene

Yerleri süpürene;

Tahtaları silene

Bırakıp gidiyorum.

Buralara bir yol dönersem

340 Babam ağladığımı duymaz mı,

Ses vermez mi anam!

İlahiler okusam baş uçlarında,

Yanlarında ağıt tutsam;

Üstlerinde taze çimen

345 Bir de ardıç büyümüş,

Taşıyanımın yattığı yerde!

Buralara bir yol dönersem,

Şu bahçede tanıyanım kalır mı:

Çitteki parmaklık,

350 Parmaklığın altındaki sırık;

Uzak yerden, tarladan

Getirip de koyduğum, çocukken.

Anamın gebe ineği,

Dana iken beslediğim

355 Böğürecek arka avluda,

Evin kızını bilecek.

Babamın güzel atı,

Tay iken baktığım

Kişneyecek arka avluda,

360 Evin kızını bilecek.

Ağabeyimin sadık köpeği,

Yavruyken beslediğim

Havlayacak arka avluda,

Evin kızını bilecek.

365 Bunlar beni tanıyacak,

Buralara bir yol dönersem

Başka tanış kalmıyacak;

Yerler eski yerler,

Dolaylar, balıklı koylar!

370 Evceğzım sen de kal,

Sağlıkla kal, sağlam kal

Tavanı direkli evimiz!

Yıkılma ayakda kal,

Buralara bir yol dönersem.

375 Kapular, tahta döşemeler,

Bahçemiz, ardıçlı avlu!

Kalın siz de, sağlam kalın,

Buralara bir yol dönersem.

Meyve dolu tarlalar,

380 Çiçekli yollar, fundalar,

Balıklı akar sular,

Çamlı tepe, adalı göl,

Huş ağaçlı ormanlar

Hepiniz, hoşça kalın!

* * *

385 Demirci Ilmarinen,

Götürdü gelini kızığına;

Kırbaçladı atını,

Şöyle söyledi:

— Hoşça kalın kıyılar!

390 Tarlalar, tepelerin çamları,

Ormandaki ağaçlar,

Bahçedeki kuş kirazı,

Su yolunun çalıları,

Meyve fidanı, kuru ot,

395 Çam kökleri, fundalar,

Ak ağacın yaprakları,

Huş kabukları Hoşça kalın!

Terketti Pohjola avlusunu.

400 Çocuklar şarkıya başladılar:

— Bir kara kuş uçtu buraya,

Ormandan çıktı geldi;

Aldattı güzel ördeği,

Elmamızı aldı gitti;

405 Balığımızı kandırdı,

Gümüşlerle aldattı.

Bizi suya kim salacak,

Nehre nasıl gideceğiz?

Fıçılar boş duracak,

410 Omuzda su taşıyan sırtıklar,

Yerlerinde kalacak;

Kirli olacak yerler,

Döşemeler süpürülmeyecek;

Tasın kenarı kapkara,

415 Maşrapanın kulakları da!

* * *

Demirci İlmarinen,

Genç eşi ile birlikte

Pohjola kıyılarından,

Şerbet gibi akan sudan,

420 Kumlu tepenin böğründen

Gider yollardan.

Kayalar inler,

Yerde, kumlar seslenir;

Kızak uzaklaşır,

425 Yolculuk geçer;

Bir gün giderler, iki gün

Biraz da üçüncü gün.

İlmarinen kızağında,

Bir eli dizginlerde,

430 Bir eli kızın belinde;

Bir ayağı kızağın içinde,

Bir ayağı örtünün altında.

At koşar, yol tükenir;

Gün geçer, yolculuk kısalır.

435 Üçüncü günün bitiminde,

Güneş devrildiğinde,

Demircinin evi görünür.

Bacada is ipe benzer,

Duman kalın kalın tüter,

440 Bulutlara yükselir duman..

*

Yeni gelin ve damat Ilmarinen, evde uzun zaman beklenmiştir. Anne oğluna hasretini ve geline olan sevgisini anlatır. İyi karşılanırlar. Ozan Väinämöinen de oradadır; ev sahiplerini, gelini ve damadı över, (1-587)

Yollara baktılar bir hafta,

Gelin kızın özleminde,

Demirci Ilmarinen'in evinde:

Yaşlıların gözleri yaşardı;

5 Dizlerinde derman kalmadı,

Gençler dış kapıda beklerken.

Çocukların ayakları üşüdü,

Duvarlarda dikilmekten;

Kundurular aşındı kıyılarda,

10 Gidip gelmekten.

Birkaç gün sonra,

Bir kaç sabahın sonunda,

Ormandan sesler geldi,

Bir kızak sesi duyuldu.

15 Lokka kadın, evin hanımı,

Kalevatar, edalı kadın

Sözüne şöyle başladı:

— Şu gelen kızak oğlumun!

Pohjola'dan geliyor,

20 Gelinini getiriyor!

Gel, gel haydi oğlum,

Yaklaş, bu yönlerel yaklaş;

Babanın yaptığı eve,

Ecdadının ocağına, gel gel!

25 İlmariinen yaklaştı,

Ulaştı baba evine,

Ecdadının ocağına.

Atının başında kuşlar ötüşür,

Oklarında tüyler öpüşür;

30 İslık çala çala kızak!

Lokka kadın, evin hanımı,

Kalevatar, edalı kadın:

— Ay'ın doğuşunu

Köycek bekledik;

35 Tüm yiğitler,

Güneşimin doğuşunu!

Çocukların çilek özlemi gibi,

Suların kayık özlemi gibi!

Beklemem ya ay'ı, ya da güneşi,

40 Özledim, gelinimin gelişini,

Sabah akşam bekledim.

Çocuk mu büyüttü, yoksa

Sıskayı mı şişmanlattı

Oğlum, bir türlü gelmedi.

45 Ayak izi kaybolmadan,

Taban yeri soğumadan

Dönerim dedi gittiydi.

Sabah bekledim, akşamları

Günleri başımda tuttum:

50 Oğlumun seçtiği gelmiyor,

Kızak, yolda ses vermiyor;

Sabah bekledim, akşamları

Kırlara, tarlalara bakındım!

Şu otlarda bir at olsa,

55 İki kişilik bir de kızak,

Oğlumu alsam getirsem dedim!

İki kişilik bir kızak

Gelini mi alır mı?

Kızağı büyütürüm dedim.

60 Göresim geldi,

Günlerce baka baka yollara

Ömrüm tükendi!

İşte şimdi geliyor,

Geldikçe yaklaşıyor;

65 Yanında kanlı canlı

Birisi var, al yanaklı!

* * *

— Damad kardeşim,

Sal alını çakalı;

Götürsünler küheylanı

70 Kuru otun yanına,

Taze yulafa!

Hadi, hepimize herkese,

Bütün köye selam ver!

Hele al bir selamını,

75 Sonra da anlatıver:

Yolun rahat geçti mi,

Sapa sağlam geldin mi

Kaynatanın evinden,

Kaynananın yanından?

80 Aldın mı kızı,

Kazandın mı kuşu;

Savaş verdin mi,

Yıktın mı şatosunu,

Duvarları devirdin mi?

85 Kaynata bahçesinde gezdin mi,

Kaynana kerevetinde oturdun mu?

Bunu sormasam da görürüm,

Anlatmasan da anlarım:

Yolculuğun iyi geçmiş,

90 Sapa sağlam gelmişsin.

Tutmuşsun ördeği,
Açmışsın kapıları,
Tahta şatoyu zabtetmişsin!
Koltuğunun altında tavuğu,
95 Kartal, onu gözetiyor!
Kim bir yalan uydurdu,
Ortaya atan kim di:
Damad boş geliyor,
Atını yokyere yordu
100 Diyen kim'di?
Damad boş dönmedi,
At, yok yere seğirtmedi.
Terlemiş de küheylan,
İyi tay, köpürmüş!
105 Haydi çık bakalım kızaktan,
Oturup kalma, güzel hediye!
Yapışmadan kalkıver,
Dikmeden, dikiliver!
Yapışacak yiğitler var,
110 Yardım eden kıvanç duyar.
Kızaktan inerinmez adımla,
Ortadaki yoldan yürü;
Kırmızı toprakdan,
Domuzun teptiği,

115 Kuzuların çiğnediği yoldan.

Ördek gibi paytak yürü,

Kuş gibi seke seke;

Kaynatanın yaptığı eve,

Kaynananın döşediği odalara!

120 Geçen yazdan, bir yıldır

Döşemeler bekledi seni;

Yaldızlı tavan

Çatladı özlemekten,

Altına geleceği;

125 Pencereler beklerir,

Önünde dinleneceği!

Geçen kışlar, yaz günleri

Kapıdaki sürmeler,

Yüzüklü ellerini

130 Öpmeyi beklerler;

Kapıların eşikleri

Etek hışırtını isterler;

Geçen kışlar, yaz günleri

Yerler, döşemeler,

135 Evin içi, evin dışı,

Anbar, kiler beklerirler;

Duvarlarda askılar,

Sallandı durdular

Genç hamının esvabına.

140 İnekler böğürdü,

Taylar kişnedi,

Bahar kuzuları meleşti..

— Selam herkese, avludaki,

Anbardaki, yoldaki,

145 Odadaki, büyüklere!

Selam küçüklere, herkese!

Hiç böyle olmamıştı, burası

Böyle güzel kalabalık,

Seçkin kişiler dolmamıştı.

150 — Damad, kardeşim

Çekiver şu kırmızıyı,

Bırak yere!

Kaldır ipek tülleri,

Göster bize

155 Beş yıl ardında koştüğün

Güzel kuşu!

Getirdin mi istediğini?

Kuşu kuşu istediydın;

Yeryüzünün ak kuşunu,

160 Suların meleğini

Getirdin mi?

Sormasam da bilirim,

Cevaplamasan da anlarım:

Kuğu kuşunu getirdin!

165 Mavi kartal, filizin

En tazesini seçmiş;

Kuş kirazı fidanını,

Yeşilliklerden beğenmiş!

Yerde bir çocuk vardı,

170 Olduğu yerden seslendi:

— Ey kardeş, ne kasalırısın?

Nereye götürürsün

İnce çıra kütüğünü,

Katran fiçısının uzununu?

175 Oh, oh damad!

Tüm yaz boyu arzuladım,

Söyledin durdun alacağını;

Bataklık kargası aldın,

Aldın aldın da!

180 Tuttun tuttun da,

Çitten saksağan tuttun!

Tarladan korkuluk getirmişsin!

Geçen yaz, bütün kış

Ne yapmış?

185 Elcek mi örmüş,

Çoraplar mı gözemiş?

Eli boş da çıkageldi,

Birşey getirmedi damada:

Sepetinde fareler oynaşır,

190 Sandığında sıçan dolaşır!

Lokka, iyi kadın,

Kalevatar, edalı hanım

Şöyle lafa karıştı,

Çocuğun gevezeliğini kesti:

195 — Neler söylersin zavallı,

Kötü laflar edersin!

Bu kıza söylenmez bunlar,

Ona dediklerin yakışmaz!

Fena şeyler, söylediği

200 Bir gecelik tohumun,

Bir günlük yavrunun!

Damad gelini pek güzel seçmiş,

Dünyanın meleğini getiriş:

Taze ahu dudu fidanı,

205 Tepelerin çileği;

Ağaçta kuğuk kuşu,

Üvezlerin serçesi;

Huş'daki, meşedeki

Ak göğüslü, güzel tüylü

210 Kuşlardan biri!

Böylesi Almanyada bulunmaz,

Letonya'da, yetişmez

Daha uzaklarda,

Çok uzaklarda da

215 Bu kız kadar güzeli.

Yüzü tatlı, sevimli

Boyu bosu, endamı;

Kollarının beyazlığı,

Gerdanının düzgünlüğü!

220 Kız, eli boş da gelmedi:

Kürkleri var, kumaşlar,

Türlü türlü çamaşırlar.

Yününü eğirip, büktüğü,

Yumağını sardığı,

225 Kendi eliyle ördüğü;

Esvapları kışın dikti,

Yaz güneşinde kuruttu,

Beyazlattı eteklikleri.

Yastık başları, ipek atkılar

230 İnce ince tüller! ..

* * *

— İyi kız, güzel kız,

Bembeyaz kız!

Annenin yanında iyi idin,

Kızlığında, baba evinde

235 Şöhretini hep duyduk,

Er evinde de iyi ol!

Üzülme burada sakın,

Keder çekme!

Bataklığa gelmedin,

240 Çay kenarına salınmadın:

Yiyeceği içeceği bol evden,

Daha bolluğa geldin;

İyi kız, güzel kız

Şunu sorsam senden:

245 Gördün mü buraya gelirken

Harman yığınlarını,

Nadasları, tarlaları?

Onlar, hep bu evin;

Damadın sürüp, diktiği..

250 Bâkirecik, hanım kız!

Bak şimdi, ne diyeceğim:

Burasını kendi evin say,

Genç kızın burda olması,

Gelinin vakit geçirmesi

255 Hem pek güzel, hem iyi;

Elinin altında yoğurt çanağı,

Tereyağı kabı emrinde;

Hamamın kereveti daha geniş,

Evdeki iskemleler de!

260 Kaynatanı baban say,

Kaynananı anan bil;

Kayınların ağabeyin,

Görümceler kardeşin!

Canın çekti mi,

265 Arzu ettin mi

Babanın aldığı balıklara,

Ağabeyinin vurduğu kekliğe,

İsteme kaynatanıdan,

Kayınından bekleme!

270 Kocana bir deyiver,

Arzunu bildiriver!

Seni alanın tutamayacağı,

Damadın yakalayamayacağı:

Ormanda dört ayaklı,

275 Havalarda iki kanatlı,

Sularda balık sürüsü

Yoktur buralarda!

Genç kızın burada olması,

Gelinin vakit geçirmesi

280 Hem pek güzel, hem iyi:

Değirmen taşı gerekmez,

Bulgur tokmaklamaya değmez:

Buğdayı su üğütür,

Çavdarı Şelale köpürtür;

285 Kaplan rüzgar yıkar,

Deniz köpüğü durular;

Bizim köy, altun köy,

Dünyanın tek köyü!

Çimenler uzun uzun

290 Köydeki tarlarda;

Kıyılarda tatlı su,

Köy altındaki gölde;

Tam ördeğe layık,

Su kuşunun oynaşmasına!

* * *

295 Kalabalık yedirildi, içirildi:

Parçaları koca koca etler,

Tatlı tuzlu çörekler,

Beyaz bira, siyah bira,

Beyaz ekmek, çok yemek,

300 Kırmızı sahanlarda,

Tahta çanaklarda!

Börekler yenildiği kadar,

Tere yağı alındığı kadar;

Alabalığı parçala,

305 Kesildiği kadar;

Gümüş bıçak, altun çatal,

Fıçı fıçı biralar,

Elin uzandığı yerde, şerbet!

Bira iç düşünce dağıt,

310 Şerbetle dudak yıka!

Kim söyleyecek şarkıları,

Türküyü kim çağıracak?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan

315 Kimseye söylemeden

Başladı okumaya:

— Sevgili kardeşler,

Benim gibi dili olan ahbaplar

320 Bir kulak verin hele, dediğime:

Pek az ördek ağız ağıza,

Kız kardeşler göz göze;

Seyrek, oğlanlar da yanyana,

Anaların doğurduğu yavrular

325 Bir türlü konuşmuyorlar,

Bu zavallı topraklarda,

Talihsiz Pohja dolayında!

Hadi, beraber söyleyelim,

Türküler çağıralım!

330 Şarkı okumak,

Türkü çağırarak,

Baharın yükseklerde,

Maviliklerde, çayırlarda,

Sözleri yumaklamak, sarmak

335 Duygu işi!

Bakın Lapon oğlanlara,

Ot çarıklılar

Ne de iyi çağırırlar;

Bir lokma ete,

340 Bir tutam ren'e!

Ben söylemeyeyim neye,

Bizimkiler, türkü çağırmasın;

Çavdar ekmeği yendiğine göre,

Hele bulgur verdilerse?

345 Bakın Lapon oğlanlara,

Ot çarıklılar

Ne de iyi çağırırlar;

Bir tek tasta içince,

Ağaç kabuğu yiyince;

350 Ben söylemeyeyim neye,

Bizimkiler, türkü çağırmasın;

Bol bol şerbet içince?

Bakın Lapon oğlanlara,

Ot arıklılar

355 Ne de güzel ağırılar;

Duman tüten ocak başında,

Kömürlü tandırın yanında;

Ben söylemeyeyim neye,

Bizimkiler, türkü çağırmasın;

360 şu koca çatının altında,

Süslü tavana baka baka?

Erkekler pek rahat kurulmuş,

Güzel kadınlar da yle;

Bira fiısının başına,

365 şerbet kovasının dibine!

Yanımızda, bal ık dolu koylar,

Somon ağları şuralarda;

Yiyecekler, ye ye bitmez,

İ i, içki tükenmez;

370 Erkek burada yaşasın, yaşarsa,

Kadın otursun oturacaksa;

znt yok yemek yerken,

Sıkıntı yok yaşanırken;

Efendiye Allah mr verdikçe,

375 Hanım sağlıkla yaşadıkça!

Kime teşekkür edeyim,

Efendiye ya hanıma?

Hangisinden başlasam,

Efendiyi mi, hanımı mı

380 Öne alsam?

Eski zaman adamları,

Önce şükrederler efendiye:

Evin efendisidir

Ormanlarda ağaç kesen,

385 Bataklığa yuva kuran;

İri çamı kökünden sökmüş,

Tepelerden ağaç sürüklemiş;

Temeli sert yere atmış,

Tüm aileyi barındıran

390 Bir kocaman ev yapmış;

Duvarlar ormandan gelmiş,

Dağlardan tahta çekilmiş;

Özentili bu çiftlik!

Yüz kişi duvarları çatmış,

395 Bin erkek çatı çakmış;

Efendi evini yaparken

Saçlarını yel dağıtmış.

Kah ekmeğini taştta, efendi

Kah şapkasını dallarda

400 Unutmuş; çorabıyla

Dalmış çamurlara.

Bazı kere efendi,
Sabahleyin çok erken,
Başka kimse kalkmadan,
405 Köyde kimse uyanmadan
Uyanmış, çıkmış
Çam dallı yatağından;
Ağaçlar saçlarını taramış,
Gözlerini çiğ yıkamış.
410 Zaman geçmiş aradan,
Ev tamamlanmış;
Bizim evin efendisi
Tanıdıklarını çağırmış;
Kerevetlerde şarkıcılar,
415 Pencereler dolu insan,
Duvarların kenarında yiğitler,
Yerlerde serilenler,
Çitte dolaşanlar,
Giden gelen avluda!.
420 İyi şeyler söyledim;umudum,
Efendiye şükranımı sundum.
Başlasam hanımı öğmeye:
Yemekleri eli ile hazırladı,
Masaları tam donattı;
425 Kalın ekmeği pişirdi,

Eli ile çörek bezedi;

Eli yatkın, avucu alışkın,

Ekmekleri yumuşacık.

Misâfirleri doyurur çabuk.

430 Bolundan domuz eti,

İyisinden çörekler;

Balığın başını keserken,

Bıçakların sapı kopar;

Hanım dediğin böyle olur!

435 Horoz ötmeden kalktı,

Bu düğünü hazırladı;

Gece yarısı hamama gider,

Kurttan, kuştan korkmadan!

Hanım dediğin böyle olur!

440 Sıra geldi damada,

Ne söylesem ki ona!

Damad kimdir,

Damadlığa kim gelmiş,

Damadı kim yetiştirmiş?

445 Köyünün en iyisi,

Köyün efendisi yetiştirmiş!

Sırtında bir kaftanı var,

Koltuklarında dar,

Beli iyi oturmuş;

450 üstündeki pelerinin

Eteği kumu süpürür,

Arkası yerde sürünür.

Esvabını ay' mı örmüş,

Gümüş göğüsler mi dokumuş!

455 Damadın kuşağına bak hele,

Bir kemer ki değer hayale!

Güneşin kızı mı ördü,

Kınalı tırnak mı işledi;

Ya ateşe koymadan,

460 Ya da bilinmedik ateşte!

Damadın çorapları ipek,

Bağları da ipek örgülü,

Sırma işlemeli;

Damadın kunduraları

465 Nehirdeki kuğu kuşu,

Sudaki su kuşu,

Çayırdaki çayır kuşu!

Damadımızın saçları,

Altun altun akar;

470 Sakalı, burma altun.

Başındaki sivri kalpak

Bulutlarla konuşur!

Damada şükranımı sundum,

Alıp geldiği de bekler,

475 Eve gelene bir Şey diyelim:

Nereden geldi bu gelin,

Hangi yerden alındı?

Tanikan Őatosundan,

Daha da mı uzaklardan,

480 Ya da Viyana'dan,

Ötesindeki sulardan,

Çok mu uzaktan?

Ne oradan ne uzaktan,

Bizim gelin gelişti

485 Bu topraklarda!

Bu yerlerin çileği,

Şu tepelerin ahu dudusu;

Tarlamızın güzel otu,

Çayırların altun çiçeği!

490 Alınmış, getirilmiş bu dolaydan;

Ağzı pek biçimli,

Fin Mekiği'ne benzer;

Gözleri parıltılı,

Gökyüzünün yıldızı;

495 Alnının açıklığı

Mehtap denizlerde;

Sırma sırma bukleler,

Başı altun sarısı;
Parmağını yüzük süsler,
500 Kulağında inci küpeler;
Topuzunda işlemeli kordele,
Kıvrır kıvrır kirpikler;
Tokası parlar ay gibi,
Güneş, gömleğinin yakası;
505 Hotuzu sallanırken,
Dalgalarda bir kayık
Yalıyor sandım!
Gelini de methettim,
Şükranımı sundum.
510 Sıra şimdi halka geldi:
Yaşlılar ağırbaşlı mı,
Delikanlılar şirin mi,
Hoş mu, tüm halkın görünüşü?
Bir baktım kalabalığa,
515 Yabancı gelmedi bana;
Lakin, görmedim böylesini,
Kimseler de görmeyecek:
Yaşlılar ağırbaşlı,
Delikanlılar neşeli;
520 Pırıltılı esvaplar,
Sanki çiğ'le kaplı orman;

Gerileri sabah aydınlığı,

Berileri gün doğuşu;

Gümüş akıyor heryandan,

525 Altunlar sarkıyor;

Cüzdanları, keseleri

Para dolu, gümüş dolu

Ziyafetin şerefine!

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

530 Düğün şarkılarım söyleyen,

Yerleşti kızağına

Evinin yolunu tuttu.

Yine şarkılar söyledi,

Türkülerini çağırdı.

535 Bir bir daha,

Birkaç defa tekrarladı.

Kızağı çarptı bir taşa,

Ok kütüğe saplandı;

Şiir dolu arabası

540 Parçalandı, oklar kırıldı.

Kızak bölündü ikiye,

Kenarları ayrıldı.

Yaşlı ozan şöyle dedi:

Var mı bu gençliğin içinde,

545 Türeyen nesillerde;

Ya da yaşlılar arasında,

Tükenen nesillerde;

Bir kez gitsin birisi,

Tuonela'ya ağaç getirsin;

550 Manala'dan söz taşısın

Yeni kızak yapmaya?

Delikanlılar, yaşlılar

Tümden cevapladılar:

— Yok delikanlılar içinde,

555 Ya da yaşlılar arasında,

Hiç kimse!

Tuoni'ye gidebilsin,

Manala'dan söz getirsin

Yeni kızak yapmak için.

560 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan, yöneldi

Tuoni yoluna, Manala'ya

Vardı, o dolaylara..

Tuonela'dan, Manala toprağından

565 Bir ince filiz aldı getirdi.

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen

Büyülerini kullandı;

Şarkı söyledi, türkü çağırdı;

Bir mavi orman, bir meşe,

570 Bir de güzel ağaç, övezi

Çıkardı ortaya; onlarla

Kızağını yaptı,

Ayaklarını da takdı,

Yerleştirdi oklarını,

575 Büktü atın hamutlarını.

Kızak tamam olunca,

Tayı koştu arabaya,

Kahve rengi yeni kızağa.

Oturdu Väinämöinen

580 Türkü arabasına.

At kamçısız koştu,

İnci kırbaç değmeden;

Eski yemlere, geçmiş günlere.

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen

585 Ölümsüz ozan, geldi

Kapısının önüne,

Kendi eşiğine..

*

ŞÖZLÜK

A

Ahti — Deniz Tanrısı. Lemminkäinen'in küçük adı.

Ahtola — Bir yer ismi. Deniz Tanrısının oturduğu yer.

Annikki — Kadın adı. Ilmarinen'in kız kardeşi.

Antero — Vipunen. Dev. Büyücü. Çok şey bilen. Ozan ruhu.

H

Häme — Bir yer ismi.

Hälläpyörä — Bir yer ismi.

Hiisi — Orman Tanrısı. Kötülük ruhu.

İ

Ilmarinen — Kalevalalı demirci. Kahraman. İsim.

İlmatar — Hava ve Su Tanrıçası. Ozan'ı yaratan Tanrıça

İmatra — Finlandiyada bir nehir ismi.

İngri — Estonya.

J

Joukahainen — Pohjola'lı bir delikanlı. Erkek

K

Kaatrakoski — Finlandiyada bir yer ismi.

Kaleva — Güney. Kahraman. Kahramanlık.

Kalevala — Güney. Kahramanlar yurdu.

Kalevatar — Bir isim. Osmotar, Kalevala'lı kadın.

Karelia — Fin halkının asıl memleketi. Halen Rusyada.

Kaukomieli — Lemminkäinen'in diğer adı. Erkek adı.

Kauppi — Erkek adı.

Kyllikki — Kadın adı.

L

Lemminkäinen — Kalevalalı bir kişi. Neşeli ve çapkın tip.

Lempo — Kötülük ruhu. Şeytan.

Louhi — Pohjola'da çiftlik sahibi kadın. Kadın adı. Büyücü.

Luonnotar — Tabiatın kızı. Yaratıcı kuvvet. Tanrıça.

Lyylikki — Erkek adı.

M

Mana — Manalaya hakim olan ruh.

Manala — Ölüler diyarı. Mana'nın yeri. Tuonela.

O

Osmo — Väinämöinen'in diğer adı. Bir isim.

Osmotar — Osmonun kızı. Kalevatar.

P

Palvoinen — Erkek adı.

Pellervoinen — Toprak Tanrısı. Sampsa.

Pimentola — Pohjola. Karanlık.

Pohja — Kuzey. Pohjola. Kuzeyde bir çiftlik. Sariola.

Pohjola — Pimentola. Sariola. Pohja. Kuzey.

Puolukka — İneklerde kullanılan bir ad.

R

Rutja — Norveç sahilleri. Bir şelale.

S

Saari — Bir ada. Güzel kızları bol ada. Kyllikki'nin yeri.

Sampo — Demircinin yaptığı saadet getiren değirmen. Fetiş.

Sampsä — Pellervoinen'in diğer adı.

Sariola — Pohjola, Pohja,

Suvantolainen — Väinämöinen'in diğer adı. Ozan.

T

Terhenetär — Hava. Tanrıçası. Sislerin kızı.

Tuonela — Ölüler diyarı. Manala. Tuoni'nin yeri.

Tuoni — Tuonela'ya hakim ruh.

Tuonetar — Cehennem Tanrıçası, Tuoninin kızı.

Tursas — Ateş Tanrısı.

U

Ukko — Göklerin Tanrısı.

Untamo — Su Tanrıçası.

V

Väinämöinen — Ölümsüz bir ozan. Deniz Tanrıçasından oldu. Kalevala'nın baş kahramanı.

Väinölä — Väinämöinen'in oturduğu yer.

Vellamo — Su perisi.

Vipunen — Bir Ozan'ın ruhu. Ejderha. Antro.

Virokannas — Erkek adı

Vuoksi — Finlandiyada bir nehir.